

**Finansijski izvještaji
za godinu koja se završava
31. decembra 2024. godine
pripremljeni u skladu sa
MSFI i Izvještaj nezavisnog
revizora**

MF Banka a.d. Banja Luka

SADRŽAJ

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1 – 4
Finansijski izvještaji:	
Izveštaj o ukupnom rezultatu	5
Izveštaj o finansijskom položaju	6
Izveštaj o promjenama u kapitalu	7
Bilans tokova gotovine	8
Napomene uz finansijske izvještaje	9 – -91

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje finansijskih izvještaja

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju objektivno i istinito prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultate njenog poslovanja i gotovinskog toka u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremu finansijskih izvještaja.

Uprava Banke ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprječavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava Banke je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja na principu neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava Banke je dužna podnijeti na usvajanje Nadzornom odboru godišnji izvještaj Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima.

Finansijski izvještaji na stranama 5. do 91. su odobreni od strane Uprave za podnošenje Nadzornom odboru, 31.marta 2025. godine.

Za i u ime Uprave

Predsjednik Uprave Banke

Izveštaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@ba.gt.com
www.grantthornton.ba

Nadzornom odboru i akcionarima MF banke a.d. Banja Luka

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja akcionarskog društva MF Banke a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2024. godine, i izvještaj o ukupnom rezultatu, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završava na navedeni datum i napomena uz finansijske izvještaje koje uključuju pregled značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju u svim materijalno značajnim aspektima, finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2024. godine i njenu finansijsku uspješnost, te njene novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI).

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MrevS). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Banku u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeks), kao i u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja Banke u Republici Srpskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo dobili dovoljni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna revizijska pitanja

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini, kao i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima.

Ključna pitanja revizije Obračun očekivanih kreditnih gubitaka - umanjenje vrijednosti kredita plasiranih komitentima	Revizijski pristup
Kao što je navedeno u napomeni 16 vrijednost datih kredita iskazana je u bruto iznosu od 645.253 hiljada BAM, odnosno neto vrijednosti u iznosu od 590.081 hiljade BAM i umanjenjem vrijednosti za očekivane kreditne gubitke u iznosu od 55.172 hiljada BAM (napomena 11). Banka od 01. januara 2020. godine primjenjuje Metodologiju za izračunavanje ispravke vrijednosti za očekivane gubitke prema zahtjevima MSFI 9. Takođe, banka za potrebe izvještavanja Agencije za bankarstvo Republike Srpske primjenjuje i Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (u daljem tekstu („Metodologija“) opisana u Napomeni 3. S obzirom da obračun umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima zahtjeva upotrebu složenih i kompleksnih modela i procjenu Uprave Banke, sam postupak utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka može biti izložen subjektivnoj procjeni Uprave Banke. Zbog kompleksnosti obračuna očekivanih kreditnih gubitaka i izloženosti subjektivnoj procjeni Uprave Banke, obračun umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja je odabran za ključno pitanje u reviziji finansijskih izvještaja za godinu koja se završila 31. decembra 2024. godine. Uprava Banka je dala više informacija u napomenama 3.7. Finansijski instrumenti, 11 Umanjenja vrijednosti i rezervisanja, 16 – Krediti plasirani komitentima i 29.4. Kreditni rizik.	Stekli smo razumijevanja kontrolnog okruženja i internih kontrola koje je uspostavila Uprava Banke u procesu mjerenja umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke, uključujući korištene aplikacije i informacioni sistem i pripadajuće interne kontrole. Procijenili smo i testirali dizajn, implementaciju i operativnu efikasnost ključnih kontrola za identifikaciju izloženosti sa značajnim povećanjem kreditnog rizika. Procijenili smo i testirali kriterijume za faze (Stage-ove) u koje se svrstavaju izloženosti sa povećanim kreditnim rizikom od trenutka odobravanja do trenutka izvještavanja. Na osnovu procjene rizika, na bazi uzorka testirali smo obračun očekivanih kreditnih gubitaka i primjenu Metodologije, kao i pretpostavki koje su korištene za izradu Metodologije. Na bazi uzorka provjerena je usaglašenost interne metodologije sa zahtjevima MSFI 9. Na bazi uzorka provjerili smo obračun koji je Banka izvršila za očekivane kreditne gubitke za kredite koji su obezvrjeđeni na grupnoj osnovi. Na bazi uzorka testirali smo pojedinačno značajne kreditne izloženosti kako bismo procijenili rezervisanja za očekivane kreditne gubitke gdje je vršena individualna ispravka vrijednosti. Provjerili smo kriterije koji su bili osnov za određivanje da li je obezvrjeđenje nastalo i da li su postojali uslovi za izračun na individualnoj osnovi. Razmatrali smo pretpostavke Uprave, uključujući procjene budućih novčanih tokova, procjenu vrijednosti pripadajućih kolaterala i procjene nadoknadivosti istih. Procijenili smo modele koji se koriste, razumnost pretpostavki, te potpunost i tačnost podataka koje je Banka koristila za procjenu i očekivanih kreditnih gubitaka, a koji imaju slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika.

Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za finansijske izvještaje

Uprava Banke je odgovorna za sastavljanje i fer prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje Uprava Banke utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed pronevjere ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako menadžment ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Nadzorni odbor je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovila Banka.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog usljed prevare je veći od rizika nastalog usljed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi sa događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa Nadzornim odborom u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Takođe obezbjeđujemo Nadzornom odboru izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtijeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koje se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost, i, gdje je to primjenljivo, odgovarajuće mjere zaštite.

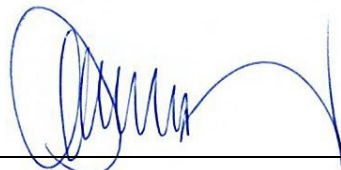
Od pitanja saopštenih Nadzornom odboru, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i, shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuju javno objelodanjivanje u vezi sa pitanjem ili, kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, odlučimo da pitanje ne bi trebalo da se saopšti u našem izvještaju zbog toga što se u razumnoj mjeri može očekivati da negativne posljedice saopštavanja prevaziđu korist za javni interes od saopštavanja tog pitanja.

Partner na revizorskom angažmanu čiji je rezultat ovaj Izvještaj nezavisnog revizora je Aleksandar Džombić, Ovlašćeni revizor.

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Banja Luka, 31. mart 2025. godine

Isidora Džombić,
Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Aleksandar Džombić
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU

**Za godinu koja se završava 31. decembra 2024. godine
(U hiljadama BAM)**

	<u>Napomena</u>	<u>2024.</u>	<u>2023.</u>
Prihodi po osnovu kamata izračunati na osnovu efektivne kamatne stope	5	55.659	51.242
Rashodi po osnovu kamata izračunati na osnovu efektivne kamatne stope	6	(15.344)	(11.521)
Neto prihod po osnovu kamata		40.315	39.721
Prihodi po osnovu naknada i provizija	7	15.082	13.398
Rashodi po osnovu naknada i provizija	8	(3.363)	(2.917)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		11.719	10.481
Ostali prihodi poslovanja	9	5.759	3.424
Ostali rashodi poslovanja	10	(37.532)	(33.693)
Kursne razlike, neto	18	18	(35)
Umanjenje vrijednosti i rezervisanja (neto rezervisanja)	11	(5.959)	(8.913)
Dobitak iz poslovanja prije oporezivanja		14.320	10.985
Porez na dobit	12	(1.859)	(1.796)
Neto dobitak tekuće godine		12.461	9.189
Ostali ukupni rezultat		(1.336)	246
Promjene fer vrijednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz OSD		(1.336)	246
Ukupan rezultat za obračunski period		11.125	9.435
Zarada po akciji:			
- Obična zarada po akciji (u BAM)	24	24,37	17,97

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Priloženi finansijski izvještaji su usvojeni od strane Uprave Banke dana 31.03.2025. godine.

Potpisano u ime MF banke a.d. Banja Luka:

Aleksandar Kremenović
Predsjednik Uprave

Nataša Nikolić

Nataša Nikolić
Rukovodilac Sektora za
računovodstvo i finansijsko
izvještavanje

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU

Na dan 31. decembra 2024. godine

(U hiljadama BAM)

	Napomene	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
AKTIVA			
Novčana sredstva i sredstva kod banaka	13	102.335	104.361
Sredstva kod Centralne banke - obavezna rezerva	14	67.409	65.319
Hartije od vrijednosti	15	48.589	48.518
Kredit plasirani komitentima	16	590.081	548.185
Nekretnine i oprema	17	4.837	4.954
Nematerijalna ulaganja	17	1.020	373
Investiciona ulaganja	17.1	4.321	4.384
Poslovni prostori uzeti u najam	17.2	5.830	6.522
Ostala aktiva	18	3.170	2.605
Ukupna aktiva		827.592	785.221
PASIVA			
Obaveze			
Depoziti banaka	19	9.593	8.746
Depoziti komitenata	19	644.297	573.669
Obaveze po uzetim kreditima	20	36.005	79.144
Subordinisani dug	21	13.838	13.829
Ostala pasiva	22	13.188	10.356
Rezervisanja za ugovorene i potencijalne obaveze	11 c)	706	637
Ukupne obaveze		717.627	686.381
Kapital			
Akcijski kapital	23	51.141	51.141
Emisiona premija		1.307	1.307
Rezerve kapitala	23	2.376	3.252
Akumulirana dobit/(gubitak)		42.680	33.951
Dobitak tekućeg perioda		12.461	9.189
Ukupan kapital		109.965	98.840
Ukupna pasiva		827.592	785.221
Potencijalne i ugovorene obaveze	25	184.070	154.082

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
Za godinu koja se završava 31. decembra 2024.
(U hiljadama BAM)

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Rezerve kapitala	Akumulirani dobitak/ (gubitak)	Ukupno
Stanje 1. januar 2023. godine	51.141	1.307	2.441	34.516	89.405
Izdavanje rezervi na teret akumulirane dobiti	-	-	565	(565)	-
<i>Ukupno transakcije sa vlasnicima</i>	-	-	565	(565)	-
Neto dobitak tekućeg perioda	-	-	-	9.189	9.189
Revalorizacije rezerve i očekivani kreditni gubici po osnovu HOV	-	-	246	-	246
<i>Ukupan rezultat za obračunski period</i>	-	-	246	9.189	9.435
Stanje 31. decembar 2023. godine	51.141	1.307	3.252	43.140	98.840
Izdavanje rezervi na teret akumulirane dobiti	-	-	459	(459)	-
<i>Ukupno transakcije sa vlasnicima</i>	-	-	459	(459)	-
Neto dobitak tekućeg perioda	-	-	-	12.461	12.461
Revalorizacije rezerve i očekivani kreditni gubici po osnovu HOV	-	-	(1.336)	-	(1.336)
<i>Ukupan rezultat za obračunski period</i>	-	-	(1.336)	12.461	11.125
Stanje 31. decembar 2024. godine	51.141	1.307	2.376	55.141	109.965

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Za godinu koja se završava 31. decembra 2024. godine
(U hiljadama BAM)

	Godina koja se završava	
	31. decembra 2024.	31. decembra 2023.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti:		
Prilivi od kamata	55.369	50.781
Prilivi od naknada i provizija	11.461	9.050
Odlivi po osnovu kamata	(11.959)	(4.924)
Odlivi od naknada i provizija	(3.363)	(3.183)
Prilivi po osnovu naplate otpisanih potraživanja	2.273	1.824
Odlivi po osnovu plaćanja zaposlenim i dobavljačima	(22.454)	(30.330)
	31.327	23.218
Neto tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Promjene na poslovnim sredstvima i obavezama:		
Neto povećanje kredita plasiranih komitentima	(53.202)	(84.293)
Plasmani drugim bankama		-
Plaćen porez na dobit	(1.985)	(1.527)
Neto povećanje depozita banaka i komitenata	70.503	58.316
	46.643	(4.286)
<i>Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>		
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja:		
Primici kamata	1.475	1.422
Nabavka nematerijalnih sredstava	(847)	-
Nabavka osnovnih sredstava	1.408	(265)
Kupovina drugih ulaganja	(905)	(798)
	1.131	359
<i>Neto priliv / (odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja</i>		
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja:		
Uzete obaveze po kreditima	1.162	35.325
Povrat obaveza po kreditima	(48.973)	(26.286)
	(47.811)	9.039
<i>Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti</i>		
Neto povećanje novčanih sredstava	(37)	5.112
Obračunata kamata na iznos OR	2	21
Efekti promjene deviznog kursa	18	(35)
Efekti promjene ispravke vrijednosti	81	(23)
	169.680	164.605
Novčana sredstva na početku godine	169.744	169.680
Novčana sredstva na kraju godine	169.744	169.680
Novčana sredstva se sastoje od sljedećih pozicija:		
Novčana sredstva i sredstva kod banaka	102.335	104.361
Sredstva kod Centralne banke - obavezna rezerva	67.409	65.319
	169.744	169.680

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE

MF banka a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: "Banka") je osnovana 12. juna 2007. godine pod nazivom IEFK BANKA A.D. BANJA LUKA.

U postupku registracije Banke za vršenje osnovnih djelatnosti ispunjeni su svi uslovi koji su zahtijevani od strane regulatornih organa. Agencija za bankarstvo Republike Srpske (u daljem tekstu: "ABRS" ili "Agencija") je svojim Rješenjem broj 03-231-11/2007 od 11. maja 2007. godine izdala dozvolu za rad i osnivanje Banke, dok je Rješenjem broj 03-657-4/2007 od 12. jula 2007. godine izdala dozvolu Banci za obavljanje međubankarskih platnih transakcija.

Na Skupštini akcionara održanoj 6. aprila 2010. godine prethodni akcionari Banke su donijeli odluku o prodaji 100% kapitala Banke (napomena 23.) nakon čega su potpisali Ugovor o kupoprodaji kapitala dana 8. jula 2010. godine, od kada većinski akcionar Banke postaje MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka, kada i preuzima upravljanje i kontrolu nad Bankom. MKD Mikrofin d.o.o., Banja Luka je matično društvo Banke na dan 31. decembar 2023. godine. Dana 29.03.2024. godine većinski akcionar Banke postaje MF grupa d.o.o. Krajnje matično društvo je MF grupa d.o.o. Banja Luka. MF grupa će sastaviti konsolidovane finansijske izvještaje.

Na osnovu odluke novih akcionara Banke i rješenja nadležnog suda u Banjoj Luci od 26. novembra 2010. godine Banka mijenja naziv u MF banka a.d., Banja Luka.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje platnog prometa, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i u skladu sa propisima Republike Srpske dužna je da posluje na principima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Sjedište Banke je u Banjoj Luci, ulica Aleja Svetog Save 61. Na dan 31.12.2024. godine Banka svoje poslovanje obavlja u sjedištu u Banjoj Luci, Ulica Aleja Svetog Save 61 i preko filijala Banja Luka, Prijedor, Doboj, Bijeljina, Istočno Sarajevo, Tuzla, Cazin, Sarajevo Centar, Tešanj, Mostar te preko ekspozitura Banja Luka, Laktaši, Gradiška, Prnjavor, Teslić, Novi Grad, Modriča, Brčko, Zvornik, Pale, Bihać, Gradačac, Ilidža, Zenica, Trebinje, Derventa, Gračanica, Živinice, Novi Grad Sarajevo, Bugojno, Srebrenik, Velika Kladuša i šaltera u Novoj Topoli, Omarskoj, Petrovu, Kostajnici i Trnu.

Na dan 31. decembra 2024. godine Banka je imala 348 zaposlenih radnika (31. decembra 2023. godine: 334 zaposlena radnika).

Organi upravljanja i nadzora Bankom su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava Banke. Članove Nadzornog odbora imenuje Skupština Banke. Banku zastupa i predstavlja predsjednik Uprave. Banka je formirala Kreditne odbore i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, te različite komisije.

Na dan 31. decembra 2024. godine organe upravljanja i nadzora Banke čine:

Nadzorni odbor od 28. marta 2024. godine:

- Sandra Lonco, predsjednik
- Dželila Huremović, član
- Frieder Wohrmann, nezavisni član
- Srećko Bogunović, nezavisni član
- Aleksandar Čolić, nezavisni član

Nadzorni odbor od 01. februara do 28. marta 2024. godine:

- Aleksandar Kremenović, predsjednik
- Dželila Huremović, član
- Frieder Wohrmann, nezavisni član
- Srećko Bogunović, nezavisni član
- Aleksandar Čolić, nezavisni član

Nadzorni odbor od 03. novembra 2023. godine do 01. februara 2024. godine:

- Aleksandar Kremenović, predsjednik
- Dželila Huremović, član
- Frieder Wohrmann, nezavisni član
- Srećko Bogunović, nezavisni član

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE (nastavak)

Uprava Banke od 04. juna 2024. godine:

- Aleksandar Kremenović, predsjednik
- Milijana Čavić, član
- Radenko Derkuća, član

Uprava Banke od 06. marta do 04. juna 2024. godine:

- Aleksandar Kremenović, v.d. predsjednik
- Milijana Čavić, član
- Radenko Derkuća, član

Uprava Banke od 19. aprila 2023. godine do 06. marta 2024. godine:

- Bojan Luburić, predsjednik
- Milijana Čavić, član
- Radenko Derkuća, član

Odbor za reviziju na dan 31. decembar 2024. godine:

- Đurđica Dragojević, predsjednik, nezavisni član
- Zoran Đukić, član
- Sanja Brkić, član
- Ivana Živković, član
- Željko Pena, član

Odbor za reviziju od 15. decembra 2023. godine:

- Đurđica Dragojević, predsjednik, nezavisni član
- Zoran Đukić, član
- Sanja Brkić, član
- Ivana Živković, član
- Željko Pena, član

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) u smislu Zakona o računovodstvu i reviziji i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).

Agencija za bankarstvo Republike Srpske donijela je Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (u daljem tekstu Odluka) koja se primjenjuje od 01. januara 2020. godine. Rezultat sprovođenja Odluke su razlike proistekle iz izračuna ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtjevane Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 9 (MSFI 9).

U skladu sa Odlukom Banka je formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke i ostalu aktivu u iznosu od 3.931 hiljadu BAM u odnosu na iznos dobijen obračunom koji je rezultat internog modela Banke, a prema zahtjevima MSFI 9.

Razlike na dan 31.12.2024. i 31.12.2023. godine proizilaze kako slijedi:

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra	
	2024.	2023.
- Primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti na nivou kreditnog rizika 1 - Stage 1	1.786	1.271
- Primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti na nivou kreditnog rizika 2 - Stage 2	1.817	1.378
- Primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 25. Odluke za izloženosti na nivou kreditnog rizika 3 - Stage 3	643	807
- Primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 26. Odluke za izloženosti potraživanja od kupaca, potraživanja po osnovu faktoringa i finansijskog lizinga i ostalih potraživanja	(315)	(253)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.2. Osnove vrednovanja i sastavljanja finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Banke su sastavljeni po načelu nabavne vrijednosti (istorijskog troška), osim za hartije od vrijednosti koje su iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kao što je dalje opisano u računovodstvenim politikama.

Istorijski trošak je generalno zasnovan na fer vrijednosti naknade plaćene u zamjenu za robu i primljena i data sredstva.

Fer vrijednost je cijena koju bi primili od prodaje imovine ili platili za prenos obaveza u uobičajenoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja, bez obzira da li je ta cijena direktno provjerljiva ili procijenjena korišćenjem drugih tehnika vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveza, Banka uzima u obzir one karakteristike imovine ili obaveza koje bi uzeli u obzir i drugi učesnici na tržištu prilikom određivanja cijene imovine ili obaveza na datum vrednovanja.

Banka je prilikom sastavljanja bilansa tokova gotovine koristilo direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

2.3. Funkcionalna valuta i valuta prezentacije

Iznosi u priloženim finansijskim izvještajima su izraženi u Konvertibilnim markama (BAM) koja predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

2.4. Načelo stalnosti poslovanja

Uprava Banke je procijenila sposobnost Banke da nastavi poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, uključujući uticaj posljedica na globalnu privredu uzrokovanih sukobom u Ukrajini početkom 2022. godine, i zadovoljni su što Banka raspolaže sa resursima da nastavi poslovanje u doglednoj budućnosti. Osim toga, rukovodstvo nije svjesno bilo kakve materijalne neizvjesnosti koje bi mogle da dovedu do značajne sumnje na sposobnost Banke da nastavi poslovanje. Zbog toga, finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, što podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.5. Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS)

Primjena novih i izmjena postojećih standarda, koji su stupili na snagu

Sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja koje je izdao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde bili su na snazi za tekući izvještajni period:

- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ dopuna klasifikacije dugoročnih i kratkoročnih obaveza (1. januar 2024. godine);
- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ dopuna kratkoročne obaveze i kovenante (1. januar 2024. godine);
- MRS 7 „Izvještaj o tokovima gotovine“ i MSFI 7 „Finansijski instrumenti – Objelodanjivanja“ – Dopune aranžmani finansiranja od strane dobavljača (1. januar 2024. godine);
- MSFI 16 „Lizing“ – Dopuna obaveza po osnovu najma u transakcijama prodaje i povratnog lizinga (1. januar 2024. godine).

Usvajanje spomenutih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije vodilo nikakvim materijalnim promjenama u finansijskim izvještajima Banke.

Novi standardi i izmjene postojećih standarda koji su izdati, a još nisu u primjeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni, ali nisu još na snazi:

- MRS 21 „Efekti promjene deviznih kurseva“ – nedostatak razmjenjivosti (1. januar 2025. godine);
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ MSFI 7 „Finansijski instrumenti – Objelodanjivanja“ (1. januar 2026. godine);
- MSFI 18 „Prezentacije i objelodanjivanja u finansijskim izvještajima“ (1. januar 2027. godine).
- MSFI 19 Podružnice bez javne odgovornosti: Objelodanjivanja (01. januara 2027. godine).

Banka je izabrala da ne usvoji ove nove standarde, izmjene postojećih standarda i nova tumačenja prije nego što oni stupe na snagu. Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na pojedinačne finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne primjene.

2.6. Upravljanje klimatskim rizicima i rizicima povezanim sa životnom sredinom

U skladu sa Smjernicama za upravljanje klimatskim rizicima i rizicima povezanim sa životnom sredinom Agencije za bankarstvo Republike Srpske, MF banka a.d. Banja Luka je u okviru svoje ESG Strategije uspostavila osnovni okvir za identifikaciju, procjenu i upravljanje klimatskim rizicima i rizicima povezanim sa životnom sredinom.

Banka je definisala strateški pristup koji uključuje postavljanje ciljeva u oblasti ekološke održivosti, izgradnju internih kapaciteta i implementaciju procesa praćenja i izvještavanja o ESG indikatorima. Kroz implementaciju ESG Strategije, Banka je već pokrenula aktivnosti koje uključuju smanjenje negativnog uticaja na okolinu kroz racionalizaciju energetske potrošnje, inicijative za smanjenje emisija CO₂ i postizanje progresivne neutralnosti emisija u narednim godinama. Istovremeno, interna evidencija ESG podataka predstavlja osnovu za dalji razvoj procedura za kvantifikaciju klimatskih rizika i njihovu integraciju u sistem upravljanja rizicima Banke. Takođe, tokom 2024. godine Banka je usvojila internu metodologiju za procjenu materijalnosti klimatskih rizika i rizika povezanih sa životnom sredinom kojom se definiše način sprovođenja analize osjetljivosti i procjene materijalnosti ESG rizika.

Banka je svjesna značaja navedenih rizika i iste uključuje u svoj katalog rizika, te posljedično iste obrazlaže kroz process interne procjene adekvatnosti kapitala. Na osnovu dosadašnjih internih procjena, zaključeno je da trenutni potencijalni uticaj klimatskih rizika ne predstavlja značajnu prijetnju za kapitalnu i likvidnosnu poziciju Banke. Međutim, uzimajući u obzir stratešku posvećenost održivosti, Banka ostaje usmjerena na jačanje svojih internih kapaciteta za analizu i upravljanje ovim vrstama rizika.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi od kamata i naknada

Prihodi i rashodi od kamata za sve finansijske instrumente, osim finansijske instrumente klasifikovane kao raspoloživi za prodaju ili utvrđeni po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, iskazuju se po fer vrijednosti primljenih ili datih sredstava, i prezentovani su kao Prihodi ili Rashodi po osnovu kamata, odnosno Prihodi ili Rashodi po osnovu naknada i provizija, u bilansu uspjeha.

Prihod od kamata je vremenski razgraničen i priznaje se metodom efektivne kamatne stope, koja predstavlja stopu koja tačno diskontuje (svodi) procijenjene buduće novčane tokove u toku očekivanog vijeka finansijske imovine na neto nadoknadivu vrijednost te imovine prilikom inicijalnog priznavanja.

Naknade za odobravanje kredita se vremenski razgraničavaju i amortizuju u toku trajanja kredita, primjenom metode efektivne kamatne stope, i prezentovani su u okviru Prihoda od kamata.

Prihodi od kamata se priznaju isključivo za kredite i druge plasmane kod kojih ne postoje problemi u naplati, odnosno koji ne predstavljaju nekvalitetne (obezvrjeđene) plasmane. Obračuni potraživanja za kamate po kreditima i drugim plasmanima, kod kojih postoje problemi u naplati odnosno koji predstavljaju nekvalitetne (obezvrjeđene) plasmane, evidentiraju se u vanbilansnoj evidenciji, a priznaju se kao prihod perioda samo ako su naplaćeni.

3.2. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene. Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu koji je važio na taj dan. Potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu na dan bilansa stanja. Kursne razlike, nastale kao rezultat preračunavanja, knjižene su u korist prihoda ili na teret rashoda.

3.3. Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja

Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja se evidentiraju po nabavnoj vrijednosti i umanjeni za ispravku vrijednosti i ukupne eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove po osnovu nabavke i troškove dovođenja sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost, primjenom sljedećih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja:

	Stopa (%)	Vijek trajanja (godina)
Građevinski objekti	1,3%	77
Putnički automobili	15,5%	6,5
Kompjuterska oprema	25%	4
Telefonske centrale	7%-10%	10-14,3
Namještaj	10%-12,5%	8-10
Nematerijalna ulaganja	20%	5

Rukovodstvo Banke smatra da stope amortizacije realno odražavaju način očekivanog trošenja budućih ekonomskih koristi od korišćenja opreme i nematerijalnih ulaganja.

Amortizacija sredstava započinje kada ono postane raspoloživo za korišćenje, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju koje je neophodno da sredstvo funkcioniše na način na koji to predviđa rukovodstvo Banke.

Oprema čiji je rok trajanja kraći od godinu dana ima tretman sitnog inventara i u cijelosti se otpisuje prilikom stavljanja u upotrebu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.4. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine su nekretnine koje Banka kao vlasnik ili korisnik finansijskog lizinga drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja nekretnina i/ili radi uvećanja kapitala, a ne radi upotrebe za pružanje usluga ili za potrebe administrativnog poslovanja.

Početno priznavanje investicione nekretnine vrši se po nabavnoj vrijednosti uvećanoj za zavisne troškove. Naknadno mjerenje investicione nekretnine se vrši u visini nabavne vrijednosti umanjenoj za ukupan iznos obračunate amortizacije i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost, primjenom sljedećih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja:

	Stopa (%)	Vijek trajanja (godina)
Građevinski objekti	1,3%	77

3.5. Poslovni prostori uzeti u najam

Banka se opredjelila da MSFI 16 "Najmovi" primjenjuje od datuma njegovog stupanja na snagu tj. od 01. januara 2019. godine primjenom kumulativnog "catch-up" pristupa.

Zajmoprimac na početku korištenja ugovora procjenjuje da li ugovor, ili dio ugovora, predstavlja najam. Ugovor ili dio ugovora predstavlja najam ako se ugovorom prenosi pravo na kontrolu upotrebe identifikovanog sredstva u određenom periodu u zamjenu za naknadu.

Kontrola je prenijeta kada zajmoprimac ima pravo da upravlja korišćenjem identifikovanog sredstva i da ostvari ekonomske koristi korišćenjem tog sredstva.

Banka kao primalac najma koristi izuzeća od najma u slučajevima kratkoročnog najma i najma za sredstva male vrijednosti.

U skladu sa MSFI 16 Banka kao primalac najma priznaje sredstvo s pravom korišćenja i obavezu po osnovu zakupa na datum početka najma. Datum početka najma je datum na koji davalac najma daje osnovno sredstvo (tj. sredstvo koje je predmet najma) na raspolaganje primaocu najma.

Banka kao primalac najma kao trošak perioda priznaje amortizaciju sredstava sa pravom korišćenja, kamatu na obaveze po osnovu zakupa i poreske obaveze.

Prilikom obračuna amortizacije sredstva sa pravom korišćenja Banka koristi proporcionalni metod obračuna kroz period trajanja zakupa.

Kao kamatnu stopu na obaveze po osnovu zakupa Banka primjenjuje inkrementalnu stopu zaduživanja, koja je definisana kao kamatna stopa koju bi Banka kao primalac zakupa morala platiti da u sličnom periodu i uz slične garancije pozajmi sredstva potrebna za nabavku sredstva slične vrijednosti kao sredstvo s pravom korišćenja u sličnom ekonomskom okruženju.

3.6. Umanjenje vrijednosti stalne imovine

Na svaki datum izvještaja o finansijskom položaju, Banka preispituje knjigovodstvene iznose svoje opreme i nematerijalnih ulaganja da bi utvrdilo postoje li nagovještaji da je došlo do gubitaka usljed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem.

Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Banka procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo. Ako je procijenjeni nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvenog iznosa onda se knjigovodstveni iznos tog sredstva (ili jedinice koja generiše novac) umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Umanjenje vrijednosti stalne imovine (nastavak)

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generiše novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa tog sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generiše novac) uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje usljed revalorizacije.

Na dan 31. decembra 2024. i 2023. godine, na osnovu procjene rukovodstva Banke, ne postoje indikacije da je vrijednost opreme, nematerijalnih ulaganja i investicionih nekretnina obezvrjeđena.

3.7. Finansijski instrumenti

Finansijskim instrumentom se smatra svaki ugovor kojim nastaje finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza Banke, uz istovremeno nastajanje finansijske obaveze, odnosno finansijskog sredstva trećih lica.

Klasifikacija finansijske imovine vrši se na slijedeće načine, odnosno:

- mjeri se po amortizovanom trošku ako su ispunjena slijedeća oba navedena uslova:
- finansijska sredstva se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske sredstava kako bi se naplatili ugovorni novčani tokovi.
- ukoliko ugovornim uslovima finansijske imovine, nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na glavicu izvanredno.
- mjeri se po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako su ispunjena oba slijedeća uslova:
- finansijska sredstva se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijskog sredstva.
- ugovornim uslovima finansijske imovine nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na glavicu izvanredno.
- mjeri se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ukoliko nije mjereno po amortizovanom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Finansijske obaveze se klasifikuju kao obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ili po amortizovanoj vrijednosti. Ukoliko su namijenjene trgovanju, klasifikuju se kao obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska imovina

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja obuhvataju plasmane bankama i plasmane klijentima, bez namjere daljeg trgovanja. Banka vrednuje kredite i potraživanja kao finansijsku imovinu po amortizovanom trošku ukoliko su oba od slijedećih uslova ispunjena:

a) finansijska sredstva se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske sredstava kako bi se naplatili ugovorni novčani tokovi.

b) ukoliko ugovornim uslovima finansijske imovine, nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na glavicu izvanredno.

Početno mjerenje kredita i potraživanja se vrši po fer vrijednosti. Naknadno vrednovanje kredita i potraživanja se vrši po metodi amortizovanih troškova primjenom efektivne kamatne stope.

Efektivna kamatna stopa uključuje naknade koje se direktno mogu pripisati kreditu i plasmanu.

Na svaki datum bilansiranja Banka vrši procjenu impariteta odnosno da li postoje dokazi da je neki kredit/plasman ili grupa kredita /plasmana obezvrjeđena.

Kriteriji koje Banka koristi da odredi da li postoji objektivan dokaz o obezvrjeđivanju uključuju:

- kašnjenje u plaćanju ugovorene otplate glavnice i kamate,
- poteškoće u novčanim tokovima (pad pokazatelja neto dobiti, prihoda od prodaje, adekvatnosti kapitala),
- kršenje ugovorenih obaveza,
- započinjanje postupka stečaja,
- smanjenje vrijednosti instrumenata obezbjeđenja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

Ako bilo koji od navedenih dokaza postoji, mora se procijeniti nadoknadiivi iznos sredstava (vrijednost koja se može povratiti) i ukoliko je on manji od knjigovodstvene vrijednosti sredstva, potrebno je priznati gubitak usljed umanjenja u bilansu uspjeha, a u bilansu stanja otpisati knjigovodstvenu vrijednost sredstva na niži nadoknadiivi iznos.

U slučaju kredita i potraživanja obezvrjeđenje se pojavljuje ako postoji objektivan dokaz da ukupan iznos plaćanja, koji je utvrđen ugovorom, u pogledu glavnice duga i kamate, neće biti ostvaren.

Gubitak zbog obezvrjeđenja je razlika između knjigovodstvene vrijednosti kredita i njegovog procijenjenog nadoknadivog iznosa.

Nadoknadiivi iznos je jednak sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih priliva po kreditu diskontovanih po efektivnoj kamatnoj stopi.

Obezvrjeđenje se procjenjuje pojedinačno, prije svega za kredite koji su individualno značajni ili na grupnoj osnovi.

Obračuni kamata tekućeg perioda na nekvalitetnu aktivu imaju tretman suspendovane kamate, što znači da se dalji obračun kamate evidentira u vanbilansnoj evidenciji.

Priznavanje gubitka zbog obezvrjeđenja se vrši na teret bilansa uspjeha. Iznosi za koje je vrijednost kredita/plasmana umanjena po osnovu gubitka vode se preko računa ispravke vrijednosti.

Ukoliko se iznos gubitka smanjuje usljed događaja nastalih nakon njegovog inicijalnog priznavanja, ukidanje gubitka se vrši u korist bilansa uspjeha kao dobitak, ali ukidanje gubitka tj. dobitak ne može da bude u iznosu većem od amortizovane vrijednosti koja bi bila na dan ukidanja da gubitak nije bio priznat. Politika rezervisanja po osnovu kreditnih gubitaka detaljno je objašnjena u „Metodologija procjene ispravke vrijednosti i obračuna rezervisanja (napomena 4.).

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Kao finansijsku imovinu koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit Banka podrazumijeva kategoriju dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ukoliko su ispunjeni slijedeći uslovi:

- a) finansijska sredstva se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijskog sredstva.
- b) ugovornim uslovima finansijske imovine nastaju na određeni datum novčani tokovi koji su samo plaćanja glavnice i kamate na glavicu izvanredno.

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit se vrednuju po fer vrijednosti sa priznavanjem dobitaka i gubitaka usljed promjene fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Prihodi od kamata i dobiti i gubici od kursnih razlika se priznaju u bilansu uspjeha na isti način kao i finansijska imovina koja se vrednuje po amortizovanom trošku. Prilikom prestanka priznavanja, kumulativni dobiti ili gubici priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se reklasifikuju iz ostale sveobuhvatne dobiti u bilans uspjeha.

Početno mjerenje se vrši po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se direktno mogu pripisati njihovoj kupovini/sticanju/izdavanju.

Naknadno mjerenje se vrši po fer vrijednosti. Fer vrijednost se određuje na aktivnom tržištu (berzi) i predstavlja ponuđenu cijenu berze na dan vrednovanja finansijskog sredstva ili u slučaju odsustva aktivnog tržišta, na osnovu najbolje procjene Banke o iznosu fer vrijednosti navedenih ulaganja korišćenjem metoda diskontovanja novčanih tokova ili oslanjanjem na mišljenje nezavisnog eksperta. Kratkoročne promjene fer vrijednosti obuhvataju se u okviru kapitala (povećanje i smanjenje).

Ukoliko Banka utvrdi dugoročni pad fer vrijednosti na ovim sredstvima, svi kumulativni gubici priznati direktno u kapitalu se prenose sa pozicije kapitala na pozicije bilansa uspjeha, iako sredstvo nije isknjiženo.

Banka prihvata datum trgovanja kao način obračuna dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

Očekivani kreditni gubici za dužničke instrumente koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ne umanjuju knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine u bilansu stanja. Iznos koji je jednak rezervisanju koji bi nastalo da je imovina vrednovana po amortizovanom trošku se priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kao akumulirani iznos umanjenja vrijednosti sa vezanim priznavanjem u bilansu uspjeha. Akumulirani iznos priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se reklasifikuje u bilansu uspjeha nakon prestanka priznavanja.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze obuhvataju dugoročne i kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale obaveze, odnosno predstavljaju instrumente finansiranja kao finansijske obaveze ili kao kapital u zavisnosti od ugovornih uslova.

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u iznosu primljenih sredstava. Nakon početnog priznavanja finansijske obaveze se mjere u iznosu po kome je obaveza početno priznata, umanjena za otplate glavnice, uvećana za iznose kapitalizovanih kamata i umanjena za bilo koji otpis odobren od strane povjerioca. Finansijske obaveze se klasifikuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem efektivne kamatne stope. Obaveze po osnovu kamata, dividende, dobici i gubici koji se odnose na finansijske obaveze se evidentiraju na teret finansijskih rashoda u periodu na koji se odnose i prikazuju u okviru ostalih kratkoročnih obaveza.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Banka ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

Vrednovanje obezvrjeđenja i ispravke vrijednosti

Za vrednovanje obezvrjeđenja Banka primenjuje koncept očekivanog kreditnog gubitka. Banka na kraju svakog mjeseca vrši obračun i knjiženje ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima, primjenjujući slijedeću metodologiju „Metodologija procjene ispravke vrijednosti i obračuna rezervisanja u skladu sa MSFI 9 i ABRIS Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka“

3.8. Porezi i doprinosi

Tekući porez na dobit

Opozrezivanje dobiti se vrši u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske, propisima Federacije Bosne i Hercegovine i propisima Brčko Distrikta, obzirom da Banka ostvaruje dobit iz poslovanja u Republici Srpskoj, Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu.

Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mjesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primjenjuje propisana stopa poreza na dobit od 10% utvrđuje se poreskim bilansom Banke. Poreska osnovica obuhvata dobitak iz bilansa uspjeha usklađen za određene rashode i prihode, saglasno poreskim propisima i može biti umanjena za određene poreske olakšice.

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska potraživanja se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Porezi i doprinosi (nastavak)

Indirektni porezi i doprinosi

Indirektni porezi i doprinosi uključuju doprinose koji padaju na teret poslodavca, porez na imovinu i različite vrste drugih poreza i doprinosa uključenih u okviru ostalih rashoda iz poslovanja.

3.9. Beneficije zaposlenima

U skladu sa domaćim propisima, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose državnim fondovima za socijalnu zaštitu i penziono osiguranje koji se obračunavaju primjenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Pomenute obaveze uključuju plaćanje poreza i doprinosa u ime zaposlenih, u iznosu obračunatom u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, Banka je takođe u obavezi da dio poreza i doprinosa iz bruto plata zaposlenih, u ime zaposlenih uplati na račun javnih fondova. Ovi doprinosi knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

U skladu sa zahtjevima MRS 19 "Naknade zaposlenima" Banka vrši aktuarski obračun rezervisanja kako bi se utvrdila sadašnja vrijednost akumuliranih prava zaposlenih za otpremine. Banka je obavezna da zaposlenima, pri odlasku u penziju isplati otpremnine u visini tri mjesečne plate ostvarene od strane zaposlenog.

Troškovi vezani za naknade prilikom odlaska u penziju utvrđuju se korišćenjem metoda kreditiranja projektovanih jedinica, sa aktuarskim odmjeraivanjem koje se vrši na dan bilansa stanja.

3.10. Najam

Banka kao davalac najma

Najam se klasifikuje kao finansijski najam u svim slučajevima kada je Banka davalac najma i to kada se najmom, na korisnika najma, prenose u najvećoj mjeri svi rizici i koristi koji proizlaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi najam se klasifikuje kao operativni najam.

Prihod po osnovu operativnog najma (prihod od zakupa) priznaje se primjenom linearne metode tokom perioda trajanja najma. Indirektni troškovi nastali u pregovorima i ugovaranjem operativnog najma dodaju se knjigovodstvenom iznosu iznajmljenog sredstva i priznaju se na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja najma.

Banka kao korisnik najma

Banka kao primalac najma vrši obračun najma u skladu sa MSFI 16, osim u slučajevima kratkoročnog najma i najma za sredstva male vrijednosti.

Kao trošak perioda Banka priznaje amortizaciju sredstva sa pravom korištenja, kamate na obaveze po osnovu zakupa, poreske obaveze, a za slučajeve kratkoročnog najma i najma za sredstva male vrijednosti Banka priznaje trošak na linearnoj osnovi za vrijeme trajanja najma.

3.11. Rezervisanja

U skladu sa MRS 37 rezervisanje nastaje i priznaje se kada je:

- obaveza nastala kao rezultat prošlog događaja (zakonska, pravna ili izvedena),
- kada je vjerovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveza,
- kada iznos obaveza može pouzdano da se procijeni.

Banka vrši rezervisanje za pokriće obaveza (pravnih, stvarnih i izvedenih). Rezervisanje za troškove se prati po vrstama, a njihovo smanjenje, odnosno ukidanje se vrši u korist prihoda.

Rezervisanje se preispituje na dan svakog bilansa stanja i koriguje da odražava najbolju sadašnju procjenu. Ako više nije vjerovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveza, rezervisanje se ukida.

Banka procjenjuje iznose rezervisanja koje je potrebno priznati u slučaju, sudskih sporova i svim drugim slučajevima kada postoji sadašnja obaveza na dan bilansa stanja kao rezultat prošlog događaja.

U skladu sa MRS 19 Banka formira rezervisanja za otpremnine radnika na osnovu aktuarskog obračuna.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period ili u periodu izmjene u budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

Osnovne pretpostavke koje se odnose na buduće događaje i ostale značajne izvore neizvjesnosti pri davanju procjene na dan izvještaja o finansijskom položaju koja nose rizik sa mogućim ishodom u materijalno značajnim korekcijama sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini predstavljene su u narednom tekstu:

Procijenjeni korisni vijek opreme i nematerijalnih ulaganja i investicionih ulaganja

Određivanje korisnog vijeka postrojenja i opreme, nematerijalnih ulaganja i investicionih ulaganja je zasnovano na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora. Adekvatnost procijenjenog preostalog korisnog vijeka opreme, nematerijalnih ulaganja i investicionih ulaganja se analizira godišnje ili gdje god postoji indicija o značajnim promjenama određenih pretpostavki.

Obezvrjeđenje vrijednosti sredstava

Na dan izvještaja o finansijskom položaju rukovodstvo Banke analizira vrijednosti sredstava prikazanih u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indicija da za neko sredstvo postoji obezvrjeđenje, nadoknadi iznos tog sredstva se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja. Ukoliko je nadoknadi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknadiive vrijednosti.

Ispravka vrijednosti potraživanja (primjena MSFI 9 – Finansijski instrumenti)

Primjena MSFI 9 počela je od 1. januara 2018. godine i od tada Banka ima definisane strategije, politike i procedure vezane za biznis modele Banke, koji su dokazi za formalno dokumentovanje postojećih biznis modela, definisanje novih i njihovo prilagođavanje MSFI 9.

Metodologija za izračunavanje ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke prema zahtjevima MSFI 9 i ABRS odluke o upravljanju kreditnim rizikom utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka podrazumijeva slijedeće:

- Koncept mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka – mjerenje očekivanog kreditnog gubitka prema MSFI 9 prelazi iz oblasti prepoznavanja nastalih gubitaka u oblast očekivanih gubitaka, pri čemu se za očekivanje gubitaka moraju uzeti u obzir različiti scenariji.
- Vjerovatnoćom ponderisani scenariji izračuna očekivanog kreditnog gubitka – znači da se u svim nivoima kreditnog rizika očekivanja gubitaka mora ugraditi i vjerovatnoćom ponderisani scenariji izračuna u minimalno dva ili više scenarija sa pripadajućom vjerovatnoćom. Samim tim, za svaku izloženost postoji neka (pa čak i marginalno mala) vjerovatnoća nastanka gubitka.
- Neophodno adekvatno modeliranje risk parametara (EAD – izloženosti, PD – vjerovatnoća defaulta, LGD - gubitak po defaultu, CCF – faktor kreditne konverzije) – u skladu sa MSFI 9 parametri za izračun očekivanih gubitaka obzir uzimaju PIT (point-in-time) parametre.
- Neophodno modeliranje makroekonomskih očekivanja – prilikom određivanja risk parametara neophodno je uzeti u obzir i kako kretanje makroekonomskih varijabli utiče na kretanje risk parametara Banke.
- Kriteriji za prelazak u nivoe kreditnog rizika – MSFI 9 obzirom na određenje da u dijelu prihodujućeg portfolija postoji i nivo kreditnog rizika 2 u koju se svrstavaju izloženosti sa povećanim kreditnim rizikom od trenutka odobravanja do trenutka izvještavanja, neophodno je da Banka definiše kriteriji na osnovu kojih će prepoznavati izloženosti sa povećanim kreditnim rizikom u svim segmentima umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata.
- POCI finansijska aktiva (engl. purchased or originated credit-impaired financial assets) – definiše se nova kategorija aktive za koju je postoji poseban set pravila tj. aktiva koja sa sobom prilikom odobravanja ili kupovine već nosi oznaku umanjenja vrijednosti, aktiva za koju već postoji individualno očekivano umanjenje vrijednosti.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (NASTAVAK)

Ispravka vrijednosti potraživanja (primjena MSFI 9 – Finansijski instrumenti) - (nastavak)

Prema zahtjevima MSFI-ja 9, rezervisanja/umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne rizike moraju se kreirati nakon raspoređivanja finansijskog instrumenta u odgovarajuće nivoe kreditnog rizika ako postoji objektivan dokaz umanjenja vrijednosti koji utiče na očekivane buduće novčane tokove iz finansijskog instrumenta ili ako postoje indikacije o potencijalnom umanjenju vrijednosti.

Pod materijalno značajnim iznosom („treshhold”), za potrebe utvrđivanja broja dana kašnjenja podrazumijevaju se ukupna dospelja potraživanja od:

- Fizičkog lica u iznosu većem od 200 BAM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika,
- Pravnog lica u iznosu većem od 1.000 BAM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika.

Pragovi materijalnosti za brojač dana podrazumjevaju ispunjenost oba navedena uslova.

Brojač dana kašnjenja uključuje se na datum kada ukupna dospelja potraživanja tog dužnika pređu materijalno značajan iznos i iznose više od 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika, a isključuju kada se ukupna potraživanja spuste ispod tog nivoa. Kada dužnik pređe navedeni prag materijalne značajnosti broj dana kašnjenja se svaki dan povećava za jedan dan, a zaustavlja tek kada izmiri dospelje obaveze ispod navedenog praga.

Brojač dana kašnjenja funkcioniše na principu kada dužnik u materijalno značajnom iznosu kasni u plaćanju svojih obaveza prema banci, broj kašnjenja se poveća za jedan. Ako je brojač dostigao 91 dan uzastopno, smatra se da je ispunjen uslov za ulazak u status neizmirenja obaveza dužnika. Brojač se nulira kada dužnik izvrši uplatu koja eliminiše postojanje kašnjenja u materijalno značajnom iznosu.

Banka svaku izloženost koju vrednuje po amortizovanom trošku i po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat raspoređuje u jednu od sljedećih kategorija:

- Nivo kreditnog rizika 1 – nizak nivo kreditnog rizika (engl. performing)
- Nivo kreditnog rizika 2 – povećan nivo kreditnog rizika (engl. underperforming)
- Nivo kreditnog rizika 3 – izloženosti kod kojih je nastalo umanjenje vrijednosti, odnosno izloženosti u statusu neizmirenja obaveza (engl. non-performing).

Banka utvrđuje status neizvršenja obaveza (nivo kreditnog rizika 3) kada je ispunjen jedan ili oba sljedeća uslova:

- Klijent kasni sa otplatom svojih obaveza prema Banci duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu;
- Identifikovani UTP uslovi (unlikelihood to pay) odnosno Banka smatra izvjesnim da klijent neće u potpunosti izmiri svoje obaveze prema Banci, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate iz kolaterala.

Uzimajući u obzir potencijalne indikatore koji ukazuju na povećanje kreditnog rizika Banka je definisala sljedeće događaje kao UTP uslove:

- Ako postoji objektivan dokaz da je došlo do umanjenja vrijednosti izloženosti,
- Ako se dužnik suočava sa značajnim finansijskim teškoćama,
- Ako je Banka prodala drugu izloženost istog dužnika uz značajan ekonomski gubitak,
- Ako je Banka pristala da modifikuje izloženost zbog trenutnih finansijskih poteškoća klijenta, a što će za posljedicu imati umanjenje finansijske obaveze dužnika,
- Pokrenut stečajni postupak ili likvidacija klijenta,
- Ukoliko klijent nije izvršio svoju obavezu prema Banci najkasnije u roku od 60 dana od dana kada je izvršen protest po osnovu prethodno izdate garancije,
- Kada je račun klijenta kontinuirano blokiran duže od 60 dana,
- Restrukturirane izloženosti koje su u trenutku modifikacije bile raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 zadržavaju se u statusu neizmirenja obaveza do ispunjavanja uslova za raspoređivanje u niže nivoe kreditnog rizika,
- POCI imovina prilikom inicijalnog označavanja (odobravanja), minimalno u prvih godinu dana,
- Izvori prihoda klijenta su smanjeni više od 50%, te isto utiče na mogućnost izmirenja obaveza prema Banci,
- Klijent je sudužnik ili jemac po kreditu koji je u statusu neizmirenja obaveza, a preostalo potraživanje i rata je toliko velika da značajno utiče na njegovu kreditnu sposobnost te direktno ugrožava otplatu kredita u Banci,
- Banka je pokrenula tužbu protiv dužnika pred nadležnim sudom,
- Banka je pokrenula postupak prinudne naplate iz kolaterala,
- Prevara – Banka je utvrdila da je prilikom odobrenja kredita izvršena prevara kroz dostavljanje netačnih, nepotpunih informacija kao i falsifikovanja dokumenata,

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (NASTAVAK)

Ispravka vrijednosti potraživanja (primjena MSFI 9 – Finansijski instrumenti) - (nastavak)

- Značajno pogoršanje finansijskih pokazatelja klijenta, odnosno indikatori definisani Procedurom za utvrđivanje statusa neizvršenja obaveza,
- Za novoosnovane subjekte i izloženosti po osnovu projektnog finansiranja, ako su procijenjeni budući novčani tokovi neadekvatni i ako se tokom otplate kredita značajno odstupi od inicijalnog poslovnog plana, odnosno realizacije projekta,
- Nivo kreditnog kvaliteta u drugoj banci,
- M5 monitoring klasifikacija kao rezultat procesa redovnog/vanrednog monitoringa klijenta,
- U slučaju fizičkih lica ukoliko je privredno društvo ili samostalna radnja u vlasništvu dužnika u statusu neizmirenja obaveza, a klijent garantuje ličnom imovinom za obaveze tog privrednog društva ili samostalne preduzetničke radnje.

Kada su u pitanju modifikacije izloženosti zbog finansijskih poteškoća klijenata za potrebe utvrđivanja postojanja UTP uslova Banka preispituje sljedeće pokazatelje:

- velika jednokratna otplate na kraju perioda predviđenog planom otplate,
- plan otplate u kojem se na početku predviđaju znatno niži iznosi plaćanja,
- duži grace period, uzimajući u obzir namjenu kredita,
- izloženosti prema dužniku koje su više puta restrukturirane u odnosu na inicijalnu izloženost.

Na temelju statusa neizmirenja obaveza, te pojedinačnoj značajnosti izloženosti, Banka razlikuje različite pristupe mjerenju umanjenju vrijednosti (pojedinačna ili grupna procjena). Za sve materijalno značajne klijente za koje se utvrdi da postoji objektivni dokaz umanjenja vrijednosti tj. da su u statusu neizmirenja obaveza (defaulta), nose posebna rezervisanja ili su klasifikovani kao POCI aktiva. Za navedenu grupu klijenata Banka će raditi individualno procjenu umanjenja vrijednosti.

Prema navedenom, u procesu utvrđivanja ispravke vrijednosti u skladu sa MSFI 9 Banka razlikuje dva pristupa:

- Individualna (pojedinačna) ispravka vrijednosti – Ova vrsta ispravke vrijednosti se obračunava na već navedene izloženosti koje su istovremeno individualno materijalno značajne (njihova izloženost prelazi individualno definisan značajan limit) i imaju dokaz o obezvrjeđenju potraživanja, i
- Portfolio (grupna) ispravka vrijednosti – Ova vrsta ispravke vrijednosti se obračunava na sve izloženosti Banke za koje ne postoji dokaz o obezvrjeđenju potraživanja.

Na **individualnoj** osnovi utvrđuju se očekivani kreditni gubici za pravna i fizička lica, za pojedinačno značajne izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3, odnosno koje su veće od:

- 30.000 KM, ukoliko neto aktiva Banke iznosi do 500 miliona KM,
- 50.000 KM, ukoliko neto aktiva Banke iznosi od 500 miliona KM do jedne milijarde KM,
- 100.000 KM, ukoliko neto aktiva Banka iznosi preko jedne milijarde KM.

Takođe, imovina koja se klasifikuje kao POCI imovina obezvrjeđuje se na individualnoj osnovi.

Izuzetno od prethodno navedenog, Banka na individualnoj osnovi utvrđuje očekivane kreditne gubitke za određene stavke koje su raspoređene u nivo kreditnog rizika 2, tj. ukoliko je identifikovana značajno povećana izloženost kreditnom riziku i/ili obračun na grupnoj (portfolio) osnovi ne odražava identifikovani nivo rizika klijenta, te ukoliko ABRS nadzorom utvrdi i naloži Banci obračun očekivanih kreditnih gubitaka na individualnoj osnovi.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (NASTAVAK)

Parametri internog modela obračuna ispravke vrijednosti - PD

Za izračun PD parametra portfolio dijelimo na:

- Pravna lica,
- Fizička lica,
- Preduzetnike.

Pored podjele portfolia na segmente, na PD homogenu grupu utiče i klasa internog rejtinga, pa razlikujemo 30 PD homogenih grupa.

Prilikom obračuna PD-a, vodi se računa o poštovanju principa monotonosti, odnosno da svaka homogena grupa mora imati veći PD od prethodne, dok PD za rejting 10 (neprihodujući rejting) mora iznositi 100%.

Interni raspon rejtinga:

Rejting od 1 do 4 - jak

Rejting od 5 do 7 - zadovoljavajući

Rejting od 8 do 9 - visok rizik

Rejting 10 - rizičan

Probability of default (PD), odnosno vjerovatnoća dužnika da će dospjeti u status neizmirenja obaveza tokom perioda trajanja finansijskog instrumenta predstavlja jedan od osnovnih parametara koji se koristi u obračunu obezvrjeđenja.

PD parametar može se odrediti statističkim metodama, po osnovu ekspertske procjene ili hibridnom metodom (koja istovremeno uključuje i ekspertno i statističko određivanje pojedinih dijelova potrebnih za procjenu parametara kreditnog rizika). Kako bi obezbjedila da procjene (12-mjesečnih i višegodišnjih) vrijednosti PD parametara koje Banka koristi prilikom izračuna očekivanih kreditnih gubitaka budu vjerodostojne i pouzdane mjere procesa ulaska u status neizmirenja obaveza tokom životnog vijeka svojih izloženosti, Banka se vodi načelima nepristrasnosti i svim ostalim smjernicama propisanim od strane nadležnog regulatora (ABRS) i MSFI 9.

Banka računa PD parametar za pripadajuće homogene grupe na osnovu tranzicionih matrica uzimajući u obzir raspoloživu vremensku seriju.

Parametri internog modela obračuna ispravke vrijednosti – LGD

Pri segmentaciji portfolija za potrebe izračuna LGD parametra posmatramo tri kriterijuma:

- obezbjeđenost izloženosti („secured“ - obezbjeđeno i „unsecured“ - neobezbjeđeno),
- segment klijenta,
- broj mjeseci u defaultu.

Kombinovanjem prva 2 kriterijuma, portfolio segmentiramo na 6 osnovnih LGD grupa klijenata:

1. Pravna lica sa obezbjeđenjem
2. Pravna lica bez obezbjeđenja
3. Fizička lica sa obezbjeđenjem
4. Fizička lica bez obezbjeđenja
5. Preduzetnici sa obezbjeđenjem
6. Preduzetnici bez obezbjeđenja

U zavisnosti od pripadnosti segmentu i toga da li klijent ima/nema obezbjeđenje, te na osnovu broja mjeseci u defaultu, razlikujemo 282 LGD homogene grupe.

Banka redovno vrši provjeru adekvatnosti utvrđenih homogenih grupa, uzimajući u obzir nove informacije (ostvarenim nastancima statusa neizmirenja obaveza za PD parametar, stope oporavka za LGD parametar i sl.), te makroekonomske faktore. Ukoliko se tom provjerom utvrdi da je potrebno, Banka će izvršiti resegmentaciju izloženosti i formirati nove homogene grupe. Pri tome nivo granularnosti homogene grupe mora biti dovoljan da se na adekvatan način mogu ocijeniti promjene nivoa odgovarajućeg parametra kreditnog rizika. Gubitak usljed nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD parametar) predstavlja internu procjenu banke o nivou očekivanog gubitka vezanog za izloženost u slučaju nastupanja statusa neizmirenja obaveza.

Za izloženosti u obliku kredita određivanje LGD parametra vrši se putem tzv. work-out metode procjene, koja se zasniva na analizi istorijskih slučajeva procesa naplate nakon nastupanja statusa neizmirenja obaveza. Oporavljeni iznos izračunava se za svaku partiju na mjesečnoj osnovi kao smanjenje izloženosti umanjeno za količinu otpisa, diskontovano efektivnom kamatnom stopom do početka posmatranja, tj. ulaska u default. Kamatne stope su date na nivou partije svakog klijenta.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (NASTAVAK)

Parametri internog modela obračuna ispravke vrijednosti – EAD

EAD, odnosno izloženost u trenutku statusa neizmirenja obaveza predstavlja procjenu iznosa izloženosti u trenutku nastanka statusa neizmirenja obaveza na osnovu vezanih ugovornih i očekivanih novčanih tokova do isteka ročnosti.

Maksimalni period koji Banka uzima u obzir prilikom odmjeravanja očekivanih kreditnih gubitaka je maksimalni ugovorni period tokom koga je Banka izložena kreditnom riziku.

Banka iznos izloženosti u trenutku statusu neizmirenja obaveza umanjuje za iznos novčanog depozita deponovanog kod Banke, koji služi kao kolateral za tu izloženost, a založen je u nadležnom registru zaloga, samo ukoliko taj depozit ima istu ili dužu ročnost od izloženosti.

Banka izloženost u trenutku nastanka statusa neizmirenja obaveza za vanbilanse izloženosti utvrđuje tako što knjigovodstvenu vrijednost vanbilansne stavke množi sa faktorom kreditne konverzije (CCF).

Dakle, izloženost pri odbijanju plaćanja predstavlja iznos koji Banka može očekivati da izgubi u prosjeku tokom vremenskog perioda u kojem produžava vraćanje kredita i ova procjena uključuje bilansne stavke kao i vanbilansne stavke (neiskorištene okvire o finansijskom praćenju, potencijalnu buduću izloženost i potencijalna potraživanja) koje su tipično ponderisane navedenim faktorom.

Kolaterali

Metodologijom su definisane vrste sredstava obezbjeđenja (kolaterala) i parametri vezani za kolaterale koji se koriste prilikom obračuna ispravki vrijednosti na individualnoj i portfolio (grupnoj) osnovi. Primjenom definisanih parametara po pojedinačnim vrstama kolaterala, za potrebe obračuna individualne ispravke vrijednosti na individualno materijalno značajne izloženosti koje su obezbijeđene ovim vrstama kolaterala, dobija se očekivani tok gotovine umanjen kroz diskontovanje na sadašnju vrijednost.

U skladu sa standardnim principima kreditnog poslovanja, Banka u svrhu obezbjeđenja plasmana zahtijeva kolateral koji treba pokriti rizik nemogućnosti klijenta da izvrši ugovorene obaveze.

Kolaterali koje Banka najčešće koristi kao instrumente obezbjeđenja su:

- mjenice,
- nalozi,
- izjava o zapljeni (administrativna zabrana),
- solidarni dužnik,
- solidarni jemac/jemac plata,
- hipoteka - zalog na nepokretnu imovinu,
- zalog pokretnih stvari,
- zalog HOV,
- zalog novčanih sredstava (depozit/štedni ulog),
- polisa osiguranja,
- neopozive garancije Vlade RS, Brčko Distrikta i Vlade FBiH,
- garancije Garantnog Fonda RS,

Banka zadržava pravo da zatraži bilo koju drugu vrstu instrumenta obezbjeđenja koju smatra neophodnom.

Upravljanje kreditnim rizikom

Banka preuzima na sebe kreditni rizik koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat Banke usljed neizvršavanja ugovorenih obaveza dužnika prema Banci. Kreditni rizik predstavlja najznačajniji rizik za poslovanje Banke koja iz tog razloga upravlja svojom izloženošću kreditnom riziku. Izloženost kreditnom riziku nastaje prije svega na osnovu aktivnosti kreditiranja, tj. odobravanja kredita. Kreditni rizik je takođe prisutan kod vanbilansnih finansijskih instrumenata, kao što su garancije i nepovučene kreditne linije.

Banka kreditnim rizikom upravlja provođenjem strategije kreditiranja koja je usmjerena prema preduzetnicima, mikro, malim i srednjim preduzećim, u skladu sa internom podjelom i velikoj disperziji rizika.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (NASTAVAK)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Banka kreditnim rizikom upravlja tako što u skladu sa svojom politikom kreditiranja odobrava standardizovane kreditne proizvode. Kreditni proizvodi i njihove osnovne karakteristike u pogledu iznosa, roka, kamatne stope, naknade, te obaveznog obezbjeđenja definisani su Katalogom kreditnih proizvoda. Sektor za upravljanje rizicima kao kontrolna funkcija upravljanja rizicima uključen je u definisanje kreditnih proizvoda i njihovu ocjenu sa stanovišta procjene rizika (daje mišljenje na sve izmjene Kataloga kreditnih proizvoda). Nivoi odlučivanja, definisani Poslovnikom o radu kreditnih odbora, nadležni su za donošenje odluka u slučajevima odobravanja standardnih proizvoda i pod standardnim uslovima, a svako odstupanje od definisanih standarda zahtijeva odlučivanje na višem nivou.

Banka je internim aktima, jasno definisala način obrade rizičnih proizvoda, potrebnu dokumentaciju za pojedine tržišne sektore, korake kreditnog procesa kao i organizacione dijelove i pojedinačne izvršioca odgovorne za njihovo sprovođenje. Navedenim dokumentima su propisani svi obrasci koji se koriste u toku obrade i praćenja kredita, kao i način i obrasci kreditne analize za ocjenu kreditne sposobnosti (boniteta) u zavisnosti od pripadnosti tržišnom sektoru (preduzetnici, korporativni i javni klijenti i stanovništvo). Banka odobrava kredite u skladu sa definisanim procedurom odobravanja kredita, a na osnovu procjene kreditne sposobnosti dužnika i instrumenata obezbjeđenja. Kreditne odluke se donose na osnovu definisanih limita za pojedinačne izloženosti i definisanih limita ukupne izloženosti klijenta odnosno grupe povezanih lica. U Banci postoji 6 nivoa ovlaštenja za odobravanje plasmana od kojih je najviši Nadzorni odbor Banke, a najniži Kreditni odbor filijale/biznis centra/funkcije za COR i PUB. Obrada kreditnih zahtjeva za sve sektore odnosno tržišne segmente obavljaju se decentralizovano odnosno u okviru pripadajućih sektora prodaje. Obrada kreditnih zahtjeva od prijema zahtjeva za kredit do plasmana kredita obavlja se kroz aplikativni kreditni modul prilagođen potrebama sektora prodaje (Front office).

Uputstvom za naplatu i upravljanju dospjelim nenaplaćenim obavezama, kao i Procedurom za monitoring, definisan je način praćenja i monitoring postojećih plasmana kao i nadležnosti i odgovornosti za sprovođenje aktivnosti naplate. Navedenim uputstvom Banka je definisala način sprovođenja dnevnog i mjesečnog monitoringa naplate u okviru kojeg se realizuju i određeni koraci upravljanja problematičnim plasmanima.

Da bi se na kvalitetan, sistematski i pregledan način upravljalo portfolijom u kašnjenju, internim procedurama su definisana dva dokumenta i to: „Dosije neuredne otplate“ i „Strategije naplate“. „Dosije neuredne otplate“ predstavlja izvještaj koji daje pregled već izvršenih aktivnosti po kreditima u kašnjenju preko 30 dana i vodi se sve dok se obaveze po kreditu ne izmire u potpunosti. Kreditni službenici su u obavezi da vode dosije neuredne otplate i hronološki evidentiraju sve aktivnosti koje su poduzete u cilju naplate potraživanja. Vođenje ovog obrasca je softverski podržano u okviru kreditnog modula koji koristi Front office. „Strategije naplate“ je izvještaj koji daje pregled planiranih aktivnosti koje će biti preduzete u cilju naplate potraživanja odnosno dogovorenu strategiju naplate.

Nekvalitetne izloženosti

Pod nekvalitetnom izloženosti podrazumijevaju se izloženost u statusu neizmirenja obaveza, odnosno izloženost koja je raspoređena u nivo kreditnog rizika 3 i izloženosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, a ispunjavaju uslov za raspoređivanje u nivo kreditnog rizika 3.

Upravljanje problematičnim plasmanima, odnosno nekvalitetnim izloženostima je centralizovano i organizovano kroz rad posebnog Sektora za prinudnu naplatu, u okviru kojeg su bile odvojene Direkcija za naplatu i restrukturu i Direkcija za pravnu naplatu, do decembra 2024. godine. Novom sistematizacijom poslova početkom decembra 2024. godine naplata nekvalitetnih izloženosti je u nadležnosti Funkcije za upravljanje nekvalitetnim izloženostima u okviru Sektora za procjenu i monitoring kreditnog rizika i upravljanje nekvalitetnim izloženostima.

Procedurama za postupanje u navedene dvije direkcije, a sada Funkcije za upravljanje nekvalitetnim izloženostima, Banka je propisala poslove preuzimanja, praćenja i naplate svih problematičnih plasmana za sve tržišne segmente.

Klijent dobijanjem status neizmirenja obaveza (stage 3) prelazi u nadležnost navedene Direkcije/Funkcije.

4.ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (NASTAVAK)

Prenos u Funkciju za upravljanje nekvalitetnim izloženostima (Funkcija za UNI) se radi nakon sprovedene redovne mjesečne klasifikacije izloženosti od strane Sektora upravljanja rizicima. Sektor za podršku i razvoj prodaje generiše odluku koja sadrži spisak svih izloženosti koji su zadnji dan prethodnog mjeseca ispunjavali navedene uslove za transfer u Funkciju za UNI. Na osnovu navedene odluke vrši se prenos predmeta iz sektora prodaje u Funkciju za UNI, te zaduženje nadležnih saradnika u Funkciji za UNI za navedene predmete.

Funkcija za UNI postupa po navedenim predmetima u svojoj nadležnosti sa ciljem što efikasnije naplate i smanjenja nekvalitetnih izloženosti.

U okviru Funkcije za UNI se primjenjuju različite strategije naplate.

Vraćanje klijenta iz nadležnosti Funkcije za UNI u nadležnost sektora prodaje

Kada dužnik tokom definisanog perioda oporavka kontinuirano:

- za restrukturirane izloženosti i POCl imovinu u toku 12 mjeseci od datuma restrukturiranja,
- za nerestrukturirane izloženosti u toku šest mjeseci od datuma kada je prestalo ispunjavanje uslova iz člana 20. „Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka“, dokaže urednost u otplati (vrši otplatu u skladu sa ugovorenim planom otplate, bez kašnjenja >30 dana na zadnji dan u mjesecu) vraća se u nadležnost sektora prodaje. Grejs period se ne priznaje (ne računa) u period oporavka.

Postupak vraćanja je isti kao postupak prenosa/preuzimanja klijenata, samo se vrši u obrnutom smjeru.

Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Banke je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U Republici Srpskoj ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Banke vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Banke iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je, u datim okolnostima, najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

Beneficije zaposlenima

Banka angažuje ovlašćenog aktuara da u ime Banke izvrši obračun sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine. Prilikom obračuna navedene sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine, ovlašćeni aktuar koristi sljedeće pretpostavke: projektovani rast zarada, godine radnog staža za odlazak u penziju, projektovana fluktuacija zaposlenih na osnovu podataka o istorijskom kretanju zaposlenih u prethodnom periodu, zvanično objavljene stope mortaliteta iz okruženja, kao i ostali uslovi neophodni za ostvarivanje prava na otpremninu.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju realnu vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

5. PRIHODI PO OSNOVU KAMATA IZRAČUNATI NA OSNOVU EFEKTIVNE KAMATNE STOPE

	(U hiljadama BAM)	
	Godina koja završava	
	31. decembra	
	2024.	2023.
Prihodi po osnovu kamata od:		
Banke i bankarske institucije	925	230
Preduzeća	34.309	32.229
Stanovništvo	17.174	17.348
Javni sektor	2.999	1.133
Nebankarske finansijske institucije	227	-
Neprofitne organizacije	8	27
Ostalo	17	275
Ukupno:	55.659	51.242

6. RASHODI PO OSNOVU KAMATA IZRAČUNATI NA OSNOVU EFEKTIVNE KAMATNE STOPE

	(U hiljadama BAM)	
	Godina koja završava	
	31. decembra	
	2024.	2023.
Rashodi po osnovu kamata od:		
Stanovništvo	8.936	6.413
Javni sektor	448	224
Nebankarske finansijske institucije	472	369
Kamata na subordinirani dug	1.225	785
Kamata finansijskim institucijama za primljene kredite	3.259	3.275
Preduzeća	760	277
Neprofitne organizacije	98	75
Banke	130	95
Ostalo	16	8
Ukupno:	15.344	11.521

7. PRIHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

	(U hiljadama BAM)	
	Godina koja završava	
	31. decembra	
	2024.	2023.
Naknade po osnovu obavljanja platnog prometa u zemlji i inostranstvu	10.470	8.558
Prihodi iz poslovanja sa devizama	1.685	2.184
Naknade po kreditima koje nisu dio efektivne kamatne stope	1.116	951
Naknade po vanbilansnim poslovima	1.811	1.705
Ukupno:	15.082	13.398

8. RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

	(U hiljadama BAM)	
	Godina koja završava	
	31. decembra	
	2024.	2023.
Naknade Centralne Banke po osnovu usluga platnog prometa u zemlji	831	731
Naknade po osnovu kartičarskog poslovanja	1.692	1.293
Naknade po osnovu kupoprodaje deviza	249	360
Naknade za usluge platnog prometa u inostranstvu	367	315
Naknade po osnovu obrade kredita	198	187
Ostale naknade i provizije	26	31
Ukupno:	3.363	2.917

9. OSTALI PRIHODI POSLOVANJA

	(U hiljadama BAM)	
	Godina koja završava 31. decembra	
	2024.	2023.
Naplaćena otpisana potraživanja	3.179	1.872
Ostali prihodi	2.580	1.552
Ukupno:	5.759	3.424

10. OSTALI RASHODI POSLOVANJA

	(U hiljadama BAM)	
	Godina koja završava	
	31. decembra	
	2024.	2023.
Bruto lična primanja	15.355	12.410
Naknade članovima Nadzornog odbora, Odbora za reviziju	207	409
Troškovi stručnog obrazovanja radnika	52	76
Troškovi materijala i usluga i režijski troškovi	841	886
Troškovi službenog puta	354	170
Troškovi ptt usluga	865	869
Troškovi održavanja opreme/software	1.609	870
Troškovi reklame i propagande	444	667
Troškovi zakupa	246	557
Troškovi članarina	224	203
Troškovi reprezentacije	345	328
Troškovi obezbjeđenja imovine	1.575	1.376
Amortizacija (napomena 17)	3.541	3.243
Troškovi poreza i doprinosa	338	233
Troškovi naknada	1.570	1.299
Otpis nenaplativih potraživanja	6.403	6.897
Troškovi angažovanja drugih lica	331	287
Ostalo	3.232	2.913
Ukupno:	37.532	33.693

10. OSTALI RASHODI POSLOVANJA (NASTAVAK)

(U hiljadama BAM)

Bruto lična primanja	Godina koja završava 31. decembra	
	2024.	2023.
Troškovi neto zarada	9.664	7.832
Troškovi poreza	835	648
Troškovi doprinosa	4.856	3.930
Ukupno bruto lična primanja:	15.355	12.410

11. UMANJENJE VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA

a) Knjiženja na teret rashoda

(U hiljadama BAM)

Godina koja završava
31. decembra

	2024.	2023.
Novčana sredstva i sredstva kod drugih banaka	(247)	(239)
Kredit plasirani komitentima	(90.531)	(95.051)
Ostala aktiva i hartije od vrijednosti	(4.189)	(2.289)
Potencijalne i ugovorene obaveze	(4.794)	(3.943)
Ukupno:	(99.761)	(101.522)

b) Ukidanje rezervisanja u korist prihoda

(U hiljadama BAM)

Godina koja završava
31. decembra

	2024.	2023.
Novčana sredstva i sredstva kod drugih banaka	328	216
Kredit plasirani komitentima	85.697	85.668
Ostala aktiva i hartije od vrijednosti	3.052	2.471
Potencijalne i ugovorene obaveze	4.725	4.254
Ukupno:	93.802	92.609
Neto rezervisanja	(5.959)	(8.913)

11. UMANJENJE VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA (nastavak)

c) Kretanja tokom godine za umanj enje vrijednosti i rezervisanja

(U hiljadama BAM)

	Novčana sredstva i sredstva kod banaka i obavezna rezerva (napomena 13 i 14)	Kredit i plasirani komitentima (napomena 16)	Ostala aktiva (napomena 18)	Hartije od vrijednosti (napomena 15)	Potencijalne i ugovorene obaveze (napomena 25)	Ukupno
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	207	45.813	7.323	48	948	54.339
Izdavanje u toku godine	239	95.051	2.286	-	3.943	101.519
Ukidanje rezervisanja	(216)	(77.915)	(2.301)	-	(4.254)	(84.686)
Ukidanje rezervisanja po osnovu prodaje dijela kreditnog portfolija	-	(7.753)	(168)	-	-	(7.921)
Izdavanje po osnovu HoV iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	3	-	3
Ukidanje po osnovu HoV iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	(2)	-	(2)
Računovodstveni otpisi	-	(3.775)	(127)	-	-	(3.902)
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	230	51.421	7.013	49	637	59.350
Izdavanje u toku godine	247	90.531	4.176	-	4.794	99.748
Ukidanje rezervisanja	(328)	(78.252)	(3.039)	-	(4.724)	(86.343)
Ukidanje rezervisanja po osnovu prodaje dijela kreditnog portfolija	-	(7.445)	-	-	(1)	(7.446)
Izdavanje po osnovu HoV iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	13	-	13
Ukidanje po osnovu HoV iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	(13)	-	(13)
Računovodstveni otpisi	-	(1.084)	(76)	-	-	(1.160)
Stanje na dan 31. decembar 2024. godine	149	55.172	8.074	49	706	64.149

12. POREZ NA DOBIT

Trošak poreza na dobit može biti usklađen sa dobitkom iz izvještaja o dobitku i gubitku kako slijedi:

	(U hiljadama BAM)	
	Godina koja završava	
	31. decembra	
	2024.	2023.
Dobit prije oporezivanja	14.320	10.985
Porez na dobit obračunat po stopi od 10%	1.432	1.098
Umanjenje/uvećanje poreza za prihode	(2.249)	(3.740)
Poresko priznati/nepriznati troškovi od umanjenja vrijednosti kredita i ostale imovine	1.908	3.219
Poresko nepriznati ostali troškovi	752	905
Nepriznat poreski kredit	16	314
Ukupno porez na dobit	1.859	1.796
Porez na dobit RS	1.513	1.008
Porez na dobit ostvaren za poslovnu jedinicu u Brčko Distriktu	73	70
Porez na dobit ostvaren za poslovne jedinice FBiH	273	718
Ukupno porez na dobit	1.859	1.796
<i>Efektivna stopa poreza na dobit</i>	12,98%	16,35%

Banka je za poslovnu 2024. godinu vršila uplatu mjesečnih akontacija poreza na dobit za Republiku Srpsku, Brčko Distrikt i Federaciju Bosne i Hercegovine u visini 1/12 obračunatog poreza na dobit za 2023. godinu.

Poreske obaveze su navedene u poreskim prijavama Banke i prihvaćene su kao takve, ali mogu biti predmet kontrole poreskih vlasti u periodu od pet godina nakon njihovog prihvatanja.

Uprava Banke nije upoznata sa bilo kakvim okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalne materijalne odgovornosti u tom pogledu ili osporavanja sačinjenih poreskih prijava poreza na dobit.

13. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD BANAKA

(U hiljadama BAM)

	31. decembra 2024.	31. decembra 2023.
Novčana sredstva:		
- u BAM	18.130	10.461
- u stranoj valuti	7.658	6.708
	25.788	17.169
Sredstva kod Centralne banke BiH u BAM:		
- žiro račun	57.181	50.195
- devizna novčana sredstva	3.150	4.566
	60.331	54.761
Sredstva kod drugih banaka:		
- domaćih banaka	1.183	1.125
- inostranih banaka	15.115	31.471
	16.298	32.596
Bruto vrijednost:	102.417	104.526
Ispravka vrijednosti	(82)	(165)
Ukupno:	102.335	104.361

14. SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE – OBAVEZNA REZERVA

(U hiljadama BAM)

	31. decembra 2024.	31. decembra 2023.
Sredstva kod Centralne banke:		
- obavezna rezerva	67.453	65.363
- dospjela kamata na obaveznu rezervu kod CBBiH	23	21
	67.476	65.384
Bruto vrijednost:		
Ispravka vrijednosti novčanih sredstava kod Centralne banke - obavezna rezerva	(67)	(65)
Ukupno:	67.409	65.319

U skladu sa Odlukom Centralne banke BiH o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi, Banka je dužna da održava i obračunava obaveznu rezervu na depozite (koji čine osnovicu za obračun obavezne rezerve) prema stanju na kraju svakog radnog dana u toku deset kalendarskih dana koji prethode periodu održavanja. Obavezna rezerva predstavlja zbir 10% ukupnih depozita sa dospeljem do jedne godine i ukupnih depozita sa dospeljem dužim od godinu dana. U osnovicu za obračun obavezne rezerve se uključuju obračunate kamate, naknade i provizije koje su dospjele na plaćanje.

15. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra 2024.	31. decembra 2023.
Hartije od vrijednosti - ratna šteta iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.076	1.402
Hartije od vrijednosti - državne obveznice Republike Srpske, iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	46.478	46.341
Obračunata dospjela i razgraničena kamata	1.035	775
Ukupno:	48.589	48.518

Dužnički vrijednosni papiri iskazani na dan 31.12.2024. godine u iznosu od 48.589 hiljada BAM, klasifikovani su u skladu sa poslovnim modelom držanje radi naplate ili prodaje i vrednuju se kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (napomena 3.7).

U sljedećoj tabeli dat je pregled dužničkih hartija od vrijednosti vrednovanih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit prema internom rejtingu (Nivo 1 – Mark to market, Nivo 2- Mark to model, Nivo 3- Mark to management)

	(U hiljadama BAM)			
	31. decembar 2024.			
Hartije od vrijednosti	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Hartije od vrijednosti iskazane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	48.589	-	48.589
Ukupno:	-	48.589	-	48.589

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Fer vrijednost na dan 01. januar 2024. godine	-	48.518	-	48.518
Kupljeni instrumenti glavnica	-	10.883	-	10.883
Kupljeni instrumenti kamata	-	-	-	-
Prodani instrumenti glavnica	-	(3.785)	-	(3.785)
Prodani instrumenti kamata	-	(147)	-	(147)
Otplaćeni instrumenti glavnica	-	(5.804)	-	(5.804)
Otplaćeni instrumenti kamata	-	(1.476)	-	(1.476)
Obračunata kamata	-	1.736	-	1.736
Promjena fer vrijednosti glavnice	-	(1.562)	-	(1.562)
Promjena fer vrijednosti po osnovu amortizacije diskonta/premije	-	226	-	226
Fer vrijednost na dan 31. decembar 2024. godine	-	48.589	-	48.589

15. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Fer vrijednost na dan 01. januar 2023. godine	-	47.852	-	47.852
Kupljeni instrumenti glavnica	-	7.407	-	7.407
Kupljeni instrumenti kamata	-	-	-	-
Prodani instrumenti glavnica		(479)		(479)
Prodani instrumenti kamata		(17)		(17)
Otplaćeni instrumenti glavnica	-	(6.129)	-	(6.129)
Otplaćeni instrumenti kamata	-	(1.405)	-	(1.405)
Obračunata kamata	-	1.044	-	1.044
Promjena fer vrijednosti glavnice	-	30	-	30
Promjena fer vrijednosti po osnovu amortizacije diskonta/premije	-	215	-	215
Fer vrijednost na dan 31. decembar 2023. godine	-	48.518	-	48.518

Kretanja rezervisanja dužničkih hartija od vrijednosti po nivoima očekivanih gubitaka:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Ispravka vrijednosti na dan 01. januar 2023. godine	-	48	-	48
Izdvajanje u toku godine	-	3	-	3
Ukidanje u toku godine	-	(2)	-	(2)
Ispravka vrijednosti na dan 31. decembar 2023. godine	-	49	-	49
Ispravka vrijednosti na dan 1. januar 2024. godine	-	49	-	49
Izdvajanje u toku godine	-	13	-	13
Ukidanje u toku godine	-	(13)	-	(13)
Ispravka vrijednosti na dan 31. decembar 2024. godine	-	49	-	49

16. KREDITI PLASIRANI KOMITENTIMA

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra 2024.	31. decembra 2023.
Kratkoročni krediti u BAM	137.766	108.323
Dugoročni krediti u BAM	366.870	351.030
Dugoročni krediti u stranoj valuti	6	26
Plaćene garancije	546	509
Tekuća dospijeća dugoročnih kredita	140.065	139.718
Bruto vrijednost:	645.253	599.606
Ispravka vrijednosti kredita plasiranih komitentima	(55.172)	(51.421)
Ukupno:	590.081	548.185

Dana 28. marta 2024. godine Banka je izvršila prodaju dijela nekvalitetnog portfolija u iznosu 7.445 hiljada BAM bilansnog potraživanja.

U toku 2024. godine izvršen je računovodstveni otpis kredita, kamata i naknada po kreditima u iznosu od 1.084 hiljada BAM, odnosno prenos njihove bilansne izloženosti u vanbilansnu evidenciju, nakon što je Banka knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti, te iste proglasila u potpunosti dospjelim, a u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Banka je do 31. decembra 2024. godine plasirala više dugoročnih kredita, a u manjem iznosu kratkoročnih kredita, uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 2,50%-19,69%. Krediti koji su plasirani po kamatnoj stopi u rasponu od 2,50%-5,00% su krediti koji su odobreni iz sredstva Investiciono razvojne banke Republike Srpske, stambeni krediti MF banke ili krediti koji su obezbjeđeni/pokriveni djelimično ili u potpunosti namjenski oročenim depozitom ili hipotekom, kao i potrošački krediti koji po važećem Katalogu kreditnih proizvoda ostvaruju kamatu u navedenom rasponu.

Kao osiguranje za odobrene kredite, Banka je uzimala depozite, zalogu nad pokretnom i nepokretnom imovinom, hartije od vrijednosti, administrativne zabrane, mjenice i naloge za prenos, garancije garantnih fondova, garanciju Vlade RS, sudužništvo/jemstvo pravnih lica, sudužništvo/jemstvo fizičkih lica. Organizacioni dio Banke za rizike kontinuirano prati tržišnu vrijednost instrumenata osiguranja.

Najveći dio kredita preko jedne godine do 31. decembra 2024. godine su plasirani preduzećima i stanovništvu uz godišnju kamatnu stopu u rasponu od 3,60 do 12,69% na period do maksimalno 25 godina.

Kamatna stopa od 2,50% odobravana je klijentima koji su kao obezbjeđenje kredita osigurali 100% depozit, dok se kamatne stope veće od 12,70% odnose na dugoročne potrošačke kredite, te kredite za mikro i mali segment, segment i stanovništvo.

Najveći dio dugoročnih plasmana plasiranih stanovništvu odobreni su sa namjenom finansiranja opšte potrošnje, kupovine stambenih jedinica, izgradnje i adaptacije, investicije fizičkih lica, dok je namjena dugoročnih plasmana pravnim licima bila finansiranje osnovnih sredstava, investicija i obrtnih sredstava.

Geografska koncentracija plasiranih kredita komitentima od strane Banke u kreditnom portfoliju na dan 31. decembra 2024. godine, u najvećem dijelu obuhvata komitente sa sjedištem na području grada Banja Luka (oko 20,6%), grada Sarajeva (oko 10,00%), grada Trebinje (oko 8,2%), grada Bijeljina (oko 5,5%), grada Zvornika (oko 4,4%), grada Prijedora (oko 3,8%).

17. NEKRETNINE, OPREMA I NEMATERIJALNA ULAGANJA

(U hiljadama BAM)

	Ulaganja u tuđe objekte	Oprema	Oprema u pripremi	Ukupno nekretnine i oprema	Nematerijalna ulaganja
Stanje, 1. januar 2023. godine	1.590	6.824	660	9.074	1.544
Nabavke u periodu	-	-	2.339	2.339	243
Prenos sa/na	834	1.729	(2.563)	-	-
Prodaja	-	(817)	-	(817)	-
Rashodovanje	-	(34)	-	(34)	-
Stanje, 31. decembra 2023. godine	2.424	7.702	436	10.562	1.787
Nabavke u periodu	-	-	1.233	1.233	847
Prenos sa/na	278	1.140	(1.418)	-	-
Prodaja	-	(185)	-	(185)	-
Rashodovanje	-	(190)	-	(190)	-
Stanje, 31. decembra 2024. godine	2.702	8.467	251	11.420	2.634
Ispravka vrijednosti					
Stanje 1. januar 2023. godine	990	4.188	-	5.178	1.269
Amortizacija	335	874	-	1.209	145
Prodaja	-	(745)	-	(745)	-
Rashodovanje	-	(34)	-	(34)	-
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	1.325	4.283	-	5.608	1.414
Amortizacija	321	1.015	-	1.336	200
Prodaja	-	(173)	-	(173)	-
Rashodovanje	-	(188)	-	(188)	-
Stanje na dan 31. decembra 2024. godine	1.646	4.937	-	6.583	1.614
31. decembar 2023. godine	1.099	3.419	436	4.954	373
31. decembar 2024. godine	1.056	3.530	251	4.837	1.020

Na dan 31. decembra 2024. godine i 31. decembra 2023. godine, oprema je osigurana od uobičajenih rizika i Banka nema tereta niti zaloga nad opremom i nematerijalnim ulaganjima.

17.1. INVESTICIONA ULAGANJA

(U hiljadama BAM)

Investicione nekretnine

Nabavna vrijednost

Stanje, 1. januara 2023. godine

4.856

Nabavke u periodu

5

Prenos

-

Stanje, 31. decembra 2023. godine

4.861

Nabavke u periodu

-

Prenos

-

Stanje, 31. decembra 2024. godine

4.861

Ispravka vrijednosti

Stanje, 1. januar 2023. godine

414

Amortizacija

63

Stanje, 31. decembra 2023. godine

477

Amortizacija

63

Stanje, 31. decembra 2024. godine

540

31. decembar 2023. godine

4.384

31. decembar 2024. godine

4.321

Na dan 31. decembra 2024. godine procijenjena tržišna vrijednost investicione nekretnine iznosi 5.420 hiljada BAM (u skladu sa procjenom ovlaštenog sudskog vještaka građevinske struke), a na dan 31. decembra 2023. godine 5.490 hiljada BAM.

17.2. POSLOVNI PROSTORI UZETI U NAJAM

	(U hiljadama BAM)
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	7.106
Nove nabavke	1.407
Raskid ugovora	(1.826)
Amortizacija	(353)
Ispravka vrijednosti raskid ugovora	188
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	6.522
Nove nabavke	1.610
Raskid ugovora	(1.942)
Amortizacija	(491)
Ispravka vrijednosti raskid ugovora	131
Stanje na dan 31. decembra 2024. godine	5.830

Sljedeća tabela prikazuje analizu dospijeća ugovorene nediskontovane obaveze za najam:

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra 2024.	31. decembra 2023.
Manje od jedne godine	1.982	1.750
Od jedne do pet godina	4.326	5.128
Više od pet godina	8	121
Ukupne ugovorene obaveze za najam	6.316	6.999
Obaveze za najam uključene u napomenu 22 na dan 31. decembra 2024.	6.316	6.999

Iznosi priznati u izvještaju dobitka i gubitka Banke i ostale sveobuhvatne dobiti:

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra 2024.	31. decembra 2023.
Kamate na obaveze za najam MSFI 16	318	333
Amortizacija	1.942	1.826
Ukupni troškovi najma	2.260	2.159

18. OSTALA AKTIVA

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra 2024.	31. decembra 2023.
<i>U BAM:</i>		
- Sredstva stečena naplatom potraživanja	6.119	5.760
- Razgraničeni ostali troškovi	328	240
- Potraživanja za naknade i provizije	2.466	1.671
- Zalihe materijala	141	77
- Dati avansi	53	99
- Ostala potraživanja	1.673	1.361
<i>U stranoj valuti:</i>		
- Avansi u stranoj valuti	13	8
- Ostala potraživanja u stranoj valuti	451	402
Bruto vrijednost:	11.244	9.618
Ispravka vrijednosti ostale aktive	(1.955)	(1.253)
Ispravka vrijednosti sredstava stečenih naplatom potraživanja	(6.119)	(5.760)
Ukupno:	3.170	2.605

Kretanje na stečenoj materijalnoj imovini

Nabavna vrijednost stečene materijalne imovine

Stanje na dan 01. januar 2023. godine

6.360

Nabavke u toku perioda

1.434

Prodaja u toku perioda

(2.034)

Stanje na dan 31. decembar 2023. godine

5.760

Nabavke u toku perioda

3.019

Prodaja u toku perioda

(2.660)

Stanje na dan 31. decembar 2024. godine

6.119

Ispravka vrijednosti

Stanje na dan 01. januar 2023. godine

6.360

Ispravke u toku perioda

1.434

Prodaja u toku perioda

(2.034)

Stanje na dan 31. decembar 2023. godine

5.760

Ispravke u toku perioda

3.019

Prodaja u toku perioda

(2.660)

Stanje na dan 31. decembar 2024. godine

6.119

Procijenjena vrijednost stečene materijalne imovine na dan 31. decembar 2024. godine iznosi 10.050 hiljada BAM (31. decembar 2023. godine 10.546 hiljada BAM).

19. DEPOZITI BANAKA I KOMITENATA

(U hiljadama BAM)

	31. decembra 2024.	31. decembra 2023.
Depoziti po viđenju u BAM:		
- Banke i bankarske institucije	93	246
- Vlada i vladine institucije	18.294	21.311
- Preduzeća	65.725	62.776
- Nefitne organizacije	3.126	2.396
- Nebankarske finansijske institucije	21.811	22.976
- Građani/strana lica	86.944	69.675
- Ostali	1.611	1.249
	197.604	180.629
Depoziti po viđenju u stranoj valuti:		
- Javni sektor	1	-
- Preduzeća	13.119	13.710
- Nefitne organizacije	303	1.231
- Nebankarske finansijske institucije	9.954	618
- Građani/strana lica	17.563	15.452
- Ostali	13	3
	40.953	31.014
Kratkoročni depoziti u BAM:		
- Banke i bankarske institucije	9.500	7.000
- Vlada i vladine institucije	-	2.375
- Preduzeća	3.420	312
- Nebankarske finansijske institucije	3.904	800
- Građani/strana lica	29	4
- Ostali	40	-
	16.893	10.491
Kratkoročni depoziti u stranoj valuti:		
- Građani/strana lica	-	-
	-	-
Dugoročni depoziti u BAM:		
- Banke i bankarske institucije	-	1.500
- Vlada i vladine institucije	8.500	22.375
- Preduzeća	15.196	10.785
- Nefitne organizacije	4.081	4.027
- Nebankarske finansijske institucije	21.395	17.919
- Građani/strana lica	147.029	123.141
- Ostali	500	1.000
	196.701	180.747
Dugoročni depoziti u stranoj valuti:		
- Preduzeća	4.507	4.259
- Nebankarske finansijske institucije	2.065	2.065
- Građani/strana lica	194.776	172.819
- Nefitne organizacije	391	391
	201.739	179.534
Ukupno:	653.890	582.415

19. DEPOZITI BANAKA I KOMITENATA (nastavak)

Tekuća dospijeca dugoročnih depozita

(U hiljadama BAM)

	31. decembar 2024.	31. decembra 2023.
Dugoročni dio dugoročnih depozita u BAM:		
- Banke i bankarske institucije	-	-
- Vlada i vladine institucije	-	-
- Preduzeća	11.674	6.640
- Nefitne organizacije	2.927	2.733
- Nebankarske finansijske institucije	7.225	9.595
- Građani/strana lica	79.327	62.889
- Ostali	-	-
	101.153	81.857
Dugoročni dio dugoročnih depozita u stranoj valuti:		
- Preduzeća	2.145	3.346
- Nebankarske finansijske institucije	500	2.065
- Nefitne organizacije	-	391
- Građani/strana lica	107.764	82.617
	110.409	88.419
Tekuća dospijeca dugoročnih depozita u BAM:		
- Banke i bankarske institucije	-	1.500
- Vlada i vladine institucije	8.500	22.375
- Preduzeća	3.522	4.145
- Nefitne organizacije	1.154	1.294
- Nebankarske finansijske institucije	14.170	8.324
- Građani/strana lica	67.702	60.252
- Ostali	500	1.000
	95.548	98.890
Tekuća dospijeca dugoročnih depozita u stranoj valuti:		
- Preduzeća	2.362	913
- Nebankarske finansijske institucije	1.565	-
- Nefitne organizacije	391	-
- Građani/strana lica	87.012	90.202
	91.330	91.115

20. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra 2024.	31. decembra 2023.
U BAM:		
- Fond za razvoj i zapošljavanje RS	884	11.209
- Fond stanovanja RS	-	7.582
- Fond za razvoj istočnog dijela RS	-	6.426
Ukupno u BAM:	884	25.217
U stranoj valuti:		
- EFSE	27.382	39.116
- GGF	4.889	8.149
- KFW	-	2.282
- ResponsAbility SICAV	2.608	3.912
Ukupno u stranoj valuti:	34.879	53.459
Ukupno uzeti krediti:	35.763	78.676
Razgraničene obaveze za kamatu u domaćoj valuti po uzetim kreditima od rezidenata	1	31
Razgraničene obaveze za kamatu u stranoj valuti po uzetim kreditima od nerezidenata	521	893
Razgraničene naknade obrade kredita u stranoj valuti koje ulaze u obračun efektivne kamatne stope	(280)	(456)
Ukupne obaveze po uzetim kreditima:	36.005	79.144
Tekuća dospijea uzetih kredita:		
Ukupno dugoročni dio obaveza u BAM:	850	21.954
Ukupno dugoročni dio obaveza u stranoj valuti:	16.625	34.879
	17.475	56.833
Tekuća dospijea u BAM:		
- IRB RS	34	3.263
Tekuća dospijea u stranoj valuti:		
- EFSE	13.691	11.735
- GGF	3.259	3.259
- KFW	-	2.282
- ResponsAbility SICAV	1.304	1.304
Ukupno tekuća dospijea dugoročnih obaveza po uzetim kreditima:	18.288	21.843

Na dan 31. decembra 2024. godine ukupno stanje obaveza po osnovu kredita od fondova kojima upravlja Investiciono Razvojna Banka Republike Srpske iznosi 884 hiljada BAM (31. decembar 2023. iznosi 25.217 hiljada BAM).

Banka je 06. jula 2021. godine zaključila ugovor sa KFW, Njemačka o kreditnom zaduženju u visini od 13.691 hiljadu BAM, na period od 3 godine, uz polugodišnji povrat i kamatnu stopu od 2,9%. U toku 2024. godine Banka je u skladu sa planom dospijea anuiteta isplatila sve obaveze prema kreditoru KfW.

Banka je 24. marta 2022. godine zaključila ugovor sa GGF, Luksemburg o kreditnoj liniji za finansiranje obnovljivih izvora energije, sa krajnjim datumom otplate mart 2026. godine, uz polugodišnji povrat i ugovorenu kamatnu stopu + 6M EURIBOR. Priliv po kreditnom zaduženju je realizovan u dvije tranše, u ukupnom iznosu 9,8 mil. KM.

Banka je 24. juna 2022. godine zaključila ugovor sa EFSE, Luksemburg o kreditnom zaduženju u visini od 19.558 hiljada BAM, sa krajnjim datumom otplate septembar 2026. godine, uz polugodišnji povrat i ugovorenu kamatnu stopu + 6M EURIBOR. Priliv po kreditnom zaduženju je realizovan 29.06.2022. godine.

Banka je 25. avgusta 2022. godine zaključila drugi ugovor sa EFSE, Luksemburg o kreditnom zaduženju u visini od 19.558 hiljada BAM, sa krajnjim datumom otplate septembar 2026. godine, uz polugodišnji povrat i ugovorenu kamatnu stopu + 6M EURIBOR. Priliv po kreditnom zaduženju je realizovan 31.08.2022. godine.

20. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA (nastavak)

Banka je u julu 2023. zaključila ugovore sa kreditorom ResponsAbility SICAV (Lux) o kreditnom zaduženju u visini 3.912 hiljada BAM, sa krajnjim datumom otplate 14.07.2026. godine, uz godišnji povrat i ugovorenu kamatnu stopu + 6M EURIBOR. Priliv po kreditnom zaduženju je realizovan 21.07.2023. godine.

Banka je u 13. novembra 2023. godine zaključila dva ugovora sa kreditorom EFSE, Luksemburg o kreditnom zaduženju u visini od ukupno 9.779 hiljada BAM, na period od 3 godine, uz polugodišnji povrat i ugovorenu kamatnu stopu + 6M EURIBOR.

Sredstva primljenih kredita su namijenjena za kreditiranje klijenata banke za nabavku osnovnih sredstava, obrtnog kapitala, investicija, početnih poslovnih aktivnosti malih i srednjih preduzeća i preduzetnika, kao i za finansiranje obnovljivih izvora energije.

Prema ugovorima o kreditima potpisanim sa ino kreditorima, Banka je obavezna da se pridržava određenih procedura i računovodstvenih evidencija koje adekvatno odražavaju operacije Banke u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima za finansijsko izvještavanje i određenim finansijskim uslovima.

Banka je na dan 31. decembra 2024. godine ispunjavala sve finansijske pokazatelje zahtjevane uslovima iz Ugovora sa kreditorima: EFSE, Luksemburg, GGF, Luksemburg i ResponsAbility SICAV, Luksemburg.

21. SUBORDINISANI DUG

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
EFSE, Luksemburg	6.845	6.845
ResponsAbility SICAV, Luksemburg	6.846	6.846
	13.691	13.691
Razgraničene naknade obrade kredita u stranoj valuti koje ulaze u obračun efektivne kamatne stope	(97)	(119)
Razgraničene obaveze za kamatu u stranoj valuti po dugoročnim subordinisanim kreditima	244	257
Ukupno:	13.838	13.829

Banka je 10. oktobra 2022. godine zaključila sa EFSE, Luksemburg novi ugovor o subordinisanom kreditu u visini od 6.845 hiljada BAM, na period od 6 godina, uz jednokratni povrat i ugovorenu kamatnu stopu + 6M EURIBOR. Sredstva od strane kreditora uplaćena su na devizni račun Banke 26. oktobra 2022. godine. Rješenjem broj 03-2244-5/22 od 27. decembra 2022. godine ABRS je dala saglasnost za uključanje subordinisanog duga u dopunski kapital Banke u iznosu od 6.845 hiljada BAM.

Banka je 21.08.2023. godine zaključila sa ResponsAbility Sicav (Lux) ugovor o subordinisanom kreditu u iznosu 6.846 hiljada BAM, na period od 6 godina, uz jednokratni povrat i ugovorenu kamatnu stopu + 6M EURIBOR. Sredstva od strane kreditora uplaćena su na devizni račun Banke 23. avgusta 2023. godine. Rješenjem broj 03-2198-4/23 od 20. decembra 2023. godine Agencija za bankarstvo Republike Srpske je dala saglasnost za uključanje subordinisanog duga u dopunski kapital Banke u iznosu od 6.846 hiljada BAM.

Prema navedenim ugovorima, Banka je obavezna da se pridržava određenih procedura i računovodstvenih evidencija koje adekvatno odražavaju operacije Banke u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima za finansijsko izvještavanje i određenim finansijskim uslovima.

Banka je na dan 31. decembra 2024. godine ispunjavala sve finansijske pokazatelje zahtjevane uslovima iz Ugovora sa kreditorima EFSE, Luksemburg i ResponsAbility SICAV, Luksemburg.

22. OSTALA PASIVA

(U hiljadama BAM)

	31. decembra 2024.	31. decembra 2023.
U BAM:		
- razgraničeni prihodi	389	332
- obaveze prema dobavljačima	296	566
- razgraničeni rashodi	416	336
- obaveze po osnovu najma MSFI 16 (napomena 17.2)	6.316	6.999
- rezervisanja za beneficije za zaposlene i sudske sporove	126	110
- ostale obaveze	4.357	1.405
U stranoj valuti:		
- obaveze prema dobavljačima	16	48
- razgraničeni rashodi	102	55
- ostale obaveze	1.170	505
Ukupno:	13.188	10.356

Kretanje na rezervisanjima za beneficije za zaposlene i sudskim sporovima

(U hiljadama BAM)

	Beneficije za zaposlene	Potencijalne obaveze za sudske sporove	Ukupno
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	37	87	124
Izdvajanje u toku godine	19	50	69
Ukidanje rezervisanja	-	(78)	(78)
Iskorišćena rezervisanja	(5)	-	(5)
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	51	59	110
Izdvajanje u toku godine	7	57	64
Ukidanje rezervisanja	-	(48)	(48)
Iskorišćena rezervisanja	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2024. godine	58	68	126

23. KAPITAL**Akcijski kapital**

Akcijski kapital Banke je formiran inicijalnim ulozima akcionara, i naknadnom dokapitalizacijom u novcu. Osnovni kapital Banke na dan 31. decembra 2024. godine iznosi 51.141 hiljada BAM (na dan 31. decembra 2023. godine iznosi 51.141 hiljada BAM), i sastoji se od 511.410 redovnih akcija nominalne vrijednosti od 100 BAM.

Prema izvodu Centralnog registra hartija od vrijednosti Republike Srpske, struktura kapitala na dan 31. decembra 2024. godine je bila sljedeća:

	Broj akcija	U hiljadama BAM	%
MF grupa d.o.o., Banja Luka	485.185	48.519	94,87
GLS Alternative Investments Sicav, Luksemburg	26.225	2.622	5,13
	511.410	51.141	100,00

Na dan 31. decembra 2023. godine, struktura akcijskog kapitala Banke je bila sljedeća:

	Broj akcija	U hiljadama BAM	%
MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka	229.373	22.937	44,85
MF grupa d.o.o., Banja Luka	149.383	14.938	29,21
Nederlandse Financierings - Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V. (u daljem tekstu: FMO), Holandija	59.170	5.917	11,57
KfW, Njemačka	47.259	4.726	9,24
GLS Alternative Investments Sicav, Luksemburg	26.225	2.623	5,13
	511.410	51.141	100,00

Rezerve kapitala

	31. decembar 2024.	(U hiljadama BAM) 31. decembar 2023.
Zakonske rezerve	2.469	2.009
Revalorizacione rezerve po osnovu promjene vrijednosti HOV	(142)	1.194
Revalorizacione rezerve po osnovu rezervisanja/očekivani kreditni gubici po osnovu HOV - MSFI 9	49	49
Ukupno:	2.376	3.252

Rezerve kapitala u iznosu od 2.469 hiljada BAM (31.12.2023. godine u iznosu od 2.009 hiljada BAM) su nastale izdvajanjem iz dobiti.

U toku 2024. godine, na osnovu Odluke Nadzornog odbora broj NO-127/2024 od 29. aprila 2024. godine i Odluci Skupštine Banke broj 141/2024 od 27.06.2024. godine, na zakonske rezerve ukupno je raspodijeljeno 459 hiljada BAM.

24. ZARADA PO AKCIJI

(U hiljadama BAM)

	31. decembra 2024.	31. decembra 2023.
Neto dobitak perioda	12.461	9.189
Ponderisani broj akcija	511.410	511.410
Osnovna zarada po akciji (u BAM)	24,37	17,97

Obzirom da Banka nema potencijalno umanjujuće obične akcije kao što su konvertibilni dug i opcije na akcije, razrijeđena zarada po akciji je ista kao i osnovna.

25. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE

a) Plative i činidbene garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

(U hiljadama BAM)

	31. decembra 2024.	31. decembra 2023.
Plative garancije	27.277	24.420
Činidbene garancije	71.672	53.163
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite	71.635	61.746
Neiskorištena prekoračenja po računima i kreditnim karticama	13.486	14.753
Ukupno	184.070	154.082
Ispravka vrijednosti	(706)	(637)
Ukupno	183.364	153.445

b) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2024. godine Banka vodi sporove po 2.128 predmeta. Ukupan iznos portfolija koji je zaprimljen u Sektor za procjenu i monitoring kreditnog rizika i upravljanje nekvalitetnim izloženostima na dan 31. decembra 2024. godine je 41.664 hiljada BAM (31. decembar 2023. godine je 33.131 hiljada BAM).

Na dan 31. decembra 2024. godine protiv Banke je pokrenuto 22 sudska spora. Imajući u vidu prirodu i status sporova protiv Banka, u skladu sa Procedurom o procjeni uspješnosti Banke i određivanju rezervisanja u postupcima koji se vode protiv MF banke a.d. Banja Luka, vrši se rezervisanje po navednim sudskim postupcima. Visina rezervisanih sredstava po navedenim sporovima iznosi 68 hiljada BAM (rezervisanja po sudskim sporovima na dan 31. decembar 2023. godine iznose 59 hiljada BAM) – (napomena 22).

c) Usaglašenost sa zakonskim propisima

Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih različitih plasmana uskladi sa računovodstvenim standardima i propisima Republike Srpske koji su ustanovljeni od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Na dan 31. decembra 2024. godine Banka je po svim pokazateljima bila usklađena sa računovodstvenim standardima i propisima Republike Srpske koji su ustanovljeni od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

26. ODNOSI SA POVEZANIM SUBJEKTIMA

Izvještaj o finansijskom položaju za godinu koja se završila 31. decembra 2024. godine:

	Matični subjekt	Subjekti sa zajedničkom kontrolom MRS 24, 19. (b)	Zavisni subjekt MRS 24, 19. (c) (d) (e)	Ključno upravljačko osoblje t MRS 24, 19. (f)	Ostala povezana lica MRS 24, 19. (g)	Ukupno
	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM
AKTIVA						
Kredit i potraživanja po kreditima	-	10.346	-	974	1.007	12.327
Ostala potraživanja i razgraničenja	6	-	-	-	181	187
Poslovna aktiva	6	10.346		974	1,188	12.514
Vanbilans- neopozive obaveze	-	-	-	32	41	73
Vanbilans- garancije	-	-	-	-	21	21
Vanbilansna aktiva				32	62	94
UKUPNA AKTIVA	6	10.346		1.006	1.250	12.608
PASIVA						
Obaveze						
Depoziti komitenata	1.722	20.147		1.455	11.825	35.149
Ostale obaveze i razgraničenja	7	7	-	21	82	117
Rezervisanja na stavke vanbilansa	-	-	-	-	-	-
Poslovna pasiva	1.729	20.154		1.476	11.907	35.266
Vanbilans- neopozive obaveze	-	-	-	94	-	94
Vanbilans- potencijalne obaveze	-	-	-		-	-
Vanbilansna pasiva				94		94
UKUPNA PASIVA	1.729	20.154	-	1.570	11.907	35.360

26. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA (nastavak)

Izveštaj o finansijskom položaju za godinu koja se završila 31. decembra 2023. godine:

	Matični subjekt	Subjekti sa zajedničkom kontrolom MRS 24, 19. (b)	Zavisni subjekt MRS 24, 19. (c) (d) (e)	Ključno upravljačko osoblje t MRS 24, 19. (f)	Ostala povezana lica MRS 24, 19. (g)	Ukupno
	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM
AKTIVA						
Kredit i potraživanja po kreditima	4.000	-	-	733	1.354	6.087
Ostala potraživanja i razgraničenja	59	-	-		171	230
Poslovna aktiva	4.059			733	1.525	6.317
Vanbilans- neopozive obaveze	-	-	-	43	66	109
Vanbilans- garancije	-	-	-		0	0
Vanbilansna aktiva	-	-	-	43	66	109
UKUPNA AKTIVA	4.059		-	776	1.591	6.426
PASIVA						
Obaveze						
Depoziti komitenata	18.120	-	-	1.063	9.561	28.744
Ostale obaveze i razgraničenja	10	-	-	6	99	115
Rezervisanja na stavke vanbilansa	-	-	-	-	-	-
Poslovna pasiva	18.130	-	-	1.069	9.660	28.859
Vanbilans- neopozive obaveze	-	-	-	43	66	109
Vanbilans- potencijalne obaveze	-	-	-	-	-	-
Vanbilansna pasiva	-	-	-	43	66	109
UKUPNA PASIVA	18.130			1.112	9.726	28.968

26. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA (nastavak)

Izvršaj o ukupnom rezultatu poslovne 2024. godine:

	Matični subjekt	Subjekti sa zajedničkom kontrolom MRS 24, 19. (b)	Zavisni subjekt MRS 24, 19. (c) (d) (e)	Ključno upravljačko osoblje t MRS 24, 19. (f)	Ostala povezana lica MRS 24, 19. (g)	Ukupno
	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM
Prihodi od kamata	-	229	-	45	50	324
Rashodi od kamata	-	-	-	(42)	(120)	(162)
Neto prihodi od kamata	-	229	-	3	(70)	162
Prihodi od naknada i provizija	1	443	-	4	42	490
Ostali poslovni prihodi	41	508	-	-	-	549
Ostali operativni i rashodi iz poslovanja	(76)	(29)	-	(42)	(3.157)	(3.304)
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-
Dobit tekuće godine	(34)	1,151	0	(35)	(3.185)	(2.103)

Izvršaj o ukupnom rezultatu poslovne 2023. godine:

	Matični subjekt	Subjekti sa zajedničkom kontrolom MRS 24, 19. (b)	Zavisni subjekt MRS 24, 19. (c) (d) (e)	Ključno upravljačko osoblje t MRS 24, 19. (f)	Ostala povezana lica MRS 24, 19. (g)	Ukupno
	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM
Prihodi od kamata	4	-	-	29	38	71
Rashodi od kamata	(18)	-	-	(5)	(101)	(124)
Neto prihodi od kamata	(14)	-	-	24	(63)	(53)
Prihodi od naknada i provizija	240	-	-	4	47	291
Ostali poslovni prihodi	571	-	-	-	33	604
Ostali operativni i rashodi iz poslovanja	(67)	-	-	-	(2.714)	(2.781)
Dobit tekuće godine	730	-	-	28	(2.697)	(1.939)

26. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA (nastavak)

Bruto plate isplaćene članovima Nadzornog odbora, Odbora za reviziju i Uprave Banke su kako slijedi:

	Godina koja se završila 31. decembra	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Nadzorni odbor	137	106
Odbor za reviziju	12	9
Uprava Banke	660	635
Ukupno	809	750

27. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje.

Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim i entitetskim ministarstvima i institucijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

Banka je u toku 2024. godine Banka je imala kontrolu Poreske uprave Republike Srpske i prilikom iste nisu utvrđene materijalno značajne dodatne obaveze.

28. TEKUĆA EKONOMSKA SITUACIJA I NJEN UTICAJ NA POSLOVANJE BANKE

Poslovanje bankarskog sektora Republike Srpske u prvom polugodištu 2024. godine bilo je obilježeno uticajima glavnih makroekonomskih varijabli (rasta ekonomske aktivnosti, vrijednosti realnog BDP-a i njegovih komponenti, rasta trgovinske razmjene, lične potrošnje, itd.), nastavkom uticaja ekonomskih ali i drugih rizika koji dolaze sa geopolitičke scene kao i slabljenjem inflatornih pritisaka.

Međunarodni monetarni fond (MMF) u svom najnovijem Izvještaju iz oktobra (World Economic Outlook, update October 2024) prognozira da će globalni rast ostati stabilan, ali nedovoljan i iznosiće 3,2% u 2024. i 2025. godini, dok će u 2026. godini iznositi 3,3%. Očekuje se da će razvijene ekonomije ostvariti privredni rast od 1,8% u 2025 i 2026. godini. Predviđa se da će ekonomski rast u zemljama u razvoju biti 4,2% u 2025. i 2026. godini. Prema istom izvoru, očekuje se da će globalna stopa inflacije sa 6,7% u 2023. godini pasti na 5,8% u 2024. godini, i 4,3% u 2025. godini, pri čemu se razvijene ekonomije vraćaju svojim inflacionim ciljevima brže od zemalja u razvoju.

Prema projekcijama MMF Bosni i Hercegovini u 2024, 2025. i 2026. godini očekuje se rast od 2,5%, 3% i 3%, respektivno, dok će inflacija usporavati kao i u većini država i u 2025. i 2026. godini iznosiće 2%.

Evropska komisija svojim najnovijim Jesenjim ekonomskim projekcijama 24, objavljenim u novembru 2024. godine (European Economic Forecast, Autumn 2024), najavljuje postepeni oporavak u nepovoljnoj situaciji. Nakon dužeg perioda stagnacije, privreda Evropske unije ponovo bilježi skroman rast, a proces dezinflacije se nastavlja. Rast privrede EU, koji je otpočeo u prvom tromjesečju 2024. godine, nastavljen je i u drugom i trećem tromjesečju, pa se predviđa da će BDP u 2024. godini rasti za 0,9% u EU, odnosno 0,8% u evrozoni. U 2025. godini će privredna aktivnost ubrzati na 1,5% u EU (1,3% u evrozoni), a u 2026. godini na 1,8% u EU (1,6% u evrozoni). Kao glavni rizici za ostvarenje ovih projekcija navode se geopolitička nesigurnost koja dovodi u opasnost i evropsku energetska sigurnost.

Na domaćem planu, kao glavni rizik navode se strukturni izazovi u proizvodnom sektoru, koji bi mogli nastaviti slabljenje konkurentnosti, što bi opteretilo rast i tržište rada.

I pored značajnih kreditnih aktivnosti Banka tokom 2024. godine i 2023. godine nije imala problema sa likvidnošću. Banka pažljivo i na redovnoj osnovi prati kreditni rizik, rizik likvidnosti, kamatni i devizni rizik. Očekuje se da će i likvidnost Banke u budućem periodu biti na zadovoljavajućem nivou.

Banka će se i nakon 31. decembra 2024. godine koncentrisati na upravljanje svojim finansijskim portfoliom u skladu sa promjenama u poslovnom okruženju.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

29.1. Upravljanje finansijskim rizicima

Banka je izložena različitim vrstama finansijskih rizika na osnovu svojih aktivnosti koje, između ostalog, uključuju analize, procjene, prihvatanje određenog stepena rizika ili kombinacije rizika, kao i upravljanje istim. Preuzimanje rizika se nalazi u osnovi finansijskog poslovanja, a operativni rizici su propratni efekti svakog posla. Banka ima cilj da postigne odgovarajuću ravnotežu između preuzetih rizika i povrata na ulaganja, i da svede na minimum potencijalne negativne efekte istih na finansijski rezultat Banke.

Politike upravljanja rizicima Banke koriste se za identifikovanje i analizu ovih rizika, za uspostavljanje odgovarajućih ograničenja i kontrola, za posmatranje rizika i poštovanje ograničenja na osnovu pouzdanih i ažurnih informacionih sistema. Banka redovno preispituje svoje politike i sisteme upravljanja rizicima da bi isti odgovarali promjenama na tržištu, promjenama proizvoda i novim najboljim praksama.

Banka je uspostavila sistem upravljanja rizicima kako bi na vrijeme identifikovala, procijenila i pratila rizike kojima je izložena u svom poslovanju.

Struktura upravljanja rizicima organizovana je u skladu sa Zakonom o bankama Republike Srpske i važećim Odlukama ABRIS.

Nadzorni odbor

Odgovornost Nadzornog odbora Banke je da definiše strategiju upravljanja rizicima i strategiju upravljanja kapitalom Banke, kao i politiku upravljanja rizicima Banke, te da nadgleda rizike koje Banka preuzima u svojim aktivnostima.

Nadzorni odbor usvaja strategije, politike i procedure za identifikovanje, mjerenje i procjenu rizika, kao i upravljanje rizikom. Nadzorni odbor obezbjeđuje potpuno postupanje Banke u skladu sa definisanom strategijom i usvojenim politikama i procedurama.

Nadzorni odbor daje prethodnu saglasnost za zaključivanje pravnog posla koji dovodi do ukupne izloženosti Banke do 10% priznatog kapitala (velike izloženosti) prema jednom licu ili grupi povezanih lica ili do svakog narednog povećanja ove izloženosti), te odlučuje o odobravanju svih zahtjeva za nekvalitetne izloženosti banke (na preporuku Kreditnog odbora banke) svih izloženosti (na nivou klijenta ili grupe povezanih lica) većih od 10% priznatog kapitala Banke. Za zahtjeve lica u posebnom odnosu sa bankom, ako izloženost banke prema licu podnosiocu zahtjeva po svim njegovim rizičnim partijama ne prelazi 100 hiljada BAM, ako je u pitanju fizičko lice, odnosno 250 hiljada BAM ako je u pitanju pravno lice, zahtjev se odobrava na Kreditnom odboru Banke bez obzira na ukupnu izloženost grupe povezanih lica, ali samo pod uslovom da ukupna izloženost grupe ne predstavlja veliku izloženost kada se odobrava od strane Nadzornog odbora.

Uprava Banke

Odgovornost Uprave Banke je da kreira, razvija i blagovremeno podnosi Nadzornom odboru prijedloge za donošenje programa, politika i procedura za identifikovanje, mjerenje i procjenu rizika, kao i upravljanje rizicima.

Uprava Banke je odgovorna za sprovođenje definisane Strategije za preuzimanje i upravljanje rizicima i Strategije upravljanja kapitalom, kao i Politike za preuzimanje i upravljanja rizicima Banke.

Uprava Banke nadzire rad nižih nivoa rukovodstva i izvršilaca u Banci, te kontroliše primjenu usvojenih politika i procedura. Uprava Banke najmanje kvartalno prati kretanja i vrši analizu upravljanja rizicima, te redovno izvještava Nadzorni odbor. U slučaju da neke aktivnosti i rizici nisu definisani politikom i strategijom, Uprava Banke je u obavezi da o tim slučajevima obavijesti Nadzorni odbor. Uprava Banke imenuje i razrješava članove Kreditnog odbora Banke.

Kreditni odbor Banke

Obaveza Kreditnog odbora Uprave Banke je da, u okvirima utvrđene kreditne politike Banke, donosi odluke o plasmanima preko 300 hiljada BAM (Sektor za retail poslovanje) i preko 500 hiljada BAM (Sektor za mala i srednja preduzeća i Funkcija za korporativne i javne klijente) do iznosa 10% priznatog kapitala Banke ukupne izloženosti klijenta/grupe povezanih lica prema Banci.

Za zahtjeve lica u posebnom odnosu sa Bankom, ukoliko izloženost Banke prema tom licu nije veća od 100 hiljada BAM za fizičko lice, odnosno 250 hiljada BAM za pravno lice, ili ukoliko su ovi limiti za lica u posebnom odnosu sa Bankom veći, u skladu sa odlukom Nadzornog odbora Banke, onda ove izloženosti odobrava Kreditni odbor Banke, a maksimalno do granice koja predstavlja veliku izloženost.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

29.1. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Donošenje odluke o plasmanima ispod iznosa koji su u nadležnosti Kreditnog odbora Uprave Banke je nadležnost Kreditnog odbora sektora i Sektora za procjenu i monitoring kreditnog rizika i upravljanje nekvalitetnim izloženostima, Kreditnog odbora sektora i Funkcije za procjenu kreditnog rizika, Kreditnog odbora sektora ili Kreditnog odbora filijale/biznis centra.

Funkcija za procjenu kreditnog rizika

Funkcija za procjenu kreditnog rizika vrši identifikaciju i procjenu kreditnog rizika na nivou klijenta/grupe povezanih lica (pojedinačni zahtjev za rizični proizvod) koje je Banka preuzela u svom redovnom poslovanju. Obaveza Funkcije je davanje mišljenja u pisanoj formi za ukupne izloženosti za fizička lica veće od 20 hiljada BAM, odnosno preko 30 hiljada BAM ukupne izloženosti za pravna lica (u decembru 2024. godine pragovi su pomjereni na 30 hiljada BAM za fizička lica i 50 hiljada BAM za pravna lica). Mišljenje Funkcije za procjenu kreditnog rizika je sastavni dio kreditnog prijedloga, odnosno predmeta koji se razmatra na nadležnom kreditnom odboru.

Rukovodilac i zamjenik rukovodioca Sektora za procjenu i monitoring kreditnog rizika i upravljanje nekvalitetnim izloženostima kao zamjenski članovi Kreditnog odbora Uprave Banke, kao i član Uprave nadležan za upravljanje rizicima, imaju pravo veta kod odlučivanja o plasmanima koje razmatra Kreditni odbor Uprave Banke.

Sektor upravljanja rizicima

Sektor upravljanja rizicima daje mišljenje o novim kreditnim proizvodima kao i ostalim oblastima koji generišu potencijalni rizik.

Pored redovnih mjesečnih izvještaja Sektor upravljanja rizicima priprema i detaljne analize kvaliteta kreditne izloženosti i kolateralne pokrivenosti koje će omogućiti bolje razumjevanje, prihvatanje i ublažavanje kreditnog rizika.

Sektor za operacije, sredstva i podršku

Sektor za operacije, sredstva i podršku svoju ulogu upravljanja tekućom likvidnošću ostvaruje kroz sljedeće aktivnosti:

- planiranje priliva i odliva novčanih sredstava na dnevnom nivou,
- praćenjem poslovnih promjena i stanja novčanih sredstava na računu rezervi kod CB BiH, na računima kod korespondentnih banaka u inostranstvu i u zemlji, kao i novčanih sredstava u gotovom novcu u domaćoj i stranoj valuti u trezoru i u blagajnama Banke,
- pribavljanje nedostajućih sredstava ili plasiranje viška likvidnih sredstava na finansijskim tržištima,
- prati velike pojedinačne odlive/prilive sredstava deponenata, prati isplate kredita, a sve u cilju održavanja devizne pozicije, ročne strukture i ispunjenja svih dospjelih obaveza na vrijeme.
- analizu strukture i ročnosti depozita preduzimajući aktivnosti ponovnog ugovaranja ročnosti dospjelih depozita,
- održava i izdvaja zakonsku obaveznu rezervu kao minimalan iznos sredstava izdvojenih na računu rezervi kod CB BiH,
- priprema dnevne, sedmične, mjesečne i kvartalne planove likvidnosti kao metod procjene buduće likvidnosti,
- interno i eksterno izvještavanje o kretanju likvidnosti.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO)

Osnovna funkcija Odbora za upravljanje aktivom i pasivom Banke (ALCO) je identifikacija, mjerenje i upravljanje rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih i vanbilansnih pozicija, prije svega rizikom likvidnosti i kamatnim rizikom, definišući odgovarajuće limite rizika i mjere kojima se eliminiše negativan uticaj na profitabilnost.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.1. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Odbor za upravljanje plasmanima

Odbor za upravljanje plasmanima kontinuirano i sistematično prati kreditni rizik i njegove podtipove kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena kroz praćenje usklađenosti kreditnog poslovanja. Takođe, sprovodi praćenje kreditnog procesa u svim njegovim fazama. U slučaju identifikovanja „uskog grla“ članovi Odbora iniciraju definisanje mjera, aktivnosti organizacionih dijelova i lica odgovornih za otklanjanje nepravilnosti u radu ili predlažu mjere u cilju unapređenja samog kreditnog procesa. Ključna uloga je koordinacija i strategijsko usmjeravanje procesa i aktivnosti između svih poslovnih funkcija u Banci koje su uključene u kreditni proces, u cilju optimizacije procesa u svim njegovim fazama za postizanje zadatih ciljeva i planiranih vrijednosti uz redovne kontrolne aktivnosti povezane sa ovim procesima.

Komisija za likvidnost

Komisiju za likvidnost čine stalni članovi: Predsjednik Uprave Banke, rukovodilac Sektora za operacije, sredstva i podršku, te rukovodilac Sektora za upravljanje rizicima. Sastancima Komisije redovno prisustvuju, odnosno redovno se pozivaju i direktor Sektora za Retail poslovanje, direktor/zamjenik direktora Sektora za mala i srednja preduzeća, te koordinator za korporativne javne klijente. Komisija se održava minimalno jednom mjesečno po potrebi i češće, najčešće na sedmičnom nivou. Komisija za likvidnost prati i procjenjuje tekuću, dnevnu likvidnost na osnovu plana likvidnosti na određeni dan, kojeg Sektor za operacije, sredstva i podršku dostavlja na dnevnom nivou članovima Komisije i ostalim članovima Uprave Banke.

Na mjesečnom nivou Komisija za likvidnost analizira plan likvidnosti i njegovu realizaciju, predlaže mjere i definiše zadatke za potrebe održavanja likvidnosti Banke da bi izbjegla rizik negativnih efekata na finansijski rezultat Banke zbog nemogućnosti urednog izmirenja svojih tekućih obaveza.

Komisija za rizike

Komisiju za rizike čine Predsjednik Uprave banke, članovi Uprave banke, Rukovodilac i zamjenik rukovodioca sektora upravljanja rizicima, rukovodilac Sektora za podršku i razvoj prodaje i rukovodilac Sektora za operacije, sredstva i podršku, dok na kvartalnom nivou Komisiji prisustvuju i i predstavnici bankarske grupe. Komisija održava sastanke jednom mjesečno. Kontinuirano i sistematično prati sve rizike kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju kroz praćenje usklađenosti poslovanja sa Strategijom za preuzimanje i upravljanje rizicima Banke, Politikom za preuzimanje i upravljanje rizicima Banke i Izjavom o sklonosti ka preuzimanju rizika Banke.

29.2. Sistem upravljanja rizicima i tehnike ublažavanja

Najznačajniji rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju jesu kreditni rizik, tržišni rizik, rizik likvidnosti i operativni rizik.

Banka se u svom poslovanju neminovno sreće sa različitim vrstama rizika, iz kojih mogu proistići negativni efekti na poslovanje Banke. Sistem upravljanja rizicima u Banci obuhvaćen je strategijom i politikom upravljanja rizicima, odgovarajućom unutrašnjom organizacionom strukturom Banke, efektivnim i efikasnim procesom upravljanja svim rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, adekvatnim sistemom unutrašnjih kontrola i odgovarajućim informacionim sistemom kao i adekvatnim procesom interne procjene o adekvatnosti kapitala i interne procjene adekvatnosti likvidnosti.

U cilju efikasnog upravljanja rizikom, a uzimajući u obzir potrebu minimiziranja sukoba interesa između preuzimanja rizika, ograničenja nivoa rizika i kontrole, kao i revizije sistema upravljanja rizicima, sveobuhvatan sistem upravljanja rizicima Banke uspostavljen je u skladu sa principom "3 linije odbrane". „Prva linija odbrane“ ima za ciljeve: identifikovanje, procjenu, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika u skladu sa limitima rizika utvrđenim u drugoj liniji odbrane. „Druga linija odbrane“ ima za cilj nezavisno od prve linije kontrole usklađenost sa utvrđenim ograničenjima. „Treća linija odbrane“ ima za cilj nezavisnu procjenu usklađenosti sistema upravljanja rizicima sa internim i eksternim zahtevima.

Banka u svom poslovanju koristi tehnike smanjenje kreditnog rizika povezanog sa izloženošću ili izloženostima, a koja obuhvata materijalnu i nematerijalnu kreditnu zaštitu.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.3. Finansijski rizici**

Materijalna kreditna zaštita predstavlja tehniku smanjenja kreditnog rizika prema kojoj smanjenje kreditnog rizika po izloženosti banke proizilazi iz prava te banke da, u slučaju nastanka statusa neizmirenja obaveza druge ugovorne strane ili nastanka drugih određenih kreditnih događaja povezanih sa drugom ugovornom stranom, unovči ili prenese na sebe ili prisvoji ili zadrži određenu imovinu ili iznose, ili da smanji iznos izloženosti na iznos razlike između iznosa izloženosti i iznosa kreditne zaštite.

Nematerijalna kreditna zaštita je tehnika smanjenja kreditnog rizika prema kojoj smanjenje kreditnog rizika po izloženosti banke proizilazi iz obaveze treće strane na plaćanje određenog iznosa u slučaju nastanka statusa neizmirenja obaveza dužnika ili nastanka drugih određenih kreditnih događaja.

Banka je u svom poslovanju naročito izložena sljedećim rizicima:

- Kreditnom riziku, uključujući i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/ispоруke, kao i rizik druge ugovorne strane;
- Riziku koncentracije, koji posebno uključuje rizike izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica;
- Riziku likvidnosti;
- Tržišnim rizicima (kamatni rizik, devizni rizik i ostali);
- Operativnom rizik (rizik modela, reputacioni rizik, rizik informacionog sistema i ostali);
- Riziku ročne neusklađenosti finansijske aktive i pasive;
- Ostali značajni rizici.

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku ne uzimajući u obzir kolateral ili druge instrumente zaštite od rizika

Sljedeća tabela pokazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku pozicija izvještaja o finansijskoj poziciji. Maksimalna izloženost je prikazana u neto iznosu ne uzimajući u obzir efekte smanjenja rizika putem kolaterala ili drugih instrumenata zaštite od rizika.

	(U hiljadama BAM)	
	31. decembra 2024.	31. decembra 2023.
AKTIVA:		
Novčana sredstva i sredstva kod banaka	102.335	104.361
Sredstva kod Centralne banke - obavezna rezerva	67.409	65.319
Hartije od vrijednosti	48.589	48.518
Kredit plasirani komitentima	590.081	548.185
Ostala aktiva	3.170	2.605
Ukupno:	811.584	768.988
VANBILANSNA AKTIVA:		
Plative garancije	27.025	24.251
Činidbene garancije	71.431	52.974
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite	71.594	61.666
Prekoračenja na računima	13.314	14.554
Ukupno:	183.364	153.445
Ukupna izloženost riziku:	994.948	922.433

U slučaju finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti prikazani iznosi predstavljaju trenutnu izloženost kreditnom riziku, ali ne i maksimalnu izloženost riziku koja može nastati u budućnosti kao rezultat promjena fer vrijednosti.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)****29.4.1. Ukupna izloženost bruto bilansne i vanbilansne izloženosti prema klijentima bez suspendovane kamate na dan 31.12.2024. i 31.12.2023. godine**

(u hiljadama BAM)

Učešće u ukupnoj izloženosti na dan 31.12.2024. godina

Segmentacija	Ukupna izloženost	Dospjeli krediti	%	Nekvalitet ni krediti	%	Rep/Res S1	Rep/Res S2	Rep/Res S3	Reprogramirani/restrukturirani krediti	%	Kamate	%	Avansi
Korporativni i Javni klijenti	197.215	1.385	0,70	4.202	2,13	-	-	-	-	-	103	0,05	361
Preduzetnici	491.835	22.719	4,62	39.010	7,93	6.651	17.366	11.093	35.109	7,14	1520	0,31	2.366
Stanovništvo	150.233	6.149	4,09	10.395	6,92	270	2.213	2.556	5.039	3,35	454	0,30	802
Ukupno	839.283	30.253	3,60	53.607	6,39	6.921	19.579	13.649	40.148	4,78	2.077	0,25	3.529

(u hiljadama BAM)

Učešće u ukupnoj izloženosti na dan 31.12.2023. godina

Segmentacija	Ukupna izloženost	Dospjeli krediti	%	Nekvalitet ni krediti	%	Rep/Res S1	Rep/Res S2	Rep/Res S3	Reprogramirani/restrukturirani krediti	%	Kamate	%	Avansi
Korporativni i Javni klijenti	164.020	189	0,12	1.967	1,20	-	-	-	0	0,00	20	0,01	225
Preduzetnici	462.456	17.356	3,75	28.709	6,21	7.446	10.572	7.995	26.013	5,62	1.317	0,28	2.093
Stanovništvo	135.701	6.467	4,77	11.434	8,43	1.259	1.925	4.839	8.023	5,91	519	0,38	831
Ukupno	762.177	24.012	3,15	42.110	5,53	8.705	12.497	12.834	34.036	4,47	1.856	0,24	3.149

*Ukupna izloženost obuhvata izloženost za glavnica, kamatu, naknadu, razgraničenja i vanbilans.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)****29.4.1. Ukupna izloženost bruto bilansne i vanbilansne izloženosti prema klijentima bez suspendovane kamate na dan 31.12.2024. i 31.12.2023. godine**

Sljedeća tabela prikazuje promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti kredita plasiranih komitentima na 31.12.2023. godine i 31.12.2024. godine

(u hiljadama BAM)

	Kreditiranje fizičkih lica				Kreditiranje pravnih lica			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2024. godine	106.176	14.180	11.401	131.757	316.359	130.529	29.450	476.338
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(21.249)	(1.932)	(839)	(24.020)	(129.110)	(33.823)	(2.413)	(165.346)
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	1.434	(1.422)	(12)	-	13.238	(13.215)	(23)	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(12.466)	13.033	(567)	-	(32.423)	32.686	(263)	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(1.186)	(2.387)	3.573	-	(5.796)	(12.459)	18.255	-
Kredit u otplati	(16.142)	(2.355)	*(2.996)	(21.493)	(35.687)	(25.317)	(1.309)	(62.313)
Otpisi	-	-	(543)	(543)	-	-	(617)	(617)
Prodaja NPL-a	-	-	-	-	-	-	(7.411)	(7.411)
Novoplasirani krediti	59.186	2.226	348	61.760	209.138	50.612	7.352	267.102
Ukupno na dan 31.12.2024. godine	115.753	21.343	10.365	147.461	335.719	129.013	43.021	507.753

*uključen i transfer SMA za partiju fizičkog lica koja nije u potpunosti otplaćena

(u hiljadama BAM)

	Kreditiranje fizičkih lica				Kreditiranje pravnih lica			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2023. godine	111.389	12.509	6.467	130.365	294.097	83.808	24.620	402.525
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(17.681)	(841)	(482)	(19.004)	(97.452)	(23.126)	(2.984)	(123.562)
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	1.179	(1.052)	(127)	-	11.995	(11.978)	(17)	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(8.020)	8.224	(204)	-	(41.286)	41.335	(49)	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(2.257)	(4.839)	7.096	-	(8.471)	(8.761)	17.232	-
Kredit u otplati	(16.302)	(1.450)	(491)	(18.243)	(45.151)	(11.823)	(1.459)	(58.433)
Otpisi	-	-	(960)	(960)	-	-	(2.943)	(2.943)
Prodaja NPL-a	-	-	-	-	-	-	(7.952)	(7.952)
Novoplasirani krediti	37.868	1.629	102	39.599	202.627	61.074	3.002	266.703
Ukupno na dan 31.12.2023. godine	106.176	14.180	11.401	131.757	316.359	130.529	29.450	476.338

* Bruto knjigovodstvene vrijednosti uključuju glavnice, kamatu, naknadu po kreditima i ostaloj aktivni. Neamortizovana odgođena naknada nije uključena kao ni primljeni avansi po kreditima

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)****Maksimalna izloženost kreditnom riziku**

Sljedeća tabela prikazuje promjene u obezvrjeđenju kredita (glavnica, kamata i naknade po kreditima i ostaloj aktivi) plasiranih komitentima:

(u hiljadama BAM)

Obezvrjeđenje kredita plasiranih komitentima

	Kreditiranje fizičkih lica				Kreditiranje pravnih lica			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2024. godine	1.689	1.158	9.259	12.106	4.617	15.066	21.492	41.175
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(364)	(139)	(740)	(1.243)	(1.845)	(3.737)	(1.757)	(7.339)
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	26	(26)	-	-	193	(193)	-	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(1.311)	1.409	(98)	-	(3.169)	3.200	(31)	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(629)	(1.549)	2.178	-	(2.959)	(6.972)	9.931	-
Promjena rezervisanja kredita u otplati	1.431	1.414	*(1.916)	929	4.479	899	4.468	9.846
Otpisi	-	-	(543)	(543)	-	-	(617)	(617)
Prodaja NPL-a	-	-	-	-	-	-	(7.411)	(7.411)
Novoplasirani krediti	534	247	258	1.039	2.069	4.380	3.392	9.841
Ukupno na dan 31.12.2024. godine	1.376	2.514	8.398	12.288	3.385	12.643	29.467	45.495

*uključen i transfer SMA za partiju fizičkog lica koja nije u potpunosti otplaćena

(u hiljadama BAM)

Obezvrjeđenje kredita plasiranih komitentima

	Kreditiranje fizičkih lica				Kreditiranje pravnih lica			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2023. godine	1.509	1.443	5.565	8.517	8.118	10.925	20.144	39.187
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(209)	(81)	(418)	(708)	(2.908)	(2.969)	(763)	(6.640)
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	24	(21)	(3)	-	139	(138)	(1)	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(650)	667	(17)	-	(4.941)	4.942	(2)	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(1.629)	(3.563)	5.192	-	(5.812)	(5.531)	11.343	-
Promjena rezervisanja kredita u otplati	2.043	2.597	(153)	4.487	7.255	1.235	35	8.525
Otpisi	-	-	(960)	(960)	-	-	(2.943)	(2.943)
Prodaja NPL-a	-	-	-	-	-	-	(7.921)	(7.921)
Novoplasirani krediti	601	116	53	770	2.766	6.602	1.598	10.966
Ukupno na dan 31.12.2023. godine	1.689	1.158	9.259	12.106	4.618	15.066	21.490	41.174

- Obezvrjeđenje kredita plasiranih komitentima uključuje obezvrjeđenje po osnovu glavnice, kamate, naknade po kreditima i ostaloj aktivi.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)**

Sljedeća tabela prikazuje promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti kredita (glavnica, kamata, naknada po kreditima i ostaloj aktivni) plasiranih komitentima na 31.12.2024. godine (posebno prikazani POCI plasmani):

(u hiljadama BAM)

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI - S2	POCI - S3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2024. godine	422.535	142.677	39.857	2.032	994	608.095
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(150.359)	(35.416)	(3.204)	(339)	(48)	(189.366)
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	14.671	(14.637)	(34)	-	-	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(44.889)	45.720	(831)	-	-	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(6.982)	(14.847)	21.635	-	194	-
Kredit u otplati	(51.829)	(31.787)	(4.260)	4.115	(45)	(83.806)
Otpis	-	-	(920)	-	(240)	(1.160)
Prodaja NPL-a	-	-	(7.165)	-	(246)	(7.411)
Novoplasirani krediti	268.324	52.838	7.700	-	-	328.862
Ukupno na dan 31.12.2024. godine	451.471	144.548	52.778	5.808	609	655.213

(u hiljadama BAM)

Obezvrjeđenje kredita plasiranih komitentima

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI - S2	POCI - S3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2024. godine	6.306	16.040	29.828	183	924	53.281
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(2.208)	(3.837)	(2.455)	(39)	(42)	(8.581)
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	219	(218)	(1)	-	-	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(4.480)	4.609	(129)	-	-	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(3.587)	(8.521)	11.999	-	109	-
Promjena rezervisanja kredita u otplati	5.909	1.772	2.537	541	16	10.775
Otpis	-	-	(920)	-	(240)	(1.160)
Prodaja NPL-a	-	-	(7.165)	-	(246)	(7.411)
Novoplasirani krediti	2.603	4.628	3.650	-	-	10.881
Ukupno na dan 31.12.2024. godine	4.762	14.473	37.344	685	521	57.784

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)**

Sljedeća tabela prikazuje promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti kredita plasiranih komitentima na 31.12.2023. godine (posebno prikazani POCI plasmani)

(u hiljadama BAM)

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI - S2	POCI - S3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2023. godine	405.487	93.553	27.727	2.763	3.360	532.890
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(115.133)	(23.868)	(3.103)	(99)	(363)	(142.566)
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	13.174	(13.030)	(144)	-	-	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(49.306)	49.463	(253)	96	-	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(10.728)	(13.600)	24.251	-	77	-
Kredit u otplati	(61.454)	(12.544)	(1.703)	(729)	(247)	(76.677)
Otpis	-	-	(2.767)	-	(1.135)	(3.902)
Prodaja NPL-a	-	-	(7.250)	-	(702)	(7.952)
Novoplasirani krediti	240.495	62.703	3.100	-	4	306.302
Ukupno na dan 31.12.2023. godine	422.535	142.677	39.858	2.031	994	608.095

(u hiljadama BAM)

Obezvrjeđenje kredita plasiranih komitentima

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI - S2	POCI - S3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2023. godine	9.628	11.879	22.467	488	3.242	47.704
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(3.118)	(3.039)	(838)	(11)	(342)	(7.348)
Transfer u Stage 1 (iz 2 ili 3)	163	(160)	(3)	-	-	-
Transfer u Stage 2 (iz 1 ili 3)	(5.590)	5.603	(20)	7	-	-
Transfer u Stage 3 (iz 1 ili 2)	(7.441)	(9.094)	16.497	-	38	-
Promjena rezervisanja kredita u otplati	9.298	4.132	93	(300)	(211)	13.012
Otpis	-	-	(2.767)	-	(1.135)	(3.902)
Prodaja NPL-a	-	-	(7.250)	-	(671)	(7.921)
Novoplasirani krediti	3.366	6.719	1.648	-	3	11.736
Ukupno na dan 31.12.2023. godine	6.306	16.040	29.827	184	924	53.281

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije kolaterala i drugih kreditnih obezbjeđenja na dan 31. decembra 2024. i 2023. godine

(U hiljadama BAM)

Finansijski instrumenti

	31. decembar 2024.			31. decembar 2023.		
	Izloženost prije obezvrjeđenja	Obezvrjeđenje	Neto izloženost kreditnom riziku	Izloženost prije obezvrjeđenja	Obezvrjeđenje	Neto izloženost kreditnom riziku
A. Izloženost kreditnom riziku koja se odnosi na stavke bilansa stanja						
Novčana sredstva i sredstva kod banaka	102.417	82	102.335	104.526	165	104.361
Sredstva kod drugih Centralne banke – obavezna rezerva	67.476	67	67.409	65.384	65	65.319
Kreditni plasirani komitentima	645.253	55.172	590.081	599.606	51.421	548.185
Ostala aktiva	11.244	8.074	3.170	9.618	7.013	2.605
Hartije od vrijednosti	48.589	-	48.589	48.518	-	48.518
Ukupna imovina	874.979	63.395	811.584	827.652	58.664	768.988
Vanbilans						
Neiskorištene kreditne obaveze	85.121	213	84.908	76.499	279	76.220
Garancije	98.949	493	98.456	77.583	358	77.225
Kolaterali za kreditni portfolio	356.706			365.068		
- HoV založene kao kolateral	3.562			7.941		
Ukupan vanbilans	184.070	706	183.364	154.082	637	153.445
Ukupna kreditna izloženost	1.059.049	64.101	994.948	981.734	59.301	922.433

Napomena: Izloženost prije obezvrjeđenja na poziciji kredita obuhvata bruto iznose glavnice kredita, dospjele kamate i naknade po kreditima, razgraničene kamate, umanjeno za unaprijed naplaćenu razgraničenu naknadu za obradu kredita i primljene avanse po kreditima

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

Upravljanje finansijskim rizicima

(u hiljadama BAM) *

31. decembar 2024.					
	Stanje kredita	Ukupna izloženost	Ponderisana izloženost	Priznati iznos kolaterala	Očekivani gubitak (ECL) bez ostale aktive
Homogene grupe					
Fizička lica	145.627	150.233	150.158	59.008	12.288
Pravna licaa	465.490	646.802	510.485	286.242	37.382
Preduzetnici	36.782	42.248	40.308	16.898	8.114
Ukupno:	647.899	839.283	700.951	362.148	57.784

* Banka je na dan 30.11.2024. godine primjenila novi model internog rejtinga, te ne postoje istorijski podaci za drugi uporedni period. Stanje kredita predstavlja bruto iznos glavnice kredita

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

(u hiljadama BAM)

Pregled stanja kredita po sektorima i po periodu dospijeća

Sektori	<=30 dana	31-60 dana	61-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 365 dana	Stanje kredita
Korporativni i Javni klijenti	114.586	2.971	3.509	21	-	949	122.036
Preduzetnici	338.806	6.090	3.745	5.060	12.620	13.914	380.236
Stanovništvo	135.213	2.128	612	1.033	1.280	5.360	145.627
Ukupno	588.605	11.189	7.866	6.114	13.900	20.223	647.899

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

(u hiljadama BAM)

Pregled Očekivanih gubitaka (ECL) po sektorima

Sektori	31. decembar 2024.		31. decembar 2023.	
	Očekivani gubitak (ECL)	%učešća	Očekivani gubitak (ECL)	%učešća
Korporativni i Javni klijenti	3.862	6,68	2.840	5,33
Preduzetnici	41.634	72,05	38.335	71,95
Stanovništvo	12.288	21,27	12.106	22,72
Ukupno Banka	57.784	100,00	53.281	100,00

(u hiljadama BAM)

Pregled stanja kredita po danima kašnjenja

Dani kašnjenja	31. decembar 2024.		31. decembar 2023.	
	Stanje kredita	%učešća	Stanje kredita	% učešća
Bez kašnjenja	520.484	80,34	480.300	79,82
1-30 dana	68.121	10,51	70.196	11,66
31-90 dana	19.056	2,94	21.022	3,49
preko 90 dana	40.238	6,21	30.283	5,03
Ukupno Banka	647.899	100	601.801	100

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Kreditni kolaterali i ostala kreditna obezbjeđenja (nastavak)

Kolaterali koji se drže kao osiguranje finansijskih sredstava, osim kredita i avansa, zavise od prirode instrumenta. Politika Banke u pogledu pribavljanja kolaterala nije se značajno promijenila tokom izvještajnog perioda.

U nastavku je prikazana ukupna izloženost, analiza kolaterala i kreditnih obezbjeđenja na dan 31.12.2024. godine i 31.12.2023. godine:

	(U hiljadama BAM)	
	Na dan	
	31. decembra 2024.	31. decembra 2023.
Kreditni osigurani posebnim depozitom	8.129	7.362
Kreditni osigurani nekretninama	221.451	213.250
Kreditni osigurani drugim kolateralom	415.673	378.994
Ukupno:	645.253	599.606

Kreditna obezbjeđenja za kredite plasirane pravnim i fizičkim licima

	(U hiljadama BAM)		
	Kreditni plasirani komitentima		
Na dan 31. decembra 2024. godine	Fizička lica	Pravna lica	Ukupno krediti
Stambena, komercijalna ili industrijska imovina	52.173	181.223	233.396
Zalog	4.057	33.847	37.904
Finansijska imovina	2.352	12.033	14.385
Ostalo	425	76.038	76.463
Ukupno	59.007	303.141	362.148

	(U hiljadama BAM)		
	Kreditni plasirani komitentima		
Na dan 31. decembra 2023. godine	Fizička lica	Pravna lica	Ukupno krediti
Stambena, komercijalna ili industrijska imovina	51.633	175.192	226.825
Zalog	4.344	33.512	37.856
Finansijska imovina	2.315	15.150	17.465
Ostalo	478	82.443	82.921
Ukupno	58.770	306.297	365.067

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Pregled izloženosti po sektorima i danima kašnjenja Banka

(u hiljadama BAM)

Sektori	31. decembar 2024.			
	Dani kašnjenja	Stanje kredita	Izloženost	Ispravke vrijednosti
Korporativni i Javni klijenti	Bez kašnjenja	114.586	189.067	1.374
	1-30 dana	-	4	2
	31-90 dana	6.481	7.102	1.465
	preko 90 dana	969	1.042	1.021
Ukupno		122.036	197.215	3.862
Preduzetnici	Bez kašnjenja	285.444	387.684	10.766
	1-30 dana	53.361	60.411	5.184
	31-90 dana	9.836	10.386	1.795
	preko 90 dana	31.594	33.354	23.889
Ukupno		380.235	491.835	41.634
Stanovništvo	Bez kašnjenja	120.454	124.215	2.992
	1-30 dana	14.760	14.981	1.642
	31-90 dana	2.739	2.827	776
	preko 90 dana	7.674	8.210	6.878
Ukupno		145.627	150.233	12.288
Ukupno izloženosti po sektorima i danima kašnjenja		647.898	839.283	57.784
<i>Ukupna izloženost kredita obuhvata bruto iznose glavnice kredita</i>				

Pregled izloženosti po sektorima i danima kašnjenja Stage 1

(u hiljadama BAM)

Sektori	31. decembar 2024.			
	Dani kašnjenja	Stanje kredita	Izloženost	Ispravke vrijednosti
Korporativni i Javni klijenti	Bez kašnjenja	110.561	179.527	823
	1-30 dana	-	2	-
	31-90 dana	-	-	-
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		110.561	179.529	823
Preduzetnici	Bez kašnjenja	207.058	301.976	2.235
	1-30 dana	16.589	22.282	327
	31-90 dana	-	-	-
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		223.647	324.258	2.562
Stanovništvo	Bez kašnjenja	109.213	112.384	1.238
	1-30 dana	5.918	5.990	139
	31-90 dana	-	-	-
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		115.131	118.374	1.377
Ukupno izloženosti po sektorima i danima kašnjenja		449.339	622.161	4.762
<i>Ukupna izloženost kredita obuhvata bruto iznose glavnice kredita</i>				

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)****Pregled izloženosti po sektorima i danima kašnjenja Stage 2**

(u hiljadama BAM)

Sektori	Dani kašnjenja	31. decembar 2024.		
		Stanje kredita	Izloženost	Ispravke vrijednosti
Korporativni i Javni klijenti	Bez kašnjenja	4.026	9.537	548
	1-30 dana	-	-	-
	31-90 dana	3.380	3.947	349
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		7.406	13.484	898
Preduzetnici	Bez kašnjenja	76.019	82.298	6.117
	1-30 dana	36.456	37.796	4.658
	31-90 dana	7.977	8.473	971
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		120.452	128.567	11.746
Stanovništvo	Bez kašnjenja	10.314	10.841	1.080
	1-30 dana	8.218	8.360	1.054
	31-90 dana	2.180	2.263	380
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		20.712	21.464	2.514
Ukupno izloženosti po sektorima i danima kašnjenja		148.570	163.515	15.158

Pregled izloženosti po sektorima i danima kašnjenja Stage 3

31. decembar 2024.

(u hiljadama BAM)

Sektori	Dani kašnjenja	Stanje kredita	Izloženost	Ispravke vrijednosti
Korporativni i Javni klijenti	Bez kašnjenja	-	3	2
	1-30 dana	-	2	2
	31-90 dana	3.100	3.154	1.115
	preko 90 dana	969	1.043	1.021
Ukupno		4.069	4.202	2.140
Preduzetnici	Bez kašnjenja	2.368	3.411	2.415
	1-30 dana	316	333	199
	31-90 dana	1.859	1.912	823
	preko 90 dana	31.594	33.354	23.889
Ukupno		36.137	39.010	27.326
Stanovništvo	Bez kašnjenja	926	990	674
	1-30 dana	624	630	450
	31-90 dana	559	565	396
	preko 90 dana	7.674	8.210	6.878
Ukupno		9.783	10.395	8.398
Ukupno izloženosti po sektorima i danima kašnjenja		49.989	53.607	37.864

Pregled izloženosti po sektorima i danima kašnjenja
Banka(u hiljadama
BAM)

31. decembar 2023.				
Sektori	Dani kašnjenja	Stanje kredita	Izloženost	Ispravke vrijednosti
Korporativni i Javni klijenti	Bez kašnjenja	100.536	163.252	2.400
	1-30 dana	-	-	-
	31-90 dana	459	473	223
	preko 90 dana	289	295	217
Ukupno		101.284	164.020	2.840
Preduzetnici	Bez kašnjenja	278.410	360.679	13.131
	1-30 dana	53.716	60.184	4.964
	31-90 dana	17.489	19.093	3.484
	preko 90 dana	20.893	22.500	16.755
Ukupno		370.508	462.456	38.334
Stanovništvo	Bez kašnjenja	101.356	106.166	2.534
	1-30 dana	16.479	16.749	935
	31-90 dana	3.074	3.137	635
	preko 90 dana	9.100	9.649	8.002
Ukupno		130.009	135.701	12.106
Ukupno izloženosti po sektorima i danima kašnjenja		601.801	762.177	53.280

Pregled izloženosti po sektorima i danima kašnjenja Stage 1

(u hiljadama BAM)

31. decembar 2023.				
Sektori	Dani kašnjenja	Stanje kredita	Izloženost	Ispravke vrijednosti
Korporativni i Javni klijenti	Bez kašnjenja	90.654	151.026	861
	1-30 dana	-	-	-
	31-90 dana	-	-	-
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		90.654	151.026	861
Preduzetnici	Bez kašnjenja	200.601	271.614	2.873
	1-30 dana	23.529	26.121	883
	31-90 dana	-	-	-
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		224.130	297.735	3.756
Stanovništvo	Bez kašnjenja	94.649	99.330	1.431
	1-30 dana	10.540	10.703	258
	31-90 dana	-	-	-
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		105.189	110.033	1.689
Ukupno izloženosti po sektorima i danima kašnjenja		419.973	558.794	6.306

Pregled izloženosti po sektorima i danima kašnjenja Stage 2

(u hiljadama BAM)				
Sektori	Dani kašnjenja	31. decembar 2023.		
		Stanje kredita	Izloženost	Ispravke vrijednosti
Korporativni i Javni klijenti	Bez kašnjenja	9.141	11.023	981
	1-30 dana	-	-	-
	31-90 dana	-	4	-
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		9.141	11.027	981
Preduzetnici	Bez kašnjenja	74.635	84.903	7.885
	1-30 dana	29.429	33.282	3.495
	31-90 dana	16.248	17.826	2.704
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		120.312	136.011	14.084
Stanovništvo	Bez kašnjenja	5.886	5.983	419
	1-30 dana	5.748	5.848	538
	31-90 dana	2.350	2.404	201
	preko 90 dana	-	-	-
Ukupno		13.984	14.235	1.158
Ukupno izloženosti po sektorima i danima kašnjenja		143.437	161.273	16.223

Pregled izloženosti po sektorima i danima kašnjenja Stage 3

(u hiljadama BAM)				
Sektori	Dani kašnjenja	31. decembar 2023.		
		Stanje kredita	Izloženost	Ispravke vrijednosti
Korporativni i Javni klijenti	Bez kašnjenja	742	1.203	558
	1-30 dana	-	-	-
	31-90 dana	459	469	223
	preko 90 dana	289	295	217
Ukupno		1.490	1.967	998
Preduzetnici	Bez kašnjenja	3.174	4.161	2.372
	1-30 dana	758	782	586
	31-90 dana	1.241	1.267	779
	preko 90 dana	20.893	22.500	16.756
Ukupno		26.066	28.710	20.493
Stanovništvo	Bez kašnjenja	819	853	684
	1-30 dana	192	199	139
	31-90 dana	724	733	435
	preko 90 dana	9.100	9.649	8.002
Ukupno		10.835	11.434	9.260
Ukupno izloženosti po sektorima i danima kašnjenja		38.391	42.111	30.751

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

(u hiljadama BAM)

Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, dospelosti i vrijednosti obezbeđenja

Prema sektorima	31. decembar 2024.									
	Stage1/Stage2		Stage3		Ukupna bruto potraživanja	Ispravke vrijednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrijednost sredstava obezbeđenja	
	Stage1	Stage2	Nije dospjelo	Dospjelo		Stage1/Stage2	Stage3		Stage1/Stage2	Stage3
Bilansna potraživanja od stanovništva	137.915	29.960	7.933	9.992	185.799	(5.663)	(14.607)	165.530	67.245	7.842
Opšta potrošnja	63.989	10.911	2.203	3.917	81.019	(1828)	(5.239)	73.952	14.936	2.071
Stambeni krediti	34.698	3.173	415	22	38.308	(1.010)	(318)	36.981	21.657	315
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	38.999	15.489	5.315	5.208	65.011	(2.786)	(8.264)	53.961	30.651	5.442
Ostala potraživanja	229	387	-	845	1.461	(39)	(786)	636	1	14
Bilansna potraživanja od privrede	313.556	120.395	14.944	20.518	469.414	(13.619)	(23.189)	432.606	250.519	18.576
Korporativni i Javni klijenti	110.889	7.467	3.100	1.085	122.541	(1.441)	(2.135)	118.965	91.583	1.673
Preduzetnici	202.667	112.928	11.844	19.433	346.873	(12.178)	(21.054)	313.641	158.936	16.903
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bilansna potraživanja od banaka i finans.institucija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja	451.471	150.355	22.877	30.510	655.213	(19.282)	(37.796)	598.135	317.763	26.418
Neproblematična potraživanja	451.471	150.355	-	-	601.827	(19.282)	-	582.545	317.763	-
od čega restrukturisana	6.891	19.578	-	-	26.468	(2.276)	-	24.192	19.649	-
Problematična potraživanja	-	-	22.877	30.510	53.386	-	(37.796)	15.590	-	26.418
od čega restrukturisana	-	-	4.311	9.338	13.649	-	(9.850)	3.798	-	7.671
Ukupna bilansna izloženost	451.471	150.355	22.877	30.510	655.213	(19.282)	(37.796)	598.136	317.763	26.418
Ukupna vanbilansna izloženost	170.690	13.160	221	-	184.070	(638)	(68)	183.364	17.906	60

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

(u hiljadama BAM)			
Podaci o granskoj koncentraciji izloženosti			
Način obračuna	31. decembar 2024.		
	Stage1	Stage 2	Stage 3
Bilansna potraživanja od stanovništva	137.915	29.960	17.924
Opšta potrošnja	63.989	10.911	6.120
Stambeni krediti	34.698	3.173	437
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	38.999	15.489	10.522
Ostala potraživanja	229	387	845
Potraživanja od privrede	313.556	120.395	35.462
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	7.521	1.837	461
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	46.652	27.807	10.005
Saobraćaj, skladištenje i veze, snabdijevanje električnom energijom, hoteli i restorani	70.751	9.165	5.086
Građevinarstvo	40.884	26.587	953
Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motorcikala	71.729	29.698	16.108
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne djelatnosti	63.916	22.077	2.802
Potraživanja od ostalih klijenata	12.103	3.224	47
Finansijske institucije	-	-	-
Ukupna bilansna izloženost	451.471	150.355	53.386
Ukupna vanbilansna izloženost	170.690	13.160	221

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o granskoj koncentraciji izloženosti

(u hiljadama BAM)			
Nacin obračuna	31. decembar 2023.		
	Stage1	Stage 2	Stage 3
Bilansna potraživanja od stanovništva	134.443	20.791	18.317
Opšta potrošnja	56.710	8.305	5.914
Stambeni krediti	25.153	1.874	222
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	52.204	10.569	11.627
Ostala potraživanja	376	43	554
Potraživanja od privrede	288.092	123.918	22.534
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	3.781	5.896	823
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snadbjevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	40.623	34.366	5.373
Saobraćaj, skladištenje i veze, snabdijevanje električnom energijom, hoteli i restorani	64.257	7.323	5.080
Građevinarstvo	25.318	27.600	961
Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motocikala	81.526	30.565	7.453
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne djelatnosti	62.199	17.550	2.826
Potraživanja od ostalih klijenata	10.388	618	18
Finansijske institucije	-	-	-
Ukupna bilansna izloženost	422.535	144.709	40.851
Ukupna vanbilansna izloženost	136.259	16.564	1.259

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)**

(u hiljadama BAM)

Podaci o bruto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja i broju dana u kašnjenju

Sektori	31. decembar 2024.									
	Stage1/Stage2					Stage3				
	0 dana kašnjenja	1-30 dana	31-60 dana	61-90 dana	Preko 90 dana	0 dana kašnjenja	1-30 dana	31-60 dana	61-90 dana	Preko 90 dana
Bilansna potraživanja od stanovništva	144.780	19.740	2.407	949	-	2.717	632	677	225	13.671
Opšta potrošnja	65.632	8.303	723	242	-	427	363	73	74	5.182
Stambeni krediti	35.720	1.798	353	-	-	134	101	45	0	156
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	42.847	9.625	1.318	699	-	1.552	163	551	145	8.112
Ostala potraživanja	581	14	13	8	-	604	5	8	7	221
Bilansna potraživanja od privrede	375.328	48.218	7.485	2.920	-	1.655	328	789	3.922	28.770
Korporativni i javni klijenti	114.929	2	3.012	413	-	3	2	-	3.151	1.029
Preduzetnici	260.399	48.216	4.473	2.507	-	1.652	326	789	771	27.740
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bilansna potraživanja od banaka i finans. institucija	520.108	67.958	9.892	3.869	-	4.372	960	1.466	4.147	42.441
Prema kategorijama potraživanja	520.108	67.958	9.892	3.869	-	4.372	960	1.466	4.147	42.441
Neproblematična potraživanja	520.108	67.958	9.892	3.869	-	-	-	-	-	-
od čega restrukturisana	16.086	8.856	1.380	146	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	4.372	960	1.466	4.147	42.441
od čega restrukturisana	-	-	-	-	-	1.893	347	54	100	11.255
Ukupna bilansna izloženost	520.108	67.958	9.892	3.869	-	4.372	960	1.466	4.147	42.441
Ukupna vanbilansna izloženost	175.706	6.473	616	1.054	-	32	5	14	4	166

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

(u hiljadama BAM)

Podaci o problematičnim potraživanjima

	31. decembar 2024.						
	Bruto vrijednost ukupnih potraživanja	Ispravke vrijednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrijednost Stage3 potraživanja	Od čega: restrukturisana potraživanja	Ispravke vrijednosti Stage3 potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrijednost sredstava obezbjedenja za Stage3 potraživanja
Potraživanja od stanovništva	185.800	20.270	17.924	3.796	14.607	9,65%	7.842
Opšta potrošnja	81.019	7.067	6.120	1.321	5.239	7,55%	2.071
Stambeni krediti	38.309	1.327	437	0	318	1,14%	315
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	65.011	11.051	10.522	2.463	8.264	16,19%	5.442
Ostala potraživanja	1.461	825	845	12	786	57,81%	14
Potraživanja od privrede	469.413	36.808	35.462	9.853	23.189	7,55%	18.636
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	9.818	555	461	210	302	4,70%	290
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	84.463	11.219	10.005	4.956	7.444	11,85%	4.491
Saobraćaj, skladištenje i veze, snabdijevanje električnom energijom, hoteli i restorani	85.003	5.391	5.086	916	4.002	5,98%	2.086
Građevinarstvo	68.425	3.004	953	131	761	1,39%	269
Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motorcikala	117.535	11.521	16.108	3.021	8.422	13,70%	10.113
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne djelatnosti	88.795	4.831	2.802	619	2.223	3,16%	1.384
Potraživanja od ostalih klijenata	15.374	287	47	0	35	0,30%	3
Bilansna potraživanja od banaka i finans.institucija	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna bilansna izloženost	655.213	57.078	53.386	13.649	37.796	8,15%	26.478
Ukupna vanbilansna izloženost	184.070	706	221	0	68	0,12%	60

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)**

(u hiljadama BAM)

Podaci o problematičnim potraživanjima

	31. decembar 2023.						
	Bruto vrijednost ukupnih potraživanja	Ispravke vrijednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrijednost Stage3 potraživanja	Od čega: restrukturisana potraživanja	Ispravke vrijednosti Stage3 potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrijednost sredstava obezbjedenja za Stage3 potraživanja
Potraživanja od stanovništva	173.550	18.024	18.317	6.072	14.363	10,55%	9.606
Opšta potrošnja	70.928	6.593	5.914	1.361	5.084	8,34%	2.226
Stambeni krediti	27.249	732	222	-	218	0,82%	219
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	74.400	10.202	11.627	4.711	8.578	15,63%	7.160
Ostala potraživanja	973	497	554	-	483	56,92%	1
Potraživanja od privrede	434.545	34.620	22.534	6.733	16.320	5,19%	11.212
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	10.499	1.260	822	113	779	7,84%	451
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snadbjevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	80.363	8.524	5.374	2.655	3.756	6,69%	2.510
Saobraćaj, skladištenje i veze, snadbjevanje električnom energijom, hoteli i restorani	76.660	5.029	5.080	938	3.498	6,63%	2.030
Građevinarstvo	53.879	4.342	961	159	867	1,78%	534
Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motorcikala	119.546	10.698	7.453	2.082	5.225	6,23%	4.126
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne djelatnosti	82.575	4.649	2.826	786	2.179	3,42%	1.559
Potraživanja od ostalih klijenata	11.023	118	18	-	16	0,16%	2
Bilansna potraživanja od banaka i finans. institucija	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna bilansna izloženost	608.095	52.644	40.851	12.805	30.683	6,72%	20.818
Ukupna vanbilansna izloženost	154.082	637	1.259	29	68	0,82%	450

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)**

Podaci o kreditnom kvalitetu neproblematičnih/performing potraživanja i vrijednosti sredstava obezbjeđenja kojima su obezbjeđena ta potraživanja

(u hiljadama BAM)

31. decembar 2024.							
	MSFI 9 PD opseg	Stage 1	Stage 2	Stage 3	POCI S2	POCI S3	Ukupno
Potraživanja od klijenata (homogena grupa fizička lica)							
Rejting 1-4: Jak	0 - 3.34	104.213	3.283		605		108.102
Rejting 5-7: Zadovoljavajući	3.35 - 16.66	14.086	7.672		81		21.838
	16.67 - 34.94		9.616		207		9.823
Rejting 8-9: Visok rizik							
Rejting 10: Rizičan	100			10.181		214	10.395
Ponderisana izloženost		118.299	20.571	10.181	893	214	150.158
Ispravke vrijednosti		(1.376)	(2.410)	(8.191)	(104)	(206)	(12.288)
Potraživanja od klijenata (homogena grupa pravna lica)							
Rejting 1-4: Jak	0 - 2.55	288.280	34.179		56		322.515
Rejting 5-7: Zadovoljavajući	2.56 - 11.59	62.458	37.447		4.845		104.751
	11.60 - 32.42		47.763		6		47.769
Rejting 8-9: Visok rizik							
Rejting 10: Rizičan	100			35.234		216	35.450
Ponderisana izloženost		350.738	119.389	35.234	4.907	216	510.485
Ispravke vrijednosti		(3.132)	(10.502)	(23.029)	(580)	(139)	(37.381)
Potraživanja od klijenata (homogena preduzetnici)							
Rejting 1-4: Jak	0 - 4.22	22.791	1.470		7		24.267
Rejting 5-7: Zadovoljavajući	4.23 - 22.16	1.209	532				1.741
	22.17 - 47.08		6.661				6.661
Rejting 8-9: Visok rizik							
Rejting 10: Rizičan	100			7.460		179	7.639
Ponderisana izloženost		24.000	8.663	7.460	7	179	40.308
Ispravke vrijednosti		(254)	(1.561)	(6.123)	(1)	(175)	(8.114)
Ponderisana izloženost		493.037	148.623	52.875	5.807	609	700.951
Ispravke vrijednosti		(4.762)	(14.473)	(37.344)	(685)	(521)	(57.784)

* Banka je 30.11.2024.godine primjenila novi model internog rejtinga.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

(u hiljadama BAM)

Podaci o vrsti i vrijednosti sredstava obezbjeđenja po sektoru i kategorijama potraživanja

31. decembar 2024.

Vrste sredstava obezbjeđenja	Depoziti i garancije Garantnog fonda RS i Garantni program Vlade RS	HOV	Stambene i komercijalne nepokretnosti	Pokretnosti
Potraživanja od stanovništva	3.676	-	63.705	7.705
Opšta potrošnja	2.048	-	12.590	2.369
Stambeni krediti	138	-	21.817	16
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	1.490	-	29.286	5.318
Ostala potraživanja	-	-	12	2
Potraživanja od privrede	80.911	3.562	158.042	26.580
Korporativni i Javni klijenti	70.107	2.979	15.456	4.713
Preduzetnici	10.804	583	142.586	21.867
Prema kategorijama potraživanja	84.587	3.562	221.747	34.285
Neproblematična potraživanja	81.856	3.562	202.385	29.961
od čega restrukturisana	40	-	17.431	2.177
Problematična potraživanja	2.731	-	19.363	4.325
od čega restrukturisana	557	-	6.121	993
Ukupna bilansna izloženost	84.587	3.562	221.747	34.285
Ukupna vanbilansna izloženost	2.700	-	11.648	3.618

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o restrukturisanim potraživanjima

31. decembar 2024.							
(u hiljadama BAM)							
	Bruto vrijednost ukupnih potraživanja	Ispravke vrijednosti ukupnih potraživanja	Vrijednost restrukturisanih potraživanja				Vrijednost sredstava obezbjeđenja za restr. potraživanja
			Bruto vrijednost restr. potraživanja	od čega: Stage3 potraživanja	Ispravke vrijednosti restr. potraživanja	% restr. potraživanja	
Potraživanja od stanovništva	185.800	20.270	7.108	3.796	3.626	3,83%	4.931
Opšta potrošnja	81.019	7.068	2.213	1.321	1.359	2,73%	1.223
Stambeni krediti	38.309	1.327	-	-	-	0,00%	-
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	65.011	11.050	4.883	2.463	2.255	7,51%	3.696
Ostala potraživanja	1.461	825	12	12	12	0,80%	12
Potraživanja od privrede	469.413	36.808	33.009	9.853	8.500	7,03%	22.389
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	9.818	555	343	210	116	3,49%	299
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snadbjevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	84.463	11.219	12.367	4.956	3.862	0,00%	7.846
Saobraćaj, skladištenje i veze, snadbjevanje električnom energijom, hoteli i restorani	85.003	5.391	3.668	916	992	4,32%	2.311
Građevinarstvo	68.425	3.004	1.840	131	307	2,69%	1.584
Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motorcikala	117.535	11.521	9.642	3.021	2.023	8,20%	6.920
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne djelatnosti	88.795	4.831	5.143	619	1.199	5,79%	3.423
Potraživanja od ostalih klijenata	15.374	287	6	-	1	0,04%	6
Bilansna potraživanja od banaka i finans.institucija	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna bilansna izloženost	655.213	57.078	40.117	13.649	12.126	6,12%	27.320
Ukupna vanbilansna izloženost	184.070	706	31	-	-	-	-

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)**

(u hiljadaama KM)

Podaci o restrukturisanim potraživanjima

	31. decembar 2023.						
	Bruto vrijednost ukupnih potraživanja	Ispravke vrijednosti ukupnih potraživanja	Vrijednost restrukturisanih potraživanja				Vrijednost sredstava obezbjeđenja za restr. potraživanja
			Bruto vrijednost restr. potraživanja	od čega: Stage3 potraživanja	Ispravke vrijednosti restr. potraživanja	% restr. potraživanja	
Potraživanja od stanovništva	173.550	18.024	10.777	6.072	5.352	6,21%	7.278
Opšta potrošnja	70.928	6.593	2.904	1.361	1.351	4,09%	1.632
Stambeni krediti	27.249	732	-	-	-	-	-
Obavljanje djelatnosti (preduzetnici)	74.400	10.202	7.873	4.711	4.001	10,58%	5.646
Ostala potraživanja	973	497	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	434.545	34.620	23.229	6.733	6.454	5,35%	14.028
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	10.499	1.261	339	113	109	3,23%	300
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snadbjevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	80.363	8.524	11.667	2.655	2.453	14,52%	7.627
Saobraćaj, skladištenje i veze, snadbjevanje električnom energijom, hoteli i restorani	76.661	5.028	2.654	938	854	3,46%	1.289
Građevinarstvo	53.878	4.342	441	159	138	0,82%	294
Trgovina na veliko i na malo, popravka motornih vozila i motorcikala	119.546	10.698	6.906	2.082	2.409	5,78%	3.997
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke djelatnosti, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, umjetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne djelatnosti	82.575	4.649	1.130	786	479	1,37%	429
Potraživanja od ostalih klijenata	11.023	118	92	-	12	0,83%	92
Bilansna potraživanja od banaka i finans.institucija	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna bilansna izloženost	608.095	52.644	34.006	12.805	11.806	5,59%	21.306
Ukupna vanbilansna izloženost	154.082	637	31	29	5	0,02%	15

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

Rizici srodni kreditnom riziku

Banka izdaje garancije svojim komitentima na osnovu kojih Banka ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica. Na ovaj način Banka se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići istim kontrolnim procesima i procedurama.

Na ove izloženosti Banka primjenjuje iste procedure monitoringa i naplate kao za kreditne plasmane.

Pokrivenost kolateralima i drugim oblicima obezbjeđenja

Banka za sve vrste plasmana zahtjeva sredstva obezbjeđenja. Iznos i tip zahtjevanog obezbjeđenja zavisi od sektora kojem klijent pripada, tipa odnosno vrste proizvoda koji se odobrava te procijenjenog kreditnog rizika svakog pojedinačnog komitenta.

Procjena i fer vrijednost instrumenta obezbjeđenja je zasnovana na vrijednosti instrumenata obezbjeđenja procijenjenog u trenutku zaduživanja. U skladu sa poslovnom politikom i internim procedurama Banke, utvrđuje se potrebna fer vrijednost instrumenata obezbjeđenja i način i rok njene ponovne procjene.

Banka uzima u obzir vrijednost sredstava obezbjeđenja prilikom preispitivanja adekvatnosti ispravki vrijednosti plasmana.

29.4.1. Rizik koncentracije

Banka ima interno definisane minimalne standarde za upravljanje rizikom koncentracije kojim Banka osigurava svoje poslovanje u smislu opreznog izlaganja kreditnom riziku naplate i riziku mogućih gubitaka po datim kreditima, te svim ostalim plasmanima kao i potencijalnim vanbilansnim obavezama. Banka ovim obezbjeđuje stabilnost u svom poslovanju i određuje minimalne standarde najvećeg dozvoljenog obima izlaganja Banke kreditnom riziku prema jednom korisniku, dužniku ili drugom subjektu (i grupi povezanih korisnika, kao i ograničenja velikih izloženosti).

Prema Članu 106. Zakona o bankama RS velika izloženost banke je izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica koja iznosi ili prelazi 10% priznatog kapitala banke.

Banka je usvojila politike i procedure za utvrđivanje i praćenje pojedinačne i ukupne izloženosti, vodi evidenciju, prati i izvještava o izloženosti, u skladu sa propisima Agencije.

Priznati kapital Banke jednak je regulatornom kapitalu, a predstavlja zbir redovnog osnovnog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklađivanja.

Zabranjeno je da izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica nakon primjene tehnike smanjenja kreditnog rizika prelazi 25% njenog priznatog kapitala.

Najveći dopušteni iznos kreditnih potraživanja koji nije obezbijeđen materijalnim kolateralom u skladu sa propisima Agencije prema jednom licu ili grupi povezanih lica može biti najviše do 15% priznatog kapitala banke.

Na ukupnu izloženost banke prema njenom nadređenom i podređenom društvu i sa njima povezanim licima primjenjuju se ograničenja propisana članom 111. Zakona o bankama.

Učešće banke u drugim pravnim licima je definisano Članom 111. Zakona o bankama RS:

Zabranjeno je da banka direktno ili indirektno bez prethodne saglasnosti Agencije ima:

- učešće u pravnom licu ili u zavisnom društvu tog pravnog lica koje prelazi iznos od 5% priznatog kapitala banke ili ukupnu neto vrijednost svih učešća banke u drugim pravnim licima i zavisnim društvima tih pravnih lica iznad 20% priznatog kapitala banke,
- učešće banke u jednom pravnom licu iz finansijskog sektora direktno ili indirektno može biti najviše do 15% njenog priznatog kapitala,
- učešće banke u licu koje nije lice u finansijskom sektoru ne smije preći 10% njenog priznatog kapitala, niti 49% kapitala tog lica,
- ukupno učešće banke u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru može biti najviše do 25% priznatog kapitala banke, a ukupno učešće banke u licima u finansijskom sektoru može biti najviše do 50% njenog priznatog kapitala.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)****Koncentracija kreditnog rizika po granama industrije**

Banka ima diverzifikovani portfolio koji pokriva različite industrije:

	31. decembra		(U hiljadama BAM)	
	2024.	u %	31. decembra	%
			2023.	
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	9.668	2%	10.353	2%
Vađenje ruda i kamena	8.697	1%	9.797	2%
Prerađivačka industrija	71.125	11%	66.532	11%
Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	46.623	7%	36.631	6%
Snabdijevanje vodom; kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine	3.265	1%	2.866	-
Građevinarstvo	67.682	10%	53.317	9%
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	115.814	19%	118.086	19%
Saobraćaj i skladištenje	25.962	4%	28.370	5%
Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane; hotelijerstvo i ugostiteljstvo	11.505	2%	10.911	2%
Informacije i komunikacije	3.951	1%	6.292	1%
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	11.293	2%	4.639	1%
Poslovanje nekretninama	8.643	1%	8.965	1%
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	22.995	4%	22.132	4%
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2.510	-	3.661	1%
Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	14.448	2%	16.840	3%
Obrazovanje	147	-	193	-
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada	36.980	6%	27.550	4%
Umjetnost, zabava i rekreacija	37	-	159	-
Ostale uslužne djelatnosti	2.072	-	2.291	-
Stanovništvo i preduzetnici	181.836	28%	170.021	28%
Ukupno:	645.253	100%	599.606	100%

Napomena: Ukupni iznos kredita obuhvata bruto iznose glavnice kredita, dospjele kamate i naknade po kreditima, razgraničene kamate, umanjeno za unaprijed naplaćenu razgraničenu naknadu za obradu kredita i primljene avanse po kreditima.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.4. Kreditni rizik (nastavak)****Koncentracija kreditnog rizika po vrstama kredita**

Banka redovno prati i diverzifikuje plasirane kredite po vrstama kredita.

(U hiljadama BAM)

	31. decembra 2024.	%	31. decembra 2023.	%
Kreditni po transakcionim računima	81.735	13%	57.455	10%
Potrošački krediti	96.295	15%	68.712	11%
Kreditni za obrtna sredstva	150.913	23%	173.983	29%
Investicioni krediti	277.826	43%	271.985	45%
Stambeni krediti	37.999	6%	27.019	5%
Plasmani za izvršena plaćanja po garancijama	485	-	452	-
Ukupno:	645.253	100%	599.606	100%

29.4.2. Stres test

Portfolio na dan 31. decembar 2024. godine u skladu sa MSFI 9:

(U hiljadama BAM)

	Ukupna izloženost	Ispravka vrijednosti
Stage 1	555.106	4.762
Stage 2	163.515	15.158
Stage 3	53.607	37.864
Ostala izloženost	67.055	-
Ukupno	839.283	57.784

Banka je, u okviru procjene kreditnog rizika, primijenila najgori mogući scenario razvoja događaja za svoj portfolio. Banka je radila Stres test pod sljedećim pretpostavkama: devalviranje Konvertibilne marke za 30%, pad vrijednosti kolaterala za 30%, umanjeње ukupne izloženosti za iznos depozita, i povećanje ispravke vrijednosti na ukupnom portfolio u skladu sa devalviranjem Konvertibilne marke i rasta ukupne izloženosti.

Rezultati stresnog scenarija za Banku pokazuju povećanje ukupne izloženosti za 144.528 hiljada KM, te formiranje većih ispravki vrijednosti za 8.251 hiljada KM.

(U hiljadama BAM)

Portfolio na dan 31. decembar 2024. godine	Ukupna izloženost	Ukupna izloženost umanjena za iznos depozita	Diskontovana vrijednost kolaterala	Ispravka vrijednosti
Nakon testa	983.811	972.988	362.148	66.025
Prije testa	839.283	828.460	314.259	57.784
Razlika	144.528	144.528	(47.889)	8.241

Portfolio na dan 31. decembar 2024. godine nakon stres testa:

(U hiljadama BAM)

	Ukupna izloženost	Ispravka vrijednosti
Stage 1	656.749	5.821
Stage 2	200.512	19.018
Stage 3	59.496	41.186
Ostala izloženost	67.055	-
Ukupno	983.811	66.025

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Kreditni rizik (nastavak)

29.4.2. Stres test (nastavak)

29.5. Tržišni rizik

Banka preuzima na sebe tržišne rizike, koji predstavljaju rizik da će fer vrijednost ili budući tokovi gotovine koji proizilaze iz finansijskih instrumenata oscilirati zbog promjena u tržišnim vrijednostima. Tržišni rizici nastaju po osnovu otvorenih pozicija izloženih riziku po osnovu dospjeća, kamatnih stopa, valuta i proizvodima kapitala, koji su izloženi opštim i posebnim kretanjima i promjenama vezanim za nivo nestalnosti tržišnih stopa ili cijena (kao što su kamatne stope, kreditne marže, devizni kursevi i cijene kapitala). Od tržišnih rizika Banka je izložena deviznom riziku i riziku promjene kamatnih stopa.

Sistem kontrole tržišnih rizika se ostvaruje kroz podjelu i nezavisnu funkciju preuzimanja rizika (front office) od njihovog praćenja i upravljanja kao i aktivnosti podrške (back office).

29.5.1. Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena deviznih kurseva i opasnost da nepovoljne promjene dovedu do gubitka Banke u domaćoj valuti, pri čemu nivo deviznog rizika predstavlja funkciju visine i dužine trajanja izloženosti Banke mogućim promjenama deviznih kurseva i zavisi od visine zaduženosti Banke u inostranstvu, stepenu valutne izloženosti aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, odnosno stepena usklađenosti valutnih novčanih tokova Banke.

Strategija koju Banka primjenjuje prilikom upravljanja deviznim rizikom temelji se na održavanju devizne pozicije u okviru ograničenja propisanih Zakonom o bankama Republike Srpske i Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje deviznim rizikom banaka.

Za potrebe upravljanja, kontrole i identifikacije devizne izloženosti, Banka dnevno prati stanje i strukturu efektivnih stranih valuta u blagajnama i trezoru, deviznih sredstava i strukturu po valutama na računima kod inostranih banaka, vodi računa o usklađenosti devizne pozicije u nestabilnim valutama, ugovara valutnu klauzulu za stvake aktive i pasive, uključujući i vanbilansne stavke, u formi simetrične, odnosno, dvosmjerne valutne klauzule, kako bi zaštitila vrijednost aktive i pasive bez obzira da li kurs valute, na koju glasi valutna klauzula, raste ili opada u odnosu na domaću valutu, a sve u cilju uspostavljanja devizne usklađenosti finansijske aktive i finansijskih obaveza

Sektor za operacije, sredstva i podršku na dnevnoj osnovi prati deviznu poziciju i u saradnji sa sektorima/funkcijom prodaje (sektor za retail poslovanje, sektor za mala i srednja preduzeća, funkcija za korporativne i javne klijente) i Upravom banke preduzima odgovarajuće gore navedene aktivnosti u cilju održavanja devizne pozicije u okvirima dozvoljenih limita.

U sklopu planiranja aktivnosti Banke koje imaju značajnog uticaja na promjenu strukture ili rokova finansijske aktive i/ili finansijske pasive Banke, a time i na deviznu poziciju Banke, Sektor za operacije, sredstva i podršku vrši projekciju devizne pozicije, a sve u cilju blagovremenog preduzimanja određenih aktivnosti za kontinuirano održavanje devizne usklađenosti finansijske aktive i finansijske pasive.

MF Banka a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje pripremljene u skladu sa MSFI za godinu koja se završava 31. decembra 2024. godine

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.5. Tržišni rizik (nastavak)****29.5.1. Devizni rizik**

Izvještaj o deviznim pozicijama na dan 31. decembra 2024. godine neto:

						(U hiljadama BAM)		
	EUR	USD	CHF	GBP	Ostalo	Ukupno valute	BAM	Ukupno
Imovina								
Novčana sredstva i sredstva kod banaka	24.158	1.728	379	20	362	26.647	75.688	102.335
Sredstva kod Centralne banke – obavezna rezerva	1.856	-	-	-	-	1.856	65.553	67.409
Hartije od vrijednosti	35.879	-	-	-	-	35.879	12.710	48.589
Kredit plasirani komitentima	319.440	-	-	-	-	319.440	270.641	590.081
Nekretnine, oprema, nematerijalna ulaganja, investicione nekretnine	-	-	-	-	-	-	10.178	10.178
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	-	-	-	-	-	5.830	5.830
Ostala aktiva	455	-	-	-	-	455	2.715	3.170
	381.788	1.728	379	20	362	384.277	443.315	827.592
Obaveze								
Depoziti banaka	9.500	-	-	-	-	9.500	93	9.593
Depoziti komitenata	316.751	235	548	2	17	317.553	326.744	644.297
Obaveze po kreditima	36.005	-	-	-	-	36.005	-	36.005
Subordinirani dug	13.838	-	-	-	-	13.838	-	13.838
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	-	-	-	-	-	-	6.316	6.316
Ostala pasiva	1.197	75	15	-	-	1.287	5.585	6.872
Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	-	-	-	-	-	706	706
	377.291	310	563	2	17	378.183	339.444	717.627
Neto devizna pozicija	4.497	1.418	(184)	18	345	6.094	103.871	109.965

U toku 2024. godine Banka je održavala otvorenu individualnu deviznu poziciju u okvirima dozvoljenih limita za valutu EUR najviše do +/- 40% od iznosa priznatog kapitala, a za valutu USD do +/-20% od iznosa priznatog kapitala, dok se ukupna devizna pozicija kretala u dozvoljenim limitima (40% priznatog kapitala).

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.5. Tržišni rizik (nastavak)

29.5.1. Devizni rizik

Izvještaj o deviznim pozicijama na dan 31. decembra 2023. godine neto:

(U hiljadama BAM)

	EUR	USD	CHF	GBP	Ostalo	Ukupno valute	BAM	Ukupno
Imovina								
Novčana sredstva i sredstva kod banaka	41.645	887	449	18	289	43.288	61.073	104.361
Sredstva kod Centralne banke – obavezna rezerva	-	-	-	-	-	-	65.319	65.319
Hartije od vrijednosti	38.167	-	-	-	-	38.167	10.351	48.518
Kredit plasirani komitentima	322.567	-	-	-	-	322.567	225.618	548.185
Nekretnine, oprema, nematerijalna ulaganja, investicione nekretnine	-	-	-	-	-	-	9.711	9.711
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	-	-	-	-	-	6.522	6.522
Ostala aktiva	403	-	-	-	-	403	2.202	2.605
	402.782	887	449	18	289	404.425	380.796	785.221
Obaveze								
Depoziti banaka	3.500	-	-	-	-	3.500	5.246	8.746
Depoziti komitenata	309.017	10	494	2	29	309.552	264.117	573.669
Obaveze po kreditima	79.144	-	-	-	-	79.144	-	79.144
Subordinirani dug	13.829	-	-	-	-	13.829	-	13.829
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	-	-	-	-	-	-	6.999	6.999
Ostala pasiva	560	48	-	-	-	608	2.749	3.357
Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	-	-	-	-	-	637	637
	406.050	58	494	2	29	406.633	279.748	686.381
Neto devizna pozicija	(3.268)	829	(45)	16	260	(2.208)	101.048	98.840

Analiza osjetljivosti strane valute

Banka je najvećim dijelom izložena valuti EUR. Budući da je BAM fiksno vezana za EUR, Banka nije značajno izložena promjenama kursa EUR.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.5. Tržišni rizik (nastavak)

29.5.2. Kamatni rizik

Banka je izložena višestrukim rizicima, koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu, djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Kamatni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed promjene kamatnih stopa.

Osnovni cilj upravljanja kamatnim rizikom je da se minimiziraju nepovoljni efekti promjene visine kamatnih stopa.

Kamatne stope na kredite zavise od kretanja kamatnih stopa na tržištu novca i od poslovne politike Banke. Kamatne stope na kredite:

- su fiksne za rokove otplate kredita do 60 mjeseci,
- su varijabilne za rokove otplate preko 60 mjeseci, te
- su kombinovane, na način da su fiksne za prvih 36 mjeseci, a nakon isteka period od 36 mjeseci su varijabilne .

Banka se opredijelila za varijabilnu kamatnu stopu 6mj EURIBOR zaokružen na sljedeću veću desetinu, koja se usklađuje 2 puta godišnje i to 30.06. i 31.12.

Kamatne stope na depozite su fiksne, a kamatne stope na uzete kredite od stranih kreditora su varijabilne i vezane su za 6mj EURIBOR.

Osnovni princip upravljanja kamatnim rizikom jeste princip usklađivanja njenih sredstava i obaveza prema vrsti kamatne stope (fiksna kamatna stopa ili varijabilna) i prema dospijećima ili datumima ponovnog određivanja kamatne stope.

Na nivou Banke vodi se računa da se optimizuje nivo profitabilnosti i izloženosti kamatnom riziku.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.5. Tržišni rizik (nastavak)

29.5.2. Kamatni rizik (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje pregled primjenjenih godišnjih kamatnih stopa na najznačajnije finansijske instrumente:

	U stranoj valuti	U domaćoj valuti BAM
Aktiva		
Obavezna rezerva kod Centralne banke	0,30%	0,50%
Sredstva preko obavezne rezerve	-	-
Devizni računi kod inostranih banaka	0,00%-0,50%	-
Kredit plasirani komitentima do jedne godine:		
- pravna lica	-	2,50%-13,99%
- stanovništvo	-	4,00% -15,49%
Kredit plasirani komitentima preko jedne godine:		
- pravna lica	-	3,00%-13,99%+6M Euribor
- stanovništvo	9,49%+6M Euribor	2,50%-15,99%+6M Euribor
Pasiva		
Depoziti po viđenju pravnih lica	0,00%	0,00%-0,50%
Depoziti po viđenju stanovništva	0,00%	0,00-1,00%
Kratkoročni depoziti:		
- pravna lica	0,00%	0,00%-2,50%
- stanovništvo	0,00%	0,00%
Dugoročni depoziti:		
- pravna lica	1,50%-3,50%	0,00%-4,00%
- stanovništvo	0,00%-4,00%	0,00%-4,55%
Uzeti krediti i subordinisani dug:		
	6MEuribor+2,80%	
EFSE	6MEuribor+4,80%	-
	6MEuribor+3,30 %	
GGF	6MEuribor+2,80%	-
ResponsAbility	6MEuribor+3,10%	
	6MEuribor+5,30%	
Fond za razvoj i zapošljavanje RS	-	0,50%-1,93%
Fond stanovanja RS	-	0,60%-1,80%
Fond za razvoj istočnog dijela RS	-	0,50%-1,80%

Banka je izložena raznim rizicima, koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu, djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine.

29 FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.5. Tržišni rizik (nastavak)****29.5.2. Kamatni rizik (nastavak)**

Naredna tabela prikazuje pregled kamatonosne i nekamatonosne aktive i pasive, sa stanjem na dan 31. decembra 2024. godine i 31. decembra 2023. godine:

(U hiljadama BAM)

31. decembar 2024.			
	Kamatonosno	Nekamatonosno	Ukupno
Monetarna aktiva			
Novčana sredstva i sredstva kod banaka	16.123	86.212	102.335
Sredstva kod Centralne banke – obavezna rezerva	67.409	-	67.409
Hartije od vrijednosti	47.554	1.035	48.589
Kredit plasirani komitentima	590.081	-	590.081
Oprema, nematerijalna ulaganja i investicione nekretnine	-	10.178	10.178
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	5.830	-	5.830
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	-	3.170	3.170
Ukupno monetarna aktiva	726.997	100.595	827.592
Monetarna pasiva			
Depoziti banaka i komitenata	428.560	225.330	653.890
Primljeni krediti	35.763	242	36.005
Subordinirani dug	13.691	147	13.838
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	6.316	-	6.316
Ostala pasiva	-	6.872	6.872
Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	706	706
Ukupno monetarna pasiva	484.330	233.297	717.627

(U hiljadama BAM)

31. decembar 2023.			
	Kamatonosno	Nekamatonosno	Ukupno
Monetarna aktiva			
Novčana sredstva i sredstva kod banaka	17.865	86.496	104.361
Sredstva kod Centralne banke – obavezna rezerva	65.319	-	65.319
Hartije od vrijednosti	47.743	775	48.518
Kredit plasirani komitentima	548.185	-	548.185
Oprema, nematerijalna ulaganja i investicione nekretnine	-	9.711	9.711
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	6.522	6.522
Potraživanja po osnovu kamata, naknada i druga potraživanja	828	1.777	2.605
Ukupno monetarna aktiva	679.940	105.281	785.221
Monetarna pasiva			
Depoziti banaka i komitenata	382.677	199.738	582.415
Primljeni krediti	78.676	468	79.144
Subordinirani dug	13.691	138	13.829
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	6.999	-	6.999
Ostala pasiva	-	3.357	3.357
Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	637	637
Ukupno monetarna pasiva	482.043	204.338	686.381

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.6. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik nemogućnosti Banke da u potpunosti i bez odlaganja izvrši sve obaveze na dan dospeljeća. Osnovni cilj upravljanja likvidnošću Banke jeste osigurati da Banka ima raspoloživa sredstva, koja uslovljavaju razumne troškove, kako bi izvršavala sve obaveze za očekivane i neočekivane fluktuacije u izvještaju o finansijskom položaju. Dodatno, proces upravljanja likvidnošću Banke treba da osigura da postoji dovoljno likvidnih sredstava za finansiranje razvoja kreditnog portfolija.

Strategija upravljanja likvidnošću Banke se sprovodi uspostavljanjem kontrole nad ročnom usklađenosti sredstava i izvora sredstava baziranoj na realnim i preciznim projekcijama novčanih priliva i odliva, redovnih i vanrednih, za različite vremenske periode.

Strategija upravljanja likvidnošću aktive obuhvata:

- nastojanje da se u aktivni drže likvidni oblici imovine koji bi se u slučaju veće izloženosti riziku likvidnosti mogli prodati na tržištu bez gubitaka (da u svakom momentu raspolaze sa dovoljnom količinom likvidnih sredstava za pokriće eventualnih obaveza);
- diverzifikacija ulaganja po klijentima, tržištima, privrednim granama i ročnosti plasmana.

Strategija za upravljanje pasivom u kontekstu likvidnosti obuhvata:

- nastojanje da se obezbijedi stabilnost depozita uz što veće učešće depozita sa dužim rokovima dospeljeća,
- maksimalna diverzifikacija izvora sredstava po dospeljeću, stabilnosti, porijeklu, tržištu i instrumentima,
- naročita pažnja prema velikim depozitima,
- obezbjeđenje aranžmana sa domaćim i stranim bankama o uzajamnom pružanju međubankarskih kredita za likvidnost kako bi se u slučaju viškova likvidnosti sredstava plasirala uz odgovarajuću kamatnu stopu, odnosno u slučaju nedostatka sredstava za likvidnost ona obezbjeđivala po povoljnim uslovima.

Primarni izvori sredstava su lokalni depoziti do kojih Banka dolazi adekvatnom depozitnom politikom i politikom kamatnih stopa.

Za svakodnevno praćenje dnevne likvidnosti Banke zadužen je rukovodilac Sektora za operacije, sredstva i podršku, za praćenje kratkoročne likvidnosti Komisija za likvidnost, a za praćenje dugoročne likvidnosti ALCO odbor (Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke).

Odgovorna lica u Banci:

- prate poziciju likvidnosti i kompoziciju dospeljeća aktive i pasive,
- obavljaju operativno upravljanje likvidnim sredstvima na dnevnoj osnovi,
- upoređuju pozicije sa projektovanom pozicijom kako bi se utvrdili trendovi u pozicijama likvidnosti i poduzele korektivne mjere da bi pozicija likvidnosti i nesklad u dospeljeću bili u skladu sa zakonom i limitima koje je odredio Nadzorni odbor Banke.

Naredna tabela prikazuje GAP analizu sredstava i obaveza prema odgovarajućoj dospeljivosti na osnovu preostalog perioda do ugovorenog datuma dospeljeća kroz usklađenost potraživanja i obaveza po periodima dospeljeća, a u skladu sa regulativom ABRS.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**29.6. Rizik likvidnosti (nastavak)**

				(U hiljadama BAM)	
	Do	Od	Od	Preko	
31. decembra 2024. godine	mjesec	1 do 3	3 do 12	1	
	dana	mjeseca	mjeseci	godine	Ukupno
AKTIVA					
Novčana sredstva i sredstva kod banaka	102.335	-	-	-	102.335
Sredstva kod Centralne banke – obavezna rezerva	67.409	-	-	-	67.409
Hartije od vrijednosti	48.589	-	-	-	48.589
Kredit plasirani komitentima	14.886	50.619	195.545	329.031	590.081
Oprema, nematerijalna ulaganja i investicione nekretnine	-	-	-	10.178	10.178
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	-	-	5.830	5.830
Ostala aktiva	2.762	24	-	384	3.170
Ukupna aktiva	235.981	50.643	195.545	345.423	827.592
PASIVA					
Depoziti	256.135	20.169	170.514	207.072	653.890
Obaveze po uzetim kreditima	86	6.943	11.781	17.195	36.005
Subordinisani dugovi	-	221	23	13.594	13.838
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	-	494	1.488	4.334	6.316
Ostala pasiva	6.872	-	-	-	6.872
Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	-	-	706	706
Ukupna pasiva	263.093	27.827	183.806	242.901	717.627
Ročna usklađenost	(27.112)	22.816	11.739	102.522	109.965

				(U hiljadama BAM)	
	Do	Od	Od	Preko	
31. decembra 2023. godine	mjesec	1 do 3	3 do 12	1	
	Dana	mjeseca	mjeseci	godine	Ukupno
AKTIVA					
Novčana sredstva i sredstva kod banaka	104.361	-	-	-	104.361
Sredstva kod Centralne banke – obavezna rezerva	65.319	-	-	-	65.319
Hartije od vrijednosti	48.518	-	-	-	48.518
Kredit plasirani komitentima	27.557	42.802	163.135	314.691	548.185
Oprema, nematerijalna ulaganja i investicione nekretnine	-	-	-	9.711	9.711
Poslovni prostori uzeti u najam MSFI 16	-	-	-	6.522	6.522
Ostala aktiva	2.070	-	1	534	2.605
Ukupna aktiva	247.825	42.802	163.136	331.458	785.221
PASIVA					
Depoziti	222.528	34.099	159.243	166.545	582.415
Obaveze po uzetim kreditima	386	7.767	14.589	56.402	79.144
Subordinirani dugovi	-	-	-	13.829	13.829
Obaveze po osnovu najma MSFI 16	-	302	1.448	5.249	6.999
Ostala pasiva	2.971	-	-	386	3.357
Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	-	-	637	637
Ukupna pasiva	225.885	42.168	175.280	243.048	686.381
Ročna usklađenost	21.940	634	(12.144)	88.410	98.840

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.7. Operativni rizik

Upravljanje operativnim rizikom je važan dio poslovanja Banke, koji obezbjeđuje minimiziranje nepovoljnih efekata na zarade i kapital Banke izazvanih propustima (nenamjernim ili namjernim) u radu zaposlenih, neodgovarajućih internih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili u slučaju eksternih događaja.

Upravljanje operativnim rizicima podrazumijeva:

- formiranje mreže izvijestilaca operativnih rizika po organizacionim jedinicama, koji su zaduženi za izvođenje aktivnosti na području upravljanja operativnim rizicima,
- vođenje evidencije o nastalim štetnim događajima,
- izvođenje identifikacije i ocjenjivanja operativnih rizika na svim procesima, te usvajanje mjera za smanjenje rizika,
- redovno izvještavanje o nastalim štetama i detaljnom sagledavanju identifikovanih rizika po procesima,
- praćenje izvođenja predloženih mjera sagledavanja operativnih rizika.

Sam proces upravljanja operativnim rizicima u Banci odvija se kroz četiri glavne faze:

- identifikacija operativnih rizika,
- mjerenja/procjena rizika,
- ublažavanje (odgovor na rizik),
- kontinuirano praćenje i izvještavanje.

Izvještavanje predstavlja informisanje o ključnim rezultatima procesa upravljanja operativnim rizikom. Svrha konzistentnog izvještavanja o rizicima je da obezbijedi da proces upravljanja rizikom funkcioniše efektivno i efikasno i da se rizikom upravlja u skladu sa politikom tolerancije rizika. Odgovarajuće informisanje i komunikacija predstavljaju sastavni dio procesa upravljanja rizikom i odnose se na sve njegove faze. Proces mora osigurati da sve zainteresovane strane imaju pristup relevantnim informacijama i dobar pregled stanja rizika.

Izvještavanje o operativnim rizicima u Banci obuhvata sistem eksternog i internog izvještavanja.

29.8. Upravljanje kapitalom

Kapital predstavlja rijedak ekonomski resurs i upravljanje kapitalom čini jednu od najvažnijih komponenata opreznog, efikasnog i strateškog planiranja i upravljanja Bankom.

Politika upravljanja kapitalom obuhvata obezbjeđenje i održavanje kvantiteta i kvaliteta kapitala najmanje na nivou minimalnih standarda iz Odluke o minimalnim standardima upravljanja kapitalom banaka i kapitalnoj zaštiti, odnosno, minimalni iznos osnivačkog kapitala i najniži iznos neto kapitala koji Banka mora održavati ne može biti manji od 15 miliona BAM.

Kapital Banke u skladu sa Odlukom čine iznosi osnovnog (Tier 1), dopunskog (Tier 2), a neto kapital čini iznos kapitala umanjen za odbitne stavke.

Politike Banke za obezbjeđenje kvantiteta i kvaliteta kapitala Banke obuhvataju:

- u pogledu sastava i profila akcionara, akcenat je na akcionare iz oblasti bankarstva, mikrokreditiranja, finansijskog investiranja, preduzeća iz oblasti privrede, te fizička lica,
- politiku više vrsta instrumenata kapitala posebno u osnovnom i dopunskom kapitalu, te smanjenje ili izbjegavanje odbitnih stavki kapitala Banke,
- u pogledu rasporeda ostvarene dobiti, u skladu sa propisima, povećanje ukupnog kapitala Banke,
- u pogledu visine adekvatnosti kapitala, kada ista padne ispod određenog limita definisanog internim aktima, Banka preduzima aktivnosti na poboljšanju iste putem mjera za kapitalno jačanje kroz usmjeravanje kreditnih aktivnosti prema grupama izloženosti sa manjim kapitalnim zahtjevom, odlaganje isplate dividende, zadržavanje dobiti i dokapitalizacijom emisijom akcija.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.8. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Procedure za stalno praćenje stanja se obezbjeđuju kroz:

- vođenje ažurnih knjigovodstvenih evidencija,
- praćenja stanja kapitala po kvantitetu, kvalitetu i strukturi,
- praćenjem i analizom stavki bilansa i vanbilansnih kreditnih ekvivalenata,
- izvještavanjem o nastalim promjenama u kapitalu i promjenama koje mogu značajno negativno uticati na adekvatnost kapitala,
- predlaganjem mjera koje je neophodno preduzeti u cilju obezbjeđenja strukture kvantiteta i kvaliteta kapitala,
- planiranje kapitala u smislu predviđanja budućih potreba Banke za kapitalom.

U skladu sa zakonskom regulativom Banka je u obavezi da održava stope kapitala propisane Odlukom o izračunavanju kapitala, a rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti kapitala Banke i izvještaj u propisanoj formi, na kvartalnoj osnovi, dostavlja ABRS.

Osim minimalnih stopa kapitala Banka treba da održava i zaštitni sloj za očuvanje kapitala u obliku redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku. U skladu sa Odlukom o postupku nadzornog pregleda i ocjene banaka, po rješenju broj 02-21-212-1795-8/23 od 26.10.2023. godine ABRS je Banci je propisala dodatni zahtjev za kapitalom na stope kapitala propisane Odlukom o izračunavanju kapitala banaka.

Pored navedenih stopa, Odlukom o stopi i načinu održavanja zaštitnog sloja kapitala za strukturni sistemski rizik Agencija je propisala zaštitni sloj od 0%, 1% ili 2%, u zavisnosti od kombinacije pokazatelja stope NPL-a i stope pokrivenosti NPL-a sa evidentiranim očekivanim kreditnim gubicima (ECL), a isti se utvrđuje jednom godišnje, na osnovu godišnjeg prosjeka pokazatelja. Tokom 2024. godine Banka je ispunjavala navedene kapitalne zahtjeve.

Na dan 31. decembra 2024. i 2023. godine svi pokazatelji kapitala Banke su u saglasnosti sa propisanim:

	(U hiljadama BAM)	
	Na dan	
	31. decembra 2024.	31. decembra 2023.
Redovni osnovni kapital	109.593	98.467
Dopunski kapital	11.555	13.425
Regulatorni kapital	121.148	111.892
Ukupan iznos izloženosti riziku	583.398	517.082
% adekvatnosti osnovnog kapitala	18,79%	19,04%
% adekvatnosti regulatornog kapitala	20,77%	21,64%

Odlukom Skupštine akcionara Banke akumulirana neraspoređena dobit iz 2023. godine je u 2024. godini raspoređena na zadržanu dobit i zakonske rezerve. Povećanje regulatornog kapitala na izvještajni datum 31.12.2024. godine nastalo je uključivanjem i priznavanjem dobiti tekućeg perioda 2024. godine kroz stavku redovnog osnovnog kapitala, a prije usvajanja raspodjele dobiti od strane Nadzornog odbora Banke. Uključivanje dobiti tekućeg perioda u stavku redovnog osnovnog kapitala izvršeno je nakon dobijanja saglasnosti od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske (Rješenje broj 03-209-2/25). Nakon usvajanja raspodjele dobiti tekućeg perioda od strane Nadzornog odbora ista će biti raspoređena na ostale rezerve u skladu sa zakonskim odredbama i na zadržanu dobit.

U avgustu mjesecu 2023. godine Banka je realizovala subordinisani zajam sa fondom ResponsAbility u iznosu 6.846 hiljada KM, čime je, dodatno, kroz dopunski kapital obezbijeđeno povećanje regulatornog kapitala. Rješenjem broj 03-2198-4/23 od 20. decembra 2023. godine Agencija za bankarstvo Republike Srpske je dala saglasnost za uključenje subordinisanog duga u dopunski kapital Banke u iznosu od 6.846 hiljada BAM.

Pored zakonskih ograničenja, Banka je preuzela obavezu po osnovu ugovora sa EFSE, Luksemburg održavanje neto-kapitala u visini ne manjoj od 9 miliona EUR-a i stope adekvatnosti kapitala ne manje od regulatornog zahtjeva +1%. Prema ugovoru zaključenim sa ResponsAbility Banka je preuzela obavezu održavanja stope adekvatnosti kapitala ne manje od 16,5%, odnosno ne manje od regulatorni zahtjev +1%, i stope osnovnog kapitala ne manje od 13,5% ili ne manje regulatorni zahtjev +1%. Banka je ispunila zahtijevane koeficijente na 31. decembar 2024. godine.

30. DOGAĐAJI NAKON IZVJEŠTAJNOG PERIODA

Nakon 31. decembra 2024. godine, nije bilo značajnih događaja koji bi zahtijevali prilagođavanje finansijskih izvještaja Banke sa 31. decembrom 2024. godine, a događaji koje je neophodno objelodaniti u napomenama uz finansijske izvještaje su u nastavku:

1. Nakon 31.12.2024. godine došlo je do promjena unutar Odbora za reviziju Banke.

Na dan 30. januara 2025. godine Odbor za reviziju čine:

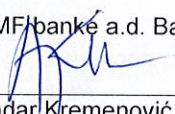
- Đurđica Dragojević, predsjednik, nezavisni član
- Zoran Đukić, član
- Sanja Brkić, član
- Jovan Matić, član
- Željko Pena, član

31. DEVIZNI KURS

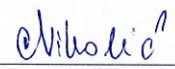
Zvanični kurs primijenjen za preračun pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine za sljedeće značajnije valute iznosi:

	31. decembra 2024.	u BAM 31. decembra 2023.
USD	1,8727	1,7700
CHF	2,0730	2,1121
EUR	1,9558	1,9558

Potpisano u ime MF banke a.d. Banja Luka:

Aleksandar Kremenović
Predsjednik Uprave

Nataša Nikolić
Rukovodilac Sektora za
računovodstvo i finansijsko
izvještavanje